

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

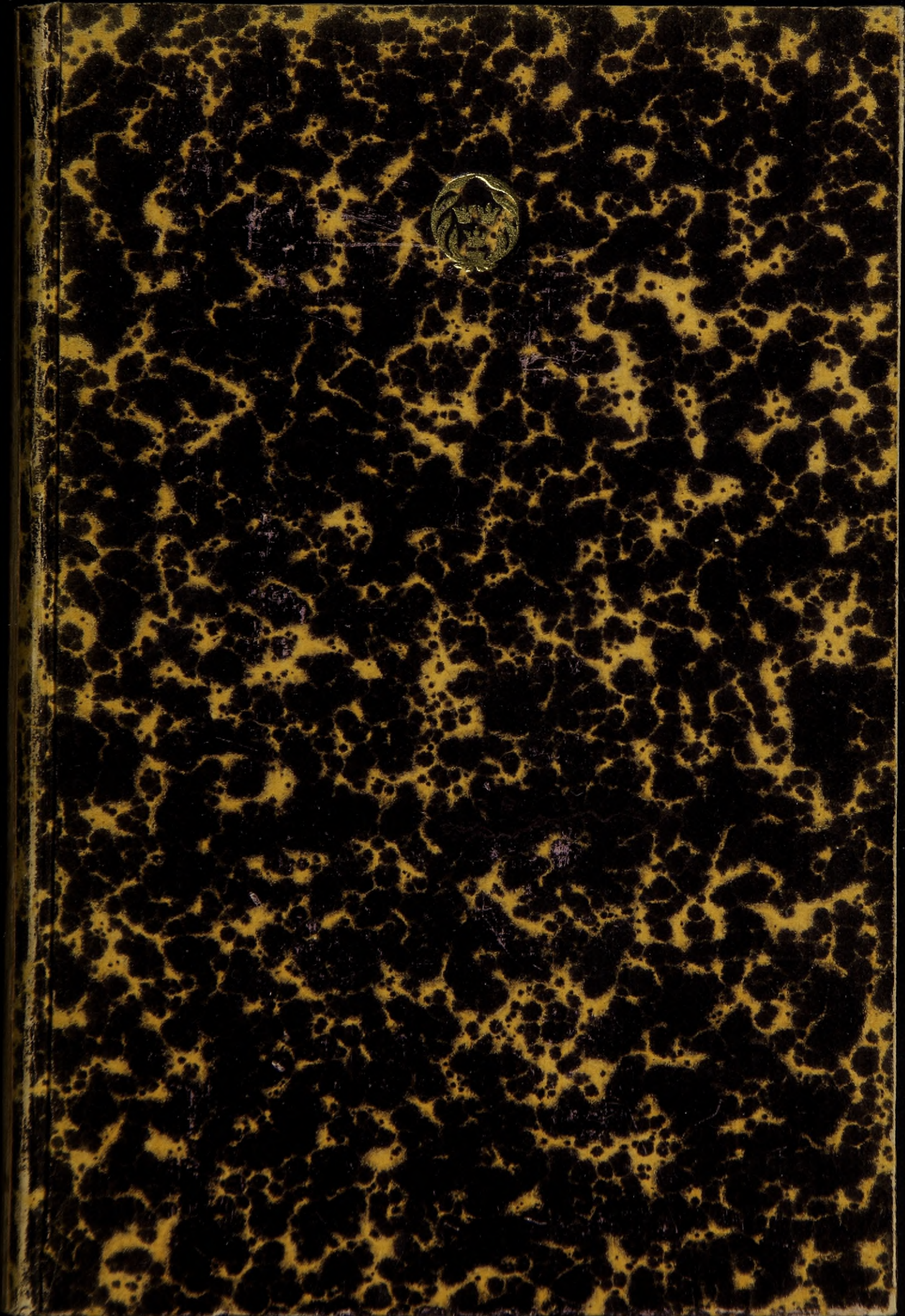
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

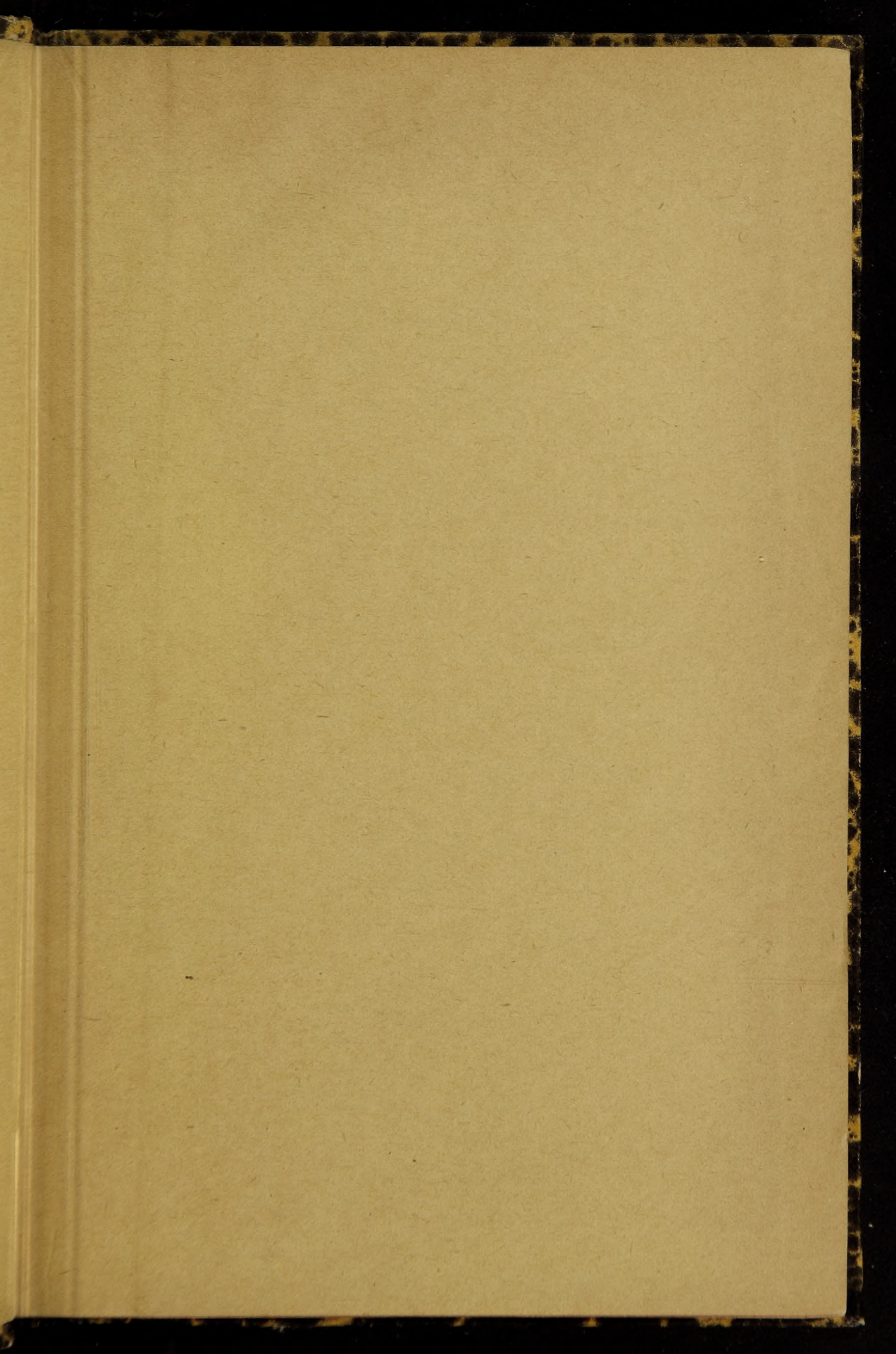
LUNDS
UNIVERSITET

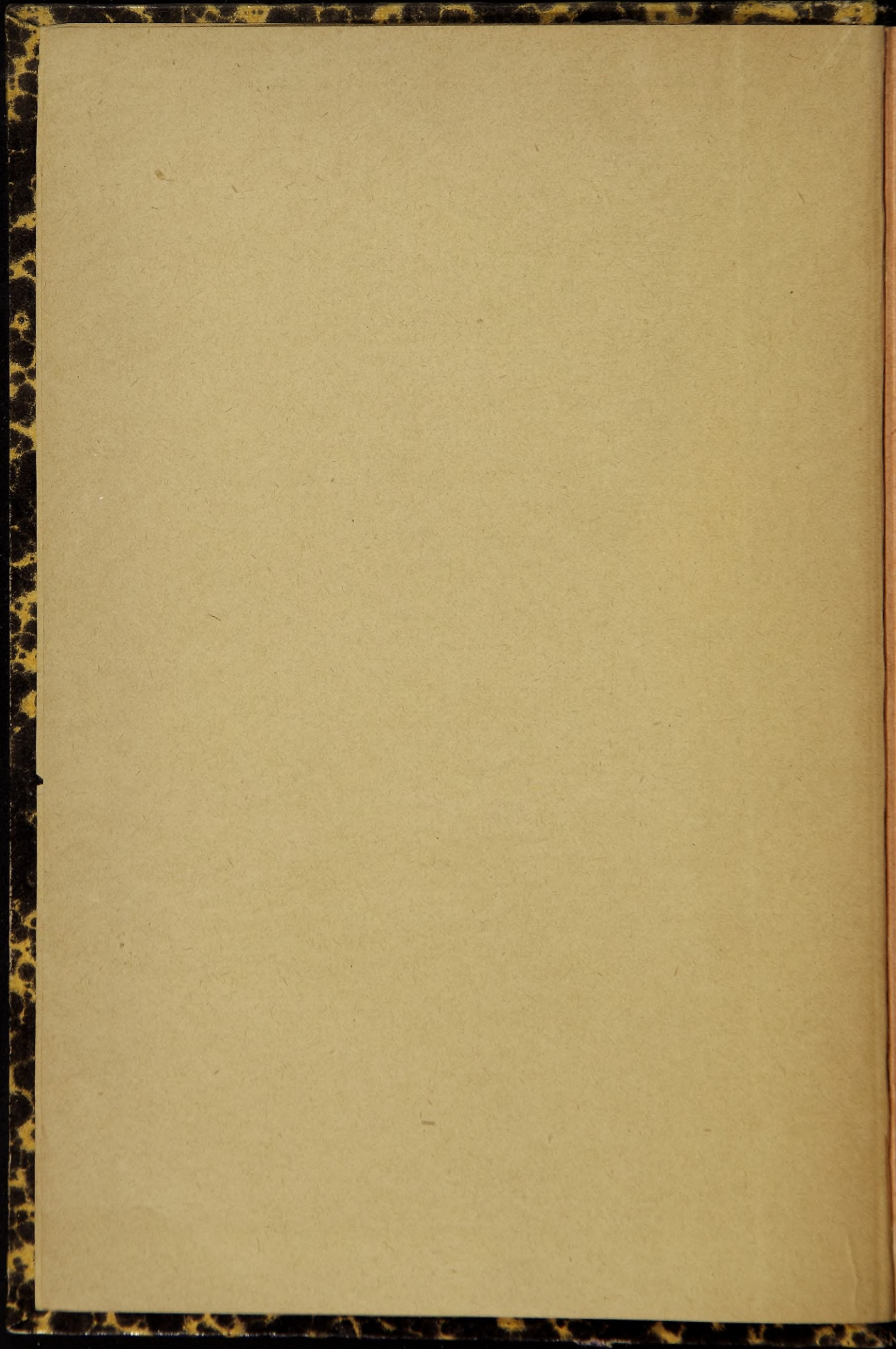

UPPSALA
UNIVERSITET

Vitt.
Sv.

JOHAN NORDLING.

ETT STORSTADSBERÄTELSE.

EN STOCKHOLMSBERÄTELSE.

STOCKHOLM.
P. G. BJURSTRÖMS FÖRLAG.

Af samme författare ha förut utkommit:

Rolf Frese och andra berättelser.

Dolce far niente; nya berättelser.

Vera. (Finnes ock i en dansk upplaga.)

Kvinnor. (Novelletter och skizzer).

Ur pressens uttalanden om författarens diktning meddela vi här några korta utdrag:

»För vår del måste vi bekänna, att vi icke på länge läst någon bok med så stor tillfredsställelse. Det finnes här en oförfalskad, gedigen poesi, både i uppfattning och utförande — poesi af den goda sort, som aldrig blir gammal.

Stockholms Dagblad.

»Bland den samling svenska noveller eller romaner, som nyligen utkommit, är det ingen, som förräder så mycken begåfning som Vera. Här finnes god skildringsgäfv, en viss fihet i uppfattningen och en verkligt poetisk fantasi.

C. D. W. i Vårt Land.

»I sin helhet gör boken ett godt intryck, och liksom den, ehuru till sin tendens modern, ej har något, som kan sära ett motsatt partis anhängare, så är den äfven i utförandet vida bättre än många romaner af realistiska ungdomar, som äre långt mera omtalade, än den förf. är.

Svenska Dagbladet.

»Det är Dickens stil, men med det sentimentala droppet stelnadt till glänsande stalaktiter omkring figuren; det är Mark Twains stil, men med den öfverdådiga nojshumorn förädlad till en ganska reflexiv sanning. Det är fängslande, värmande, ett säkert tecken till konst.

Vikingen.

»Man måste gifva sitt erkännande åt det mesta: särskildt åt stilen, som är liflig, färgmåttad och ej alls hvardaglig.

Ny Ill. Tidning.

»Arbetet innehåller så mycket af konstnärlig sanning, af skarpt gjorda och fint tillgodogjorda verklighets-

ETT STORSTADS BARN

EN STOCKHOLMSBERÄTTELSE .

AF

JOHAN NORDLING

38

STOCKHOLM
P. G. BJURSTRÖMS FÖRLAG.

GEFLE 1890.

AHLSTRÖM & CEDERBERGS BOKTRYCKERI.

Första Boken.

I.

»Pappa Rebolledo».

»Pappa Rebolledo» var allt en smula fåfång och, noga sedt, icke så litet dertill. Detta var nu hans kardinalfel, men, när man kände honom, öfversåg man gerna dermed. Han var för öfrigt det oförargligaste och mest välmenande af gamla original och ville icke göra den uslaste mask för när.

Hade emellertid någon det oförståndet eller den kitsligheten att kränka honom i hvad han ansåg vara det ädlaste af sig sjelf: hans *konstnärstolthet*, då förvandlades »pappa Rebolledo» med ens till ett rytande lejon, som i majestätisk öfverlägsenhet krossade den oförvägne under sitt sublima förakt och sina frasers åska.

Ty »pappa Rebolledo» var konstnär. I tjugu långa år hade han nu, säsong efter säsong, hvarje morgon vandrat den långa vägen från Hornskroken upp till Norr och Operahuset vid Gustaf Adolfs torg, der kormästaren väntade sitt regemente till de dagliga öfningarne. Och när qvällen kom och klockan i Maria visade på slaget tre qvart till sex, då vred sig den gamla grönmalade porten in till »pappa Rebolledos» trädgårdstäppa på nytt med gnissel kring sina gångjern; man såg en skymt af blåkålen derinne, om det var vid den årstiden, och af de skäckiga astrarne, som stodo uppställda på led likt en pluton soldater, och all härlighetens mästare och herre steg stolt och högrest ut på den smala trottoaren. Der stannade nu »pappa Rebolledo» ett ögonblick, håfvade från regionerna af de fladdrande skörten af sin snusbruna lifrock upp en liten silfverdosa, en antik liten silfverdosa, som var hans stora stolthet, öppnade andäktigt på locket och praktiserade af innehållet en rund liten pepparmyntpastilj in mellan sina läppar. Så dosan tillbaka på dess plats igen, den högra handen in under rockslaget med en stolt sträckning à la Napoleon, och med gravitetiska steg skrider »pappa Rebolledo» ned för Hornskroksbacken för att en timme senare befinnas färdig att göra de nio gudinnorna sin offertjenst i

burgundisk falkonerarbaret eller egyptiska sandaler.

Han var punktlig som ett urverk, »pappa Rebolledo», och skonåtlerskan tvärs öfver gatan brukade rucka sin gamla schwarzwalderrofva efter hans kommande och gående. Då var hon viss att det knappast klickade på minuten, och hon fick ändock ej se allt för noga till minuterna, när det gälde att mäta dem upp till en lång arbetsdag.

»Pappa Rebolledo» hade en gång, äfven han, drömt en stolt konstnärsdröm: ty att stanna på den anspråkslösa koristens plats, det hade dock icke varit hans lifsmål. Det var kabaler och afund, gudbevars, som beständigt trängde honom tillbaka; men han gick ännu och väntade på att slå det stora slag, som skulle föra honom fram med ens — trots allt.

Det var en gång för 11 år sedan, som koristen Adolf Berg, hvilken då ännu knappast var en 30 års man och en man, hvars hela hjerta »brann för konsten», hade efter åratals envishet och kält lyckats trotsa sig till en debutroll emot kamraters och förmäns bestämda afrådan. Det var då han sjöng Rebolledo i Kronjuvelerna, sjöng den *en enda* minnesvärd afton, hvilken ännu hans gamla vänner erinra sig med

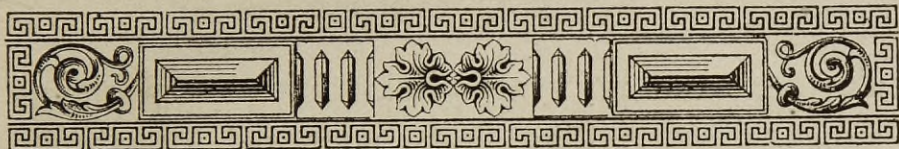
ett mystiskt löje, men hvilken han sjelf räknar för den stoltaste stunden i sitt lif, och från hvilken han daterar alla dess öfriga mera märkliga tilldragelser.

»När jag spelade Rebolledo», brukar han ideligen säga; och frågar man honom, hvilket år han blef gift, så svarar han: »det var ett år efter sedan jag sjöng Rebolledo».

Så fick »pappa Rebolledo» sitt namn; och så gängse blef det inom kort, ibland alla de gamla grannarne der uppe i Hornskroken, bland kamraterna på teatern, hvilka snart fingo spår derpå, med ett ord: bland alla människor, med hvilka han kom i någon beröring, att det borgerliga Berg så godt som var förgätet. Han påmindes derom ej oftare än af årets debetsedel: den var en smula officiellare i tonen än de andra.

I »pappa Rebolledos» rum hänger en gammal gulnad affisch från »Kronjuvelerna» inom glas och ram och der ofvan, det är verkligen sant — en vissnad lagerkrans!

II.

Hur pappa Rebolledo fick lagerkransen.

Bredvid den gröna porten, som brukar gnissla så omelodiskt för hvarje gång Musernas son går derigenom, ligger ett envånings litet trähus, som, desslikes det, är grönt med hvita fönsterbågar och knutpanel och ett gammalt brandskattemärke uppe under takskygget, på hvilket hvarken erg eller smuts tyckas få någon bugt: så kopparrödt stirrar det ut i solskenet på gatan.

En tredjedel jemt af huset upptages af en »D Iversch Andell»; skylten hänger i fönstret bredvid en burk rödlök och en flaska krusbärsvin, och den är målad i ockra på ett stycke kartong. Innanför disken tronade enkefru Lundstedt — det var det året »när jag spelade Rebolledo» — och vid detta laget hade hon

enkesorg samt en svart ylleklädning, som klädde hennes något fylliga figur godt och ingalunda stämde dåligt öfverens med det mörka håret och de bruna ögonen, hvilkas lifliga spel de två och trettio åren och en del salta tårar vid salig Lundstedts graf ej synnerligen fördunklat.

Så hade hon den lilla affären och hela gården för öfrigt till arfs; det var alltid en tröst att hålla sig vid, att hon ej stod allt för renskrapad qvar i den snöda verlden.

Innanför butiken befann sig hennes kammare — det var tredjedelen n:r 2; lägga vi så »hr aktörens» lägenhet härtill, hvilken hade sin egen ingång från trädgårdstappan inom porten, är huset dermed fullt upptaget.

När pappa Rebolledo, som på den tiden verkligen ännu icke var pappa Rebolledo, utan rätt och slätt hr Berg, om middagarne kom hem från sina repetitioner på teatern, tog han gerna en titt in till sin värdinna för en stund. Och som kommersen vid den tiden på dygnet icke var synnerligen liflig, hade de god tid att språkas vid en smula om hvad nytt kunde gifvas af intresse i Nyheterna för dagen och mycket mera dertill.

Den språksamma lilla frun var till på köpet en varm beundrare af den sceniska konsten, och detta gaf det goda förhållandet de två

emellan en särdeles hållbar basis. Hon tröttnade aldrig att höra sin hyresgästs långrandiga skildringar från lifvet bakom kulisserna, hon var en högst intresserad deltagarinna i hans egna stora planer och förhoppningar, och när ofta hans kränkta hjerta svämmade öfver af den bitterhet, de hårda striderna för höga mål samlade inom det, hade det en säker medkänsla att påräkna innanför boddissen.

Då och då lyckades han plädera sig till en fribiljett på fjerde raden; då kom han, högrest som en konung, in i butiken, och den högtidligt betydelsefulla minen på det slätrakade ansigtet vittnade genast för den väntande, hvad som var å färde. Ej heller kunde han på ett tack-sammare föremål slösa med sin ynnest.

»Ack, snälla herr Berg», tog hon honom genast ordet ur munnen, »jag såg just i bladet, att dom ger »Afrikanskan» i qväll — det är mitt förtjusningsstycke. Hur vänligt af herrn att komma i håg mig!»

Vid sådana tillfällen fann ock herr Berg, att hennes bruna ögon kunde skänka varma blickar, och han tänkte inom sig, att hon dock såg riktigt ung ut. Hon var ju ej heller så gammal, knappast äldre än han!

Så nalkades den stora dagen, som skulle skåda hans Rebolledo. I veckor, ja, månader

förut hade de motsett den med den yttersta spänning; segervisshet fattades visserligen ingendera utaf dem, men det var ändock något rysligt irriterande detta att behöfva räkna sig fram genom minuter och timmar till afgörandets stund.

När de nu råkades, hade de ej vidare vare sig sinne eller tid för något annat tal än det, som direkt rörde sig om den förestående debuten. Den trånga, halfmörka butiken genljöd under alla tider af dagen af Rebolledos stämband, som våldsamt gymnastiserades genom alla tonarter och register, medan ungarne från trakten gapande skockade sig utanför dörren och den lilla enkan andäktigt vid disken följde med i sin textbok. Ty nu hade han ej längre sinneslugn att en minut öfva sig i ensamheten på sitt rum; hennes deltagande närvaro blef ett nödvändigt behof, som dref dem allt oftare tillsammans.

Till sist gick dock verkligen den betydelsefulla dagen in, en regnmättad, gråkall senhöstdag, som nedom Skinnarviksbergen bredde en ånga af dunster öfver Mälarfjärdens blygrå vatten och tryckte de tio tusen skorstenarnes rök ned öfver staden, så att den sam i skymning.

Pappa Rebolledo, som annars just ej kunde räknas till de nervösa, hade icke haft lång stunds sömn den sista natten, och till och med

den lilla enkefrun hade plågats af oroliga drömmar, i hvilka falskmyntare och jättelika lagerkransar, undansnillade juveler och ett vidunderligt bifallsvrålande odjur, som kallades »Publiken», spelade en besatt och sammanhangslös fars.

När hon emellertid, enligt vanan, redan klockan fem på morgonen öppnade det lilla magasinets, stod hennes granne på post utanför dörren, huttrande i regndusket och den tidiga timmens halfmörker . . .

Hur denna olidligt långa väntans dag äntligen släpade sig fram till sitt slut, det kunde de två senare knappast fatta; men den gjorde det ändock, och på slaget sju om qvällen rullade fru Lundstedts ekipage med buller öfver Norrebro upp till operahuset; och den lilla enkan i högt uppskörtad sidenklädning — ekipaget och sidenklädningen den stora högtiden till ära! — vadade fram öfver trottoarens regnussar och försvann i folkströmmen, som böljade i vestibulen.

Sälla afton! Huru stolt tronade ej den lilla frun i andra radens fond, och huru glänste ej hennes bruna ögon vid Rebolledos entré. I denna stund försvann för henne hela den öfriga salongen, alla de medspelande på scenen: det var blott han och hon, och det var för *henne* han spelade och till *henne* han sjöng. Och när applådsalvorna brusto lös vid aktsluten, så räk-

nade hon deras då endast honom till ära: hur kunde det gälla någon annan! Hon hörde icke fnittret och infamierna rundt om sig för hvarje gång hennes hjelte syntes eller försvann, och när hans stackars forcerade stämband sveko honom i passagerna, så att det gick kalla rysningar genom hela salongen, satt hon orubbad i sin extas af förtjusning och njöt af hans tölpiga fasoner som af den gedignaste skådespelarekonst.

Sälla afton! När verkligen allt tog en ände och den stora »triumfen» var firad till slut, med hvilket sällhetsklappande hjerta hon väntade honom i det mjuka hörnet af den stämmings-skumma kupén. Ty det var uppgjordt, att de skulle följas hem till samman. Ändtligen var han färdig, och hans stora rockskört fladdrade som vingar för blåsten, när han stolt sväfvade ut på torget och upp vid hennes sida.

Under suffletten fylles med ens den ljumma skymningen af en förtjusande teaterdoft af mastix och brändt hår, och hon fattade båda hans händer i sina, tryckte dem hårdt och såde detta enda ord: *tack!*

Och han, som sträckte sig der inne, till dess hans nyborstade cylinder knäcktes mot taket, svarade med sjelfmedveten enkelhet: »*ja, jag gjorde det bra!*»

Så hade de ej ord mer för en så unik stämning; men de kände den ljufva gungningen på vagnens fjedrar i tyst vällust, och deras händer funno på nytt hvar andra. Och ju längre vagnen rullade fram, dess närmare tryckte sig den lilla frun upp emot honom, så att när plötsligt — allt för snart och plötsligt! — de stannade vid målet och kusken ryckte upp dörren, låg hennes runda lilla matronehufvud alldeles på hans axel, och hennes ögon glimmade i gaslyktans oroliga sken.

Men ännu var ej denna minnesvärda dag slut, och den största öfverraskningen återstod. Utan ett ord fattade hon hans arm, och den gröna porten gnisslade på sina gångjern. Ur hans kammarfönster föll en bred flod af ljus ut öfver kålsängen, som stod svart och rutten i natten. Det *borde* ha förvånat honom, men i qväll förvånade honom intet.

De stego in — och se, der stod en lukullisk måltid dukad midt på golfvvet, och enkans trearmade silfverstake spred ett gult och festligt sken. Den hvita duken lyste så inbjudande, den stekta kycklingen vände aptitligt benen i vädret, och gräddkakan var konstnärligt sirad med en rosenfärgad sockerinskription:

❖ Till + Dagens + Hjelte ❖

Men öfver sängen, der hängde — o, under! — en väldig lagerkrans, konstnärens ädlaste belöning! Som af en magnetisk kraft drogos Rebolledos ögon genast dit.

Och af denna finkänsliga råga på all denna härlighet svärmade känslorna i hans stora hjerta öfver; han fick enkan i famn och tryckte henne länge och med rörelse till sitt konstnårsbröst . . .

Det påstås, att de i det rätta ögonblicket hittade en butelj trekronors-champagne i kakelugnsnischen, och att pappa Rebolledo, lagerkransad, i den skummande drufvan beseglade ett förbund, som inom år och dag vederbörligen — det är i hvarje fall säkert — inregistrerades i Maria kyrkoböcker.

III.

Ruth kommer i huset.

edan denna oförgätliga afton hade ett halft decennium förflutit, fyra år hade sett vår och höst sedan fru Lundstedt blef fru Berg.

Hennes herre och man spelade *aldrig* Rebolledo mer; men punktlig som ett ur hade han kommit och gått till och från de dagliga köröfningarne och de nattliga föreställningarne. Hans hustru skötte fortfarande den lilla butiken; kommersen gick sin gilla gång, och när de så slog sina små inkomster till samman jemte afkastningen af pappa Rebolledos trädgårdsodling, hade de det ganska godt. Någon hyra betungade dem ej, och någon vagga stod icke att finna bland bohaget.

Ja, pappa Rebolledo hade med passion slagit sig på trädgårdsskötsel! När sommaren kom och teaterpligterna upphörde för säsongen, då hade han platt intet annat att styra med; han försökte nog till en början att göra sig herrehemmastadd i butiken. Men på det området ville lilla frun icke veta utaf någon inkräkting.

Då låg den lilla trädgårdstäppan så lockande frodig i solvärmens och lugnets innanför det täta planket; gräset sköt så yfvigt och saftgrönt upp rundt om sängarne, narcisserna gingo i knopp, och den gamla syrenhäcken ut med grannmuren stod ångande af narkotiska dofter i gredelin sommardrägt.

Det var just ingen, som hade gittat att vårda sig om den gamla täppan på de senare åren, och därför hade ock hvad icke frost och sol bränt till döds tagit sig sjelfsvåldiga friheter. De brandgula liljorna hade helt oförsynt promenerat rätt upp i gurklisten, och de blå violerna höllo sig demokrater nog att på det intimaste pläga umgänge med pepparrotten och persiljan.

Men en vacker junidag kom pappa Rebolledo med spaden och skyffeln, och der blef en annan ordning i det disciplinlösa regementet. De gamla sängarne gräfdes upp från grunden och gurklisten lades om, blomsterrabatten gödslades, gån-

garne skyfflades och de två mossiga äppelträden, som stodo och inbillade sig, att de fingo växa huru de bäst behagade, kommo att få känna skärpan af både knif och sax. Pappa Rebolledo blef allt mera ifrig och intresserad, allt efter som arbetet fortskred, lilla frun blef intresserad och kilade ut att se till hans sysslor, så ofta hon kunde lemna butiken, ja, hela granskapet intresserade sig för den gamla trädgårdens föryngrande, och man såg allt jemt nyfikna ögon i springorna vid porten med spänning följa pappa Rebolledos minsta rörelser, der han, pustande i solvärmens, på knä vid rabatten och sängarne planterade sina blommor, morötterna, gurkorna och kålen. —

Nu hade åter en gång juni gått in med strålände blå dagar; de tråkiga partituren hade förvisats för en tid in i pappa Rebolledos mahognyröda chiffonier, den långa, snusbruna öfverrocken hade pepprats in för ett par månader, och blomsterhandlarens frökatalog och »herr aktörens» blå trädgårdsmästareförkläde hade i ersättning trädt i tjänstgöring.

Så var det en ljum qväll, att pappa Rebolledo efter välförrättadt dagsverke hvilade ut vid sin aftontoddy i den lilla bersån, medan han i stolt tillfredsställelse lät sina blickar fara öfver sina händers verk. Ty pappa Rebolledo blef

alltid af en viss dam, som stod honom nära och som just nu betjenade sina sista kunder med salt fläsk och sirap, bjuden på en aftontoddy. Aldrig annat än toddy och aldrig mera än *en* — sommar och vinter!

Om en stund hörde han sin hustru stänga ytterdörren till butiken utåt gatan, och i det samma slog klockan i Maria nio med gälla slag; strax derefter svarades från fjerran af Katarina som af ett svagt eko, och nedom bergen blandade »Tyskan», Storkyrkan och Riddarholmskyrkan sina malmröster samman till en tretonig vesperringning.

Innan fem minuter ytterligare voro gångna, hade han den lilla frun vid sin sida; hon lade sin runda arm under hans och drog honom med sig ut kring trädgården att mönstra de nya nejlikorna och spenaten, som just börjat skjuta en späd, ljusgrön brodd likt färgstänk öfver den svarta jorden.

När allt var vederbörligen afsynadt och beundradt, togo de plats vid hvar andras sida i bersåen; qvällsvarden väntade der inne, sade hon, men pappa Rebolledo skulle först i ro sluta sin toddy, och som de sutto der, smög sig den ljumma aftonens behagliga tystnad öfver dem, och de försjönko i egna funderingar, medan minuterna gingo spårlöst förbi.

Till sist bröt emellertid hon tystnaden; i regel plägade nu mera äfven hon tilltala honom med det häfdvunna »pappa Rebolledo», som i hennes mun var ett smekord. Men när hon nämde honom vid hans borgerliga namn, spratt mannen till, ty han visste, att hon då hade något särskildt allvarligt på sinnet. Och detta gjorde hon nu:

»Adolf.»

»Hvad vill du, min vän?» sade han och rätade sig upp.

»Detta är allt godt och väl; men du vet, hvad vi sakna, hvad åtminstone *jag* saknar. Det är en tomhet i vårt lif, som jag känner lifligare för hvar dag, som går. Ja, du förstår godt, hvad jag menar, så ofta som vi talat om den saken förut.»

»Seså, är du nu der igen», bröt han otåligt ut. »Ha vi det inte bra nog, som det är, utan att dra på oss nya bekymmer och nytt besvär.»

»Men, Adolf», bad hon och försökte göra sin röst smeksam, »kan du då inte till sist låta beveka dig, att jag får min vilja fram. Något besvär skall *du* visst inte behöfva ha, det lofvar jag dig, och du skall få se, att du sjelf snart har lika mycken glädje utaf det som någonsin jag.»

Han ryckte på axlarna och satt tyst. Men efter några ögonblick reste han sig upp och sade, i det han gick:

»Ja, gör för resten med den saken, som du vill. Förr får jag väl ingen ro, kan jag tro. Men kom inte sedan och beklaga dig för mig, när du ångrar dig.»

Om hon skulle beklaga sig — om hon skulle ångra sig! Ack nej; den lilla frun, som efter långa strider vunnit sitt mål, sprang upp glad som en ärla, och hon fick pappa Rebolledos högtidliga, halft motsträfviga ansigte ned till sin röda mun för varma, tacksamma kyssar.

»Du är ändå en liten rar gubbe», sade hon. Dagen derpå kom Ruth i huset.

IV.

Ruth.

a, midt på blanka hvardagsförmiddagen stängde fru Berg för en gång sin butik till grannarnes utsägliga förvåning. Hon var borta en timme, kanske två, och när hon kom åter, ledde hon ett barn vid handen, en sexårig liten flicka med gult, gult hår, som glänste likt silke i solen.

Långt bort från den stora stadens andra sida, från det bullrande Norr, der rutorna i det gamla barnhuset dygnet om skälfde vid dånet från Drottninggatans samfärdsström, blef Ruth med ens förd bort till dessa obekanta trakter, så fjerran som hon förr sällan varit, der ett nytt, främmande lif öfverallt öppnade sig för hennes nyfikna blåa ögon. Och hon, som aldrig känt fader eller moder, blef vid en mors hand förd

in i den lugna vrån bakom den gröna porten, der pappa Rebolledo sysslade midt upp i middagshettan bland blommor och träd, och der bofinkarne sjöngo.

Hvad den lilla frun var lycklig och stolt, när hon kom med sin skatt. Och ej ens pappa Rebolledos skepticism höll profvet; han kände genast en alldeles särskild värme inom sig — en främmande ljuf värme, hvilken han *då* för allt världens guld ej skulle kunnat tvingas vidgå — när den lilla leddes fram och af sin nya mor lockades att säga efter det märkvärdiga namnet: »pappa Jebolle- — pappa Jebolledo», som aldrig förr öfver några läppar fått en sådan klangfärg som öfver denna späda mun. Och den lilla frun, hvars vänliga ansigte lyste ungdomligare än någonsin, tvang honom att känna med sina jordiga svarta fingrar på Ruths ljusa lockar — »hur mjukt, hur förtjusande lent!» — och slutade med att burdus lyfta »ungen» upp att pussa »pappa Jebolledo» — tänk eder! — rätt på munnen!

Men utifrån gatan genom portens och plankets springor lyste en hel rad nyfikna ögon af idel frågor: *hvad* monde detta betyda?

Nu började ett nytt lif i det gamla huset. Ruth ryckte med storm in i de nyförvärfvade föräldrarnes hjertan, in i deras hvardagslif och

hvardagsvanor, och, innan de rätt visste ordet utaf, hade de så godt som förgätit den tid, då hon icke funnits der; de kunde icke längre tänka sig trädgården, de låga rummen, den lilla butiken utan henne.

Trädgården — ja, der hölls hon mest, när dagarne voro varma och klara. Hon lade i dagen ett synnerligt intresse för pappa Rebolledos göranden, och hon riktigt fråssade af blommor, af hvilka hon ideligen samlade sina små händer öfverfulla. Och den förre, hvars stundliga sällskap hon blifvit, trodde sig snart hos henne upptäcka anlag till utsökt konstnärlig smak: hon valde beständigt de lysande och mest doftande.

»Hon har smak, du mor; hon har vid Apollo omdöme och smak. Du skall få se, det blir något stort af henne med tiden», spådde han i förtjusning.

Emellertid gingo de glada sommardagarne helt snabbt sin kos, och det blef höst. Ute i täppan stodo ännu aplarne och syrénhäcken i löf, höstbruna, purpurröda, guldgula löf, men öfver de svarta sängarne, skördade för året, bredde frosten om nätterna sin hvita filigrams, och äfven dagarnes luft blef bitande och grå, så att Ruth beskedligt måste hålla sig inne i kammarvärmen.

Och en vacker dag fick pappa Rebolledo taga fram partituren och den långa öfverrocken på, kyssa Ruth till afsked och tåga ned till »inrättningen» vid Gustaf Adolfs torg och köröfningarna för Norma.

Förunderligt: det sved en smula inom honom, att det fria sommarlifvet var förbi. Det var som om konsten, den »heliga konsten», betydde ett grand mindre för honom än förr och något annat trängt sig emellan denna och hans hjerta.

»Hvart skall du gå, pappa Jebolledo? Jag vill följa med», förklarade Ruth, och det gjorde icke saken bättre. Det kunde hon dock ej få, något som hon hade mycket svårt och behöfde lång tid att fatta.

Nu uppstod ett nytt bekymmer. Ruth måste sysselsättas; ut på gatan att leka med de andra ungarne ville de icke släppa henne, och någon sorts undervisning måste hon ju ock ha — hon kunde ej få gå som en liten vildinna.

Medan pappa Rebolledo om förmiddagarna var borta, sällskapade hon för det mesta med den lilla frun i butiken; visst var hon i vägen och besvärlig, men det var ett kärt besvär och hennes muntra joller den högsta förströelse.

Men när pappa så kom åter igen, trött af den tunga tienstgöringen och den långa vägen; när den enkla middagen var undanstökad, bordet

i hans rum, som nu mera upphöjts till rang, heder och värdighet af matsal, afröjdt, då tog han genast itu med Ruth och abcboken, för henne offrande den lilla middagslur, som sedan länge varit en af hans käraste vanor. Och den »store konstnären», som skulle känt sig dödligt sårad, om någon tillförene förmenat honom vilja slösa sina upphöjda »evner» på låga guvernant-sysslor, satt der timme efter timme, dag efter dag så from och tålig med barnet i sitt knä och boken framför sig, stafvande och präntande med detta vaknande unga ingenium.

Han hade riktiga skolmästareanlag, pappa Rebolledo, det kommo både han och den lilla frun under fund med! Han hade aldrig anat dem förr, men de lågo slumrande inom honom och hade endast behöft denna fördröjda väckelse för att utveckla sig i all sin glans.

Ruth var för öfrigt en riktigt läraktig och flink discipel. Hon hade ett lifligt sinne, och en klar och öppen fattningsgåfva, som var mottaglig för nya intryck och nya lärdomar som ett mjukt vax. Och de dagarne skulle vara lätt räknade, då icke den stora tuppen på första sidan kände sig föranlåten att värpa flitens belöning i form af söta rariteter, de der lifligt förde i tankarne den stora russinlådan i den lilla butiken och pappa Rebolledos pastiljdosa.

Men skymningen föll tidigt på, lampan tändes och pappa Rebolledo afbröt med en förstulen liten suck sin pedagogiska verksamhet (så kär hade den blifvit honom!); ett varmt godnatt till Ruth — ty hon sof sedan länge, då han åter kom hem — den långa öfverrocken på; och när klockan i Maria visade på slaget tre quart till sex, då vred sig den gamla grönmålade porten på nytt med gnissel kring sina gångjern, pappa Rebolledo anträdde sin vandring till konstens tempel, och den flitiga skonåtlerskan tvärs öfver gatan ruckade sitt schwarzwalderur.

V.

Vid en dödsbädd.

appa Rebolledos lärareförmåga sträckte sig dock icke allt för långt, fast än den goda viljan icke visste af några gränser. »Det var ett satans hufvud den flickan hade», brukade han säga, och sanningen var, att med åren gled Ruth undan honom. Detta unga lilla hufvud tänkte sina tankar så snabbt, att den gode koristens halfnötta hjerna icke alltid hann med; eller ock ställdes plötsligt en vetgirig fråga på honom, som han hade all möda att ej allt för otillfredsställande besvara. Det gick icke i längden, och till sist måste han med ett visst vemod släppa sitt tag.

Ruth, den de båda gamla — ty inför henne började de verkligen känna sig *förskräckligt* gamla — med afundsam omsorg bevakat som

en förborgad skatt inne i det gröna huset eller som den dyrbaraste och ömtåligaste blomman i pappa Rebolledos solvarma trädgårdstappa — Ruth måste de till sist sända ut i den villande stora verlden bortom både kvarteret och gatan, dit icke deras ögon i hvarje minut kunde följa henne. När hon den första gången, sprittande af gladt nyfiken förväntan, med sina böcker i den nya väskan och tusen förmaningar på sitt lätta hjerta, af pappa Rebolledo följdes till Maria skola, der den stora gården vimlade af hundratal lekkamrater, medan luften sjöng af glada röster, då öppnades för Ruth med ens som ett nytt lif, anadt i långa ensliga drömmar; men hemma satt den lilla frun med en oförklarlig oro bakom sin disk; för några timmar hade det gröna huset blifvit rent förfärande tomt, och pappa Rebolledo hade hvarken tankar eller tunga med på repetitionen, som drog ut minst en evighet längre än någon gång förr.

Men Ruth kom åter, blossande af ifver och förnöjelse, från lektioner och lekar och med en ofantlig mängd att förtälja om allt underbart nytt, till hvilket de gamla lyssnade med förtjust förundran, att de verkligen hade henne åter — verkligen oskadd!

* * *

År gingo och Ruth växte upp. Hon hade slutat sin skolgång och var nu fjorton år. Förunderligt utvecklad var hon för sin ålder; knappast mer än ett barn, hade hon redan fått något af mognande jungfru öfver hela sitt väsende, öfver skickelse och gestalt.

Att hon var vacker, kunde ingen förneka. Det ljusa håret, ännu lika silkeslent och gult, som när pappa Rebolledo för första gången halft motvilligt tummade det mellan sina svarta fingrar, vågade sig i ostyrigt koketteri likt en gloria kring hennes hufvud, en glänsande ram, genom hvilken beständigt ljuset bröt sig i skimrande färgspel. Det ovala ansigtet med sin fina hudfärg, mjell som blommans frömjöl, lystes upp af de blåa ögonens glädje och en röd kanske något för yppig mun med ett drag af hälften skälmskhet, hälften trots. Den spänstiga, ännu en smula flickaktigt kantiga gestalten lät dock redan ana den utvecklade jungfrulighetens mjuka linier . . .

På våren hade hon slutat sin skolgång, och nu hade äfven sommaren glidit förbi, under hvilken hon som vanligt varit pappa Rebolledos trogna hjälpreda bland de kära blommorna i trädgårdstappan, hvilka ingen bättre än hon förstod att ordna till de mest smakfulla buketter, dem blomsterhandlaren vid Slussplanen, som

hvarje morgon hos pappa Rebolledo lät afhemta dagens skörd, prisade högre än någon annans och — betalade bättre.

Men Ruth var icke nöjd med det dagdrifvarlif, som hotade henne, när hösten stod för dörren; så hade hon fått i sitt envisa lilla hufvud, att hon skulle bli fleurist, för att äfven om vintern få syssla med sina blommor. Det hjälpte icke att de gamla, som intet högre önskade än att få behålla henne hos sig i fred och ro, på allt sätt sökte förmå henne att afstå ifrån eller åtminstone uppskjuta sitt beslut. »Hon var ju så ung ännu att släppas ut hvarje dag bland alla de andra fleuristerna på den stora ateliern — kanske icke alltid så lämpliga kamrater!» »Hon kunde väl dock vänta till dess hon gått och läst (detta skulle bli nästa år); hon kunde godt vara till så mycken nytta i hemmet!»

Men nej och nej! Ruth gaf sig icke. Hon smekte om pappa Rebolledo, till dess han måste gifva sitt löfte, och »lilla mammas» opposition, förtviflad till det yttersta, dränktes i en hel flod varma kyssar.

Emellertid, detta var den sista respiten de kunnat förskaffa sig, skulle intet göras till saken, förr än operasången började och med den pappa Rebolledos regelbundna turer till Norr. Fleuristfabriken låg i samma stadsdel, långt uppe

vid Storgatan på Östermalm, och pappa Rebolledo var under sina köröfningar alltid *ett* litet stycke närmare sin flicka, hvilket, svårt att förklara, dock gaf en viss känsla af trygghet.

I dag hade den kära pappa för första gången måst taga de sommarglömda partituren fram; icke ett ord hade han nämt till Ruth om deras gemensamma angelägenhet, utan endast gått sin väg, »den stygge», som om intet vore aftaladt. Ruth satt ensam vid bordet i hans rum och hade sina färger och penslar bredvid sig.

Hon saknade icke artistiska anlag, fast ände ännu ej fått någon konstförständig ledning; under hennes flinka fingrar blommade det hvita pappersarket upp af prunkande röda rosor, kornblå »riddarsporrar» och ymnigt »guldregn». Men hennes förnärmade lilla humör ville i dag icke låta handen gå så lätt som vanligt; pappa Rebolledos misstänkta glömska låg henne hårdt på sinnet: »i morgon skulle hon minsann inte låta honom rymma sig!»

På afstånd hörde hon från butiken moderns steg och röst, när hon betjenade någon af sina kunder. Den gälla lilla klockan pinglade, när dörren rycktes upp, några repliker byttes, »klingkling» till afsked, och det blef åter tyst.

Plötsligt, efter en lång stund af tystnad, får hon höra ett utrop, ett enda kort utrop som af

smärta, höjer förskräckt hufvudet och lyss. Men nej, hon måste ha misstagit sig! Allt är lugnt, nästan sömningifvande lugnt. Den stora väggklockans ticktack gör intrycket af en hammarsmedjas dån, enväldigt som det herskar öfver stillheten rundt om.

Hon känner dock en förunderlig, nästan hemsk oro inom sig, den hon ej kan förklara, och den drifver henne att resa sig upp och gå ut i butiken. Ännu i kammaren innanför, hör hon intet ljud och skyndar nervöst på sina steg.

Hon skjuter upp dörren, som står på glänt. På golvet inom disken ligger den lilla frun, segnad ned som träffad af en blix, med ansigtet nedåt och armarna öfver hufvudet, orörlig som en död.

Med ett skri störtar Ruth fram och på knä vid hennes sida: »mamma, älskade mamma, är du sjuk — svara mig — ack, svara mig!» Och hon försöker lyfta upp hennes hufvud med sina darrande händer, men dess ögon äro lyckta och det faller tungt tillbaka mot golvet med en duns. Ruth brister i gråt, en häftigt klagande, abrupt gråt af smärta och förfäran; hon måste bort, ut efter hjälp! Hon försöker resa sig, men hennes knän vika sig under henne, och hon blir sittande som förlamad bredvid moderns kropp.

Då pinglar det i den lilla klockan och en kvinna stiger in. Det är räddning! Ruth får mod och krafter och hon lyckas åter komma upp på sina ben.

Det är en af grannhustrurna, som kommer för uppköp. Innan ens hennes ögon hinna se något i skumrasket bakom disken, beder Ruths stämma, häftig, stockad af gråten:

»För Guds skull, hjälp oss, hon dör, *hon dör!*»

Så flyger med ens en ny tanke som en glimt af eld genom hennes hufvud. »En läkare — pappa Rebolledo — pappa Rebolledo — en läkare»; och som drifven ut af vinden lemnar hon allt, de båda qvinnorna, den döende och den andra, den lilla butiken, det gröna huset; ger sig till att springa, *springa* allt hvad hennes fötter bära utefter gatan, medan håret fladdrar om hennes obetäckta hufvud och vinden sliter i hennes klädningsfäll.

De få menniskor, som möta henne, vända sig förvånade om och följa henne med blicken. En poliskonstapel i uniform blir så godt som ikullsprungen, när hon störtar förbi; han stannar, ser misstänksamt efter henne och vänder sig derpå till en arbetare med en ström af frågor. Denne vet intet, förstår intet; hade blott känt igen den unga flickan: det var »vackra Ruth».

Men Ruth springer slutligen, när hon är nära att stupa, rätt i armarne på pappa Rebolledo, hvilken i gravitetisk värdighet var på hemväg från sin repetition och nu med ens blir lika förskräckt, lika upprörd som den unga vid detta oväntade, uppskakande möte.

»Hon är död — hon dör», är allt hvad Ruth kan få fram, innan hennes andedrägt sviker henne. Men pappa Rebolledo anar allt som af en uppenbarelse, och den store mannen begynner plötsligt att skälva i hela sin kropp, liksom skakad af en elektrisk ström från ofvan till nedan. Tårarne rinna ur hans ögon jemna och strida, men tyst utan en snyftning, och droppa öfver hans slätrakade haka ned öfver den bruna paletån.

Och dock komma de verkligen hem, de två — förundransvärdt snabbt — stödjande hvarandra fastän ingen eger krafter nog för sin egen del. De komma hem och finna en skock af människor nyfiket trängas på trottoaren utanför butiksdörren. Men läkaren, som någon rådig i hopen verkligen fått dertill, kommer i det samma körande i sin droska; han drifver undan mängden med lågmälda befallande ord och går in. Pappa Rebolledo och Ruth stappla tätt efter, följda af medlidsamma blickar och hviskningar. Så drar en främmande qvinna inne ifrån gar-

är
bol-
em-
blir
vid
vad
iker
n af
ner
som
till
och
ppa
runa
två
var-
sin
ock
tan-
ådig
det
dan
går
fter,
gar.
gar-

dinerna för fönstret. Man hör porten reglas, och allt blir tyst.

Den lilla frun har blifvit lyftad upp i sin säng, men hon är död, riktigt död. Läkaren har blott att konstatera det: »hjertslag, för stillasittande lefnadssätt. Fasligt enkelt».

Den stackars pappa Rebolledo finner visst icke saken så »fasligt enkel»; på knä invid bädden gråter han, gråter stilla som ett barn. Och från vrån invid den grönglaserade gamla kakelugnen svarar Ruths öfvergifna snyftningar som ett accompagnement.

Läkaren har gått, den främmande qvinnan har gått. Ingen märker det. Den tidiga höstqvällens skymning faller på, och regnet plaskar mot fönsterrutan.

Pappa Rebolledo är enkling och Ruth, för andra gången, moderlös . . .

VI.

Nya roller.

Efter en lång natt af halfvaken oro med tårar då och då och till sist ett par timmars uttröttad tung sömn fram emot morgonen vaknade Ruth till en ny dag vid att en strimma blek höstsol stal sig in under rullgardinen och kittlade henne, lätt, på de röda, stackars ögonlocken. Hon gnuggade sig yrvaket i ögonen, mindes till en början alls intet af den stora sorgen från i går; men så gick med ens hågkomsten upp för henne, det var som om den halfjusa kammaren plötsligt hade mörknat till natt, och hon lutade sorgset öfvergifvet ett tungt litet hufvud mellan sina knän, der hon satt i sängen.

Dock, inom några sekunder spratt hon upp: en tanke flammade likt en låga upp inom henne

och arbetade sig fram ur den slöa missmodigheten till en drifvande kraft. I en hast fick hon sina kläder på, tyst, ljudlöst smög hon omkring i den röda strumplästen och litet emellanlyssnade hon vid pappa Rebolledos dörr — »stackars öfvergifna pappa Rebolledo, nu hade han endast henne, och *tänk*, om han vaknade och saknade sitt morgonkaffe!» Men nej, hon hörde hans andedrag derinneifrån, förundransvärdt jemna och lugna: han sof som ett godt barn.

Med en rysning steg hon ut i den lilla butiken, som låg sänkt i mörker. Luckorna voro förskrufvade och ytterdörren stängd. En strimma ljus föll in från kammaren, bakom disken stod den dödas säng, som man flyttat dit ut. Ruth förvånades sjelf öfver sitt mod, när hon gick fram, lyfte duken, som låg bredd öfver moderns ansigte, åt sidan och kysste den bleka pannan. Hu, den var kall som is! Förunderligt: hon kunde ej längre gråta öfver den döda; förunderligt: hon kom blott åter att tänka på den levande, och hon sade halfhögt i en qväfd snyftning:

»*Älskade*, stackars pappa Rebolledo!»

När pappa Rebolledo slog upp ögonen, stod kaffet rykande vid hans säng och Ruth der invid; den gamle koristen stirrade i slö för-

våning upp i hennes allvarliga ansigte, så började det rycka nervöst kring hans mun och ögon och han drog Ruth ned på sängkanten bredvid sig och kysste henne gång på gång, häftigt. Hans känslor afledes dock hastigt nog; han tycktes med god aptit egna sig åt »dopningen» samt började strax derefter tala om begrafningen.

»Hon skall ha en hederlig begrafning, det var hon värd», menade pappa Rebolledo, och han kände redan ett visst intresse vakna inom sig. Det var ej utan att tanken på att få paradera en smula ingaf honom en känsla af välbehag.

Och en hederlig begrafning fick hon ock, den lilla frun! Den svarta kistan var öfvertäckt af blommor, dyrköpta blommor, dem ej det gröna husets frostförfrusna trädgårdstäppa kunnat producera, de inbjudna grannarne bjödos på vin och tårter, och pappa Rebolledo gick omkring, mera gravitetisk än någonsin, och uppbar med en min af öfverträffligt värdig sorg de många beklagandena. Ruth var förtjusande söt i sin svarta klädning och den fina rodnaden kring de tårklara ögonen, der hon satt främst i processionen i den öppna landån vid pappa Rebolledos sida, pappa Rebolledo i sin snusbruna paletå och med ett högt sorgflor kring sin cylinder. Det var ett skådespel för hela trakten.

Det var en hel resa dit ut till den nya kyrkogården invid Haga, och Ruth tyckte den blef pinande tröttsam och tung. Hennes hufvud sjönk tillbaka mot vagnens stoppning, det blef så sorgset inom henne och hon tryckte näsduken emot sina ögon och grät sakta.

För pappa Rebolledo hade vägen gerna fått vara dubbelt så lång.

När man dock slutligen hunnit så långt, att de tre skoflarne mull med ett ihåligt, tröstlöst ljud fallit öfver den lilla fruns kista, praktiserade den gamle koristen med mycken omständlighet fram en vissnad krans af lager, den han hittills hållit dold under sin stora rock. En ful gammal krans var det, och ej begrepo de högtidliga gästerna hvarför just den med så mycken ostentation slungades ned i grafven som den *allra sista* helsningen. Men sjelf begrep han det godt, djupt; man såg en snyftning, den första, den enda, som en nervryckning skaka hans väldiga kropp. Och Ruth begrep det, der hon pressade händerna hårdt mot sitt ansigte, medan heta tårar droppade mellan hennes fingrar ned i det döda gräset.

Pappa Rebolledo offrade den lilla fruns minne, sin stoltaste relik, offrade sin konst . . .

* * *

Ja, sin konst. Detta är bokstafligen sant. Ty efter långt betänkande och öfvervägande hade han beslutat att afbryta sin långa konstnärsbana för att sjelf förestå och sköta den lilla butiken, som var för mycket affär att gerna läggas ned. Och dagen efter begrafningen slogs verkligen den stängda dörren upp på nytt, luckorna skrufvades ifrån och de gamla kunderna togos emot af den nye expediten — pappa Rebolledo!

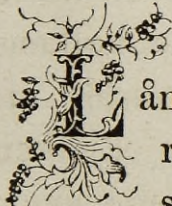
Men Ruth tog ånyo i med sin fleuristvurm, som detta oförväntade dödsfall för en tid skjutit undan. Alla pappa Rebolledos protester båtade till intet, löftet var en gång gifvet, och en vacker novemberdag, då snön föll hvit och lätt som dun öfver den stora staden, vandrade Ruth den långa vägen upp till ateliern vid Storgatan.

VII.

Bland fleuristerna.

ångt ned i trappan möttes man af glada rösters stim som af en musik, i förstugan var det ett jemt crescendo, och när man så slog dörren upp, blef man till en början halft bedöfvad af detta kaotiska surr från gälla, unga stämmor, som gnabbades, pratade, skrattade, sjöngo. Fyrtio flinka tungor gingo i kapp med fyrahundra viga fingrar, den stora fleuristfabrikens maskineri.

Lägenheten utgjordes af en enda stor sal, hvit af ljus från den breda gatan, som strömmade in genom fyra gardinlösa fönster. Två långa bord gingo parallelt med hvarandra utefter hela rummets längd; vid hvardera bordet voro placerade 20 unga flickor i rader efter långsidorna. De brokiga stoffen, siden, ylle och

tyll i skiftande färger, små korgar fyllda med mossa, skålar med färgstoff och glaspulver, guld- och silfverbrons, rullar med silke, metalltråd och smala gummislangar, klisterburkar och färgdosor, penslar, saxar och knifvar — ett virrvarr af dessa otaliga ting och redskap, som fleuristen begagnar vid sin vackra slöjd, fylde borden mellan de unga qvinnornas led.

Som ett trolleri gick arbetet framåt, allt under det tungorna ej en sekund unnade sig någon hvila. De små saxarne, förda af dessa vana händer, formade behändigt ur tyget kalkens blad; innan betraktaren ens visste ordet af, voro de samlade kring den smidiga stjelken till en yppig blomma, en förtjusande knopp; litet silke, litet gummi, litet färgstoff — och mellan de späda fingrarne slog den ena blomman efter den andra ut i full fägring och samlades till de öfriga i den kartong, som hade sin plats på golvet bredvid en hvar af de arbetande.

Innanför den stora salen, bakom en dörr, till hälften stängd af en purpurröd portière, låg förestånderskans rum, der de olika blommorna ordnades och granskades, hvarifrån ordena utdelades, och hvarifrån beständigt ett vaksamt öga följde arbetena derute.

Åttio nyfikna ögon togo emot Ruth, strax hon steg inom dörren; hon blossade häftigt upp

och kände sig gruffligt brydd. Hon såg hufvuden luta sig tillsammans och tydligen utbyta anmärkningar öfver hennes person, och just som hon tveksamt gick öfver golvet fram emot »gummans» rum (»gumman» var de unga damernas hvardagliga och föga vördnadsfulla benämning på fru förestånderskan) hörde hon en gäll stämma, som öfverröstade de andras, gäckande rop:

»En sådan lamunge! Hvad skall nu *den* här att göra i fårahjorden.»

Vid dessa ord spratt Ruth till; hon kände sig sårad och sträckte halft ofrivilligt på hufvudet. Minsann; hon skulle visa dem, att hon icke var ett sådant lam, som de inbillade sig!

Den allvarsamma förestånderskan tog ganska vänligt emot henne. »Ni är verkligen bra ung», sade hon och skakade sitt hufvud, »ett par år yngre än någon af de andra. Nånå, det skadar ej att börja ett ärligt arbete i tid. Men lyd ni mitt råd och hör icke allt för noga på, hvad allt de andra flickorna sladdra. Jag skall ge er en snäll arbetsgranne, som får hjälpa er till rätta i början.»

Hon ropade ut genom dörren: »Klara Vrede»; en adertonårig, högväxt flicka med ett friskt och gladt ansigte och vänliga bruna ögon reste sig från sin plats och kom in i rummet.

Ruth mönstrade henne nyfiket. Det var ett vackert och godt ansigte, tyckte hon och kände sig genast dragen till sin unga beskyddarinna.

»Här ha vi en liten nybörjare, Ruth Berg, som ni, Klara, får ta hand om och hjälpa. Var snäll emot henne och låt ej de andra flickorna retas, som de alltid bruka med de nya.»

Och så sköt hon dem ut genom dörren, innan de ens hunnit öppna munnen till att svara.

Den långa flickan lade beskyddande sin arm öfver Ruths hals och förde henne med sig till sin plats vid ändan af det ena bordet. En stol stod ledig näst derintill, alldeles som hade den varit bestäld; Klara røjde undan en fläck framför Ruth i allt bråtet på bordet och sade vänligt:

»Sitt nu ned, skall jag visa er, hur vi få börja.»

»Ack, säg inte ni», bad Ruth, »utan endast du; jag skulle bli så glad, om vi finge vara vänner.»

»Det skola vi visst bli det, Ruth, det är jag säker på. Då säga vi du till hvarandra. Det göra för öfrigt alla flickorna här, så snart de bli aldrig så litet bekanta.»

Ruth kände sig obeskrifligt tacksam mot denna unga flicka, som så vänligt tog henne

under sitt beskydd, och hon såg upp i hennes bruna ögon med en beundrande blick, som kom den andra att le och halft moderligt stryka öfver hennes gula, glänsande hår. Hon var ju hela fyra år äldre!

»Hvad du har vackert hår, Ruth», sade hon . . .

Inom få dagar var Ruth så hemmastadd under dessa nya förhållanden och med det nya yrket som trots någon af de äldre. Under Klaras vänliga ledning gjorde hon förundransvärdt snabba framsteg; hennes späda fingrar tillagnade sig med ens alla dessa slöjdens små finesser och virtuositet, som göra arbetet — man vore böjd att säga — till en vacker lek.

Sjelf var hon utomordentligt intresserad af sin sysselsättning; hennes konstnärsanlag fingo luft. Att på detta sätt ur de brokiga stoffens kaos sjelf få skapa de kära blommorna, dem hon kände så väl; att med penselns bäfverhår på linongrosens kalkblad härma fram den fina skiftning, som hon sett junidagarne andas ut öfver remontanternas knoppar i pappa Rebolledos trädgårdstappa; att med lätt hand aptera blyglasets perlor så konstnärligt planlöst, som hon otaliga gånger studerat, huru Söderbergens nattdimma regnat dagg öfver rabatten med nar-

cissorerna och sparrisgräset — det var helt enkelt *förtjusande*.

Och ofta, medan en dyrbar blomma tog skepelse mellan hennes flinka fingrar, kunde hon känna något af den danande artistens vällustiga ifver strömma genom sina ådror; hennes kinder blefvo heta och blossande febreröda, hennes ögon glänsande, och hon lade omedvetet det runda lilla hufvudet pröfvande på sned, granskande sina händers verk.

I sådana ögonblick lät Klara sina händer sjunka i knäet och följde i oförstäld beundran Ruths arbete: hon var ju redan långt framom dem alla.

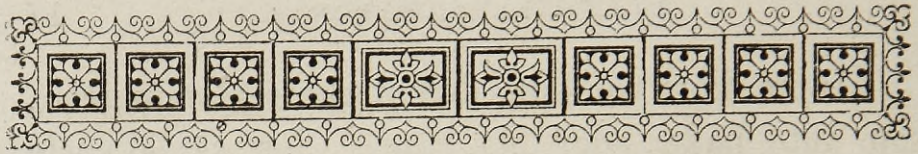
»Du är ju en artist Ruth, en verklig artist», brast hon slutligen ut.

Och Ruth känner en osjelfvisk glädje vid detta öppenhjertiga lof och svarar blott: »Jag vore så glad, om jag kunde lyckas.»

Fru Linder, den stränga »gumman», kom snart underfund med Ruths talang och satte ett stort värde derpå. Hon kritiserade henne strängt, när kritik kräfdes, endast för att egga henne till än större ifver; men hon gaf ock deremellan med ett belåtet leende, en nick sitt bifall till känna, och för Ruth blef detta sparsamma erkännande den största och liffigast eftertrådda belöning.

Inom kort var hon, den stackars »lamungen», som inte hade »der att göra», den skickligaste bland dem alla, den åt hvilken det svåraste och ansvarsfullaste arbetet förtroddes som i de obetingadt värdigaste händerna.

VIII.

Väninnor.

å dessa få vintermånader, som nu gingo, åldrades pappa Rebolledo mera än han förut gjort det på tio år. Tyst och trumpen satt han den långa dagen igenom bakom disken i den lilla butiken; de gamla kunderna kommo och gingo, och han betjenade dem som en automat. Det var nu vanan — den starkaste bland magter — som höll dem kvar; men sig emellan enades de om, att de gamla goda dagarne, då den lilla frun välkomnade dem med sitt fryntliga ansigte och sin viga tunga, dock voro något helt annat: då var den ett riktigt nöje, kommersen! »Inte kunde man nu undra på, att pappa Rebolledo fann det en smula hårdt att lemna teatern och ta till det blåa kryddbodsförklädet; men det blef dock för led-

samt till slut att se hans evigt sura ansigte»; och hur det var började en och annan dra sig undan, försvinna och söka upp andra ställen för sina inköp.

Nej, inte kunde man undra! I sina tankar var pappa Rebolledo beständigt bland de gamla »konstnärskamraterna» nere på »inrättningen»; han intalade sig sjelf med ruelse, att han svikit sin »höga uppgift», och han kände rodnaden bränna under den pergamentstyfva, af smink förstörda huden i sitt skrumpna gamla ansigte, när han ideligen frågade sig sjelf, hvad mätte »de andra skulle säga om förräderiet».

Han var också fasligt ensam, pappa Rebolledo, och hade god tid för allt sitt grubbel. Ruth, det enda hans hjerta var bundet vid numera här i verlden, var borta hela dagarne på sin fabrik. Vägen var för lång, att hon skulle hinna hem till middagsmålet, som derfor gemeligen fick bestå af matsäcksmat.

Men om qvällarne, när hon vände hem, skyndade hon allt ifrigare på sina steg, ju närmare hon nalkades. När hon kom till slussen, der det elektriska ljuset kastade sitt skarpa sken öfver den frosthvita ryttarstatyn, riktigt sprang hon, *sprang* upp för backarne och den långa, långa gatan utan att fråga efter, utan att tänka på någon trötthet. Hon kände förebräelsen svida

i sitt blod, förebråelsen att hon försummade den stackars, gamle pappa, som så godt behöfde henne. Men hon kunde väl dock ej föra dagdrifvarlif, och hennes små bidrag till hushållskassan voro godt af nöden.

Blossande röd och med andan högt i tryck stormar hon in, och kyssar och vänliga frågor regna ned öfver pappa Rebolledo. Hans ansigte klarnar till ett leende, men hon kan ändock icke undgå att se, hvilket trött stackars leende. »Är du sjuk, säg; du är bestämdt sjuk, kära pappa; *svara mig!*» »Nej, min flicka», bedyrar han och stryker hennes hår.

Och tusen omsorger omgifva honom med ens, en ung qvinnas delikata omsorger. Boden blir stängd, och kammaren blir så ljus och varm, och toddyvattnet är färdigt *genast*, fastän spisen nyss var svart och kall, och medan qvällsvarden anrättas och Ruth i otaliga bestyr vänder af och an, blåsa glada ord och skratt likt en frisk fläkt bekymren ut ur pappa Rebolledos dammiga gamla humör.

För *den* qvällen.

* * *

Det var en majdag, en af månadens sista, det var söndag, det var ljum sol och lockande

blå himmel, och det var Ruths födelsedag. Tusen glada anledningar!

Och de skulle ock tagas vara på.

En varm hängifven vänskap hade så småningom växt upp mellan Ruth och Klara Vrede, växt ut till denna otroliga, allt uppoffrande intensitet, som är en egendomlighet för unga flickors inbördes känslor. Det var visserligen flere år, som skilde dem åt; men Ruth var så ovanligt utvecklad för sin ålder, att detta godt jemnade ut förhållandet. Och så mycket ursprungligare var den hängifvenhet, hon hyste för sin vackra kamrat, som hon, Ruth, visserligen förr i skolan haft stort jemnårigt umgänge, men aldrig intill dessa dagar känt någon verklig sympati binda henne vid någon bland detta.

Hon hade några gånger, på fridagarne, fört Klara med sig hem; och pappa Rebolledo, som visst icke var okänslig för ett ungt qvinnansikte och ett par vackra ögon, likade henne godt.

I dag klappade hon på den gröna porten redan strax efter 5 på morgonen, och Ruth, som väntade henne med otålighet, passade på derinom och slog den genast upp på vidan gafvel.

»Hur roligt, att du ej försöf dig», helsade Ruth; »pappa Rebolledo är redan färdig, och kaffet väntar derinne.»

Men först måste de naturligtvis kyssas, flera gånger omfamnas och kyssas; och Klara lade händerna på den andras axlar och höll henne ut framför sig, såg på henne med glänsande ögon: »således är du 15 år idag, min kära Ruth; akta dig: du börjar bli farlig!»

Ruth förstod blott till hälften, hvad hon menade; men hon rodnade, slog armen om hennes lif och drog henne med sig in.

Det varma kaffet var snart inmundigadt, och de redde sig i ordning till sin färd. Det var ett riktigt äfventyr, de skulle ut på, tyckte de, ett förtjusande äfventyr, och det hade kostat Ruth en ofantlig möda, många vackra ord och böner att vinna pappa Rebolledos tillstånd dertill och hans deltagande deri.

Saken var dock helt enkelt den: Klara hade en ung bror, ett par år äldre än hon, som var artist eller åtminstone skulle utbilda sig dertill. Han hade lemnat målarakademien för ett halft år sedan med vackra betyg; nu hade han just tidigt om våren flyttat ut till Nacka, der en målarskola var upprättad och en liten koloni artister slagit sig ned för att använda den ingående sommaren till studier i det fria.

Karl Vrede var en ståtlig ung man, mycket lik systemen; de friska, öppna dragen i hennes ansigte hade i hans ett uttryck af manlig

käckhet och kraft; de bruna ögonen lyste af lefnadsmod.

Ruth och den unge målaren hade råkats några gånger på fleuristateliern, då denne senare kommit upp att besöka Klara. Många ord hade ej vexlats dem emellan; men den unge mannens ansigte fick alltid ett varmt skimmer öfver sig, när hans öga mötte Ruths, och han hade tusen gånger inför system uttryckt sin varma beundran för hennes unga väninna:

»Hon är förtjusande söt, din vän!»

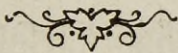
Nu var det aftaladt, på Karls enträgna inbjudan, att de tre: pappa Rebolledo, Klara och Ruth, skulle använda den vackra majdagen till en utflygt till Nacka, der de skulle råka den unge artisten och tillbringa hela sin dag i det gröna. De skulle företaga den långa promenaden till fots, deri låg nöjets största charme; och den rymliga matsäckskorgen, som pappa Rebolledo ej på vilkor tilläts bära — »du skulle bara ruska sönder äggen, du opraktiska pappa», förklarade Ruth — utan som flickorna togo emellan sig, vittnade godt äfven för dagens mera materiella nöjen, der den lilla kortegen i den tidiga timman vandrade i väg utefter de sabbatstygata gatorna.

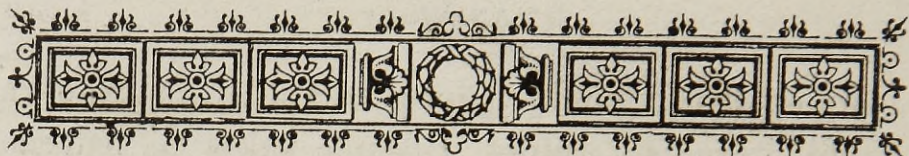
Det hade varit en tidig vår med blå, ljumma dagar. Den hade gjort styfva dagsverken, solen;

vinterkälén i marken var sedan länge en saga blott. Och sedan denna lossat bojorna, som tryckte det sofvande lifvet i frö och rot, hade det blifvit en jäsning och ett spirande i den svarta jorden, som inom kort i ett trollslag förvandlat den i spädgrön äng och backar i kokett toalett *pour le saison*. Safven steg upp i trädens stammar och buskagens grenverk, en nybrygd saf, rusande som ett eldigt vin; och se — knopparne svällde och brusto, och, blekgula ännu som den unga cirkassiskans hud, sprungo de späda bladen fram ur svepet, bredde sig ut och färgades af klorofyllens lifsfärg i dagens ljus.

Hammarbysjön låg ännu insvept i en lätt dimma, ett halft genomskinligt flor, genom hvilket man skymtade reflexerna från det vaknande vattnets krusning. Just som de hunno fram till Barnängen, vände den stora staden ryggen och svängde ned öfver bron, blåste det upp en plötslig, nyckfull morgonbris, som i okynne ref dunstslöjan öfver vattnet i trasor och sopade dem undan bland litet gammal vassstubb i ett hörn; och blixtrande till vid den klara morgonens åsyn låg vattnet blottadt inför deras fötter. De höga strändernas ljuslöfvade träd böjde sig fram och speglade sig deri; strandpiparen flög upp ur redet och gaf hals;

och den svarta gamla väderqvaren, hvars groteska profil återgafs i djupet, ruskade sakta på lederna i sina giktbrutna vingar, liksom ville den känna efter, om den icke ännu vore nog ungdomlig att slå ett slag.

IX.

Ung kärlek.

Fins det något herrligare än en matsäcks-
middag i det gröna, ett litet förtroligt
kottteri lägradt i gräset, mot hvars grönska
den hvita serveten tecknar sig så bjert som en
qvarglömd drifva midt i skogens flor; de kalla
äggen och de påbredda smörgåsarne bli veritabla
läckerheter, och äppelkakan som desert före-
faller en som qvintessensen af kulinarisk pro-
duktion. Det friska vattnet i kopparkrukan,
nyss hemtadt ur källan under den stora granen
och doftande ännu af sqvatramens kryddoft,
gömmar det sprudlande vinets bouquet i sitt syre
och rusar som en jäst dryck. Det glada sam-
språket lyftes till èsprit, och der unga tungor
tala för unga hjertan lösas konvenansbundna
känslor och bli fria och naturliga som skogens
foglar.

Det var förunderligt, hur allt var grönt och sommarlikt; det låg en högsommaraftons vällustmättade stämning öfver naturen; myggorna sjöngo, och Järlasjöns blanka vatten, som skymtade mellan stammarne från deras bivuak, drömde blickstilt mellan strändernas späda grönska.

Middagen var slut, och pappa Rebolledo sof, sof en genomförnöjd, mått sömn på rygg, med händern knäppta öfver magen. Klara hade försvunnit mellan dungarne inåt skogen, sida om sida med Fritz Ritter, broderns förtrolige vän, som förts in att dela det lilla lagets festglädje. Och bredvid Ruth, nedanför stenen der hon slagit sig ned, satt Karl Vrede bekvämt tillbakalutad i mossan, medan hans bruna ögon ideligen sökte den unga flickans.

De hade talat om allt och intet, talat i en låg förtrolig ton, som likt af sig sjelf infann sig under intrycket från middagens välbehag, pappa Rebolledos sömn och den vackra aftonens högtidlighet. Om fleuristateliern, om Klara, väninnan-systemen, om den sköna våren och talltrastens sång. Ty de gled in på det svärmiska; ungdomen är svärmisk ännu, vare Gudi lof!

Nu hade de tystnat; orden hade med ens trutit dem båda; de hade känt, eller rättare anat, att de hunnit en gräns, der det gällde att antingen intet mera säga eller ock säga något

särdeles mer. Och under hans långa tystnad, under hvilken Ruth kände, hur han betraktade henne, vågade hon ej lyfta sina ögon, dem hon höll sänkta mot knät; nervöst lekte hennes fingrar med ett stackars misshandladt strå, och en varm rodnad, kysk och ofrivillig, steg upp och färgade hennes ansigte i blod.

Till sist sprang Karl upp från sin plats; »Ruth», sade han, »följ med mig och gå ett slag; jag kan ej längre tala vid er här!»

Det låg nästan något befallande i hans röst; det var första gången föröfrigt han så med ens kallade henne helt slätt vid hennes namn. Den unga flickan blef förskräckt.

Och plötsligt rann som af sig sjelft Klaras ord henne i minne: »Ruth, du börjar bli farlig»; hon såg dem nu i ett nytt förståendets ljus, och hennes bröst blef beklämdt som af en öfverraskande, oväntad fara.

Karl såg på henne med frågande min.

»Nej!» sade hon, nästan ropade, i en så lustigt förskrämd ton, att den unge mannen lockades i skratt.

»Barn», sade han och tog henne om handleden; halft med våld lade han hennes arm under sin, och han kände, hur den skälfdes, fastän hon motsträfvigt följde honom.

I tystnad gingo de ned emot stranden. I Nacka kapell begynte klockorna ringa aftonsång. Tvärs öfver viken sågo de värdshusets hvita fasad skymta mellan lindarnes grenverk; ett sorl af glada söndagsgästers röster nynnade på afstånd som en frisk visa.

Med ens stannade han och släppte hennes arm. »Ruth, du älskar konsten, det sköna, färgen, lifvet — liksom jag! Kan du inte också älska mig?»

Hon bedöfvades — var hon mer än ett barn? — af hans djerfva utbrott. Hon sänkte hufvudet och blef hvit om läpparne; alla hennes tankar stannade, alla hennes känslor förstelnades; som lamslagen stod hon att viljelöst låta blixten krossa sig, medan några långa sekunder gingo.

Men *han* kunde icke bära det. Han fick henne om halsen och hennes panna ned till sin mun att öfverhöljas af heta, ungdomligt våldsamma kyssar. Och han märkte först sent, att bestörta tårar föllo från hennes ögon och brände hans hand, och att hela hennes kropp skakades af häftig snyftning.

»Ruth, mitt älskade barn, är du ledsen, är du ond?»

Men hon endast grät.

»Du håller således alls intet af mig, inte det ringaste; säg, svara mig?»

Ack nej — hon endast grät.

Och gripen af ett ångerfullt medlidande, ett beskyddande, manligt medlidande, strök han henne öfver hennes gula hår, lätt, med en hand som darrade af helig bäfvan.

Plötsligt, som i en ofrivillig rörelse, lutar hon sitt blossande lilla hufvud ned mot hans axel. Han spritter till af en glädje, ett jubel, hvilket träffar likt ett åskslag.

»Låt mig gå till pappa Rebolledo», ber hon mellan snyftningarne . . .

* * *

Ingen visste det, ingen visste det! Det var detta, som gaf deras unga kärlek helgd. Icke än, icke nu; en gång i framtiden naturligtvis, när hon blifvit litet äldre, och han slagit sig igenom och gjort sig ett stort namn, som han *naturligtvis* skulle göra. Men till dess, hvarken Klara eller pappa Rebolledo, den kära Klara och den käre pappa Rebolledo — de skulle dock oskärat denna subtila känsla.

Ty intet är subtilare än en flickas kärlek till en yngling.

Hvardagsbestyren kommo igen, arbetet och de långa dagarne vid fleuristbordet och staffliet, som skiljde dem åt. De sågos ej mera, mycket sällan åtminstone, och då ett flyktigt ögonblick i tredje persons närvaro — Klaras närvaro —; de fingo uppbjuda hela sin ungdomliga sjelfbeherskning att icke röja allt för mycket. De smickrade sig med, att de lyckades förträffligt. Men Klara hade öppna ögon och en vaken instinkt; hon såg de mest förstulna blickar, drog slutsatser från den svagaste rodnad, från pointeringen af ett ord. Anade mycket, sade intet.

Men det var just detta, som var så förföriskt herrligt: att beständigt genom de långa dagarnes mödor och genom de korta nätternas drömmar bära med sig den stora hemligheten som en afundsjukt öfvervakad skatt i sitt hjerta. Att låta tankarne flyga — det är Ruth, som tänker — från det mekaniska arbetet i »gummans» sommarupphettade verkstadsrum, der ljuset silar trögt fram genom de fördragna persiennerna, flyga ut till den glada artistkolonien vid Järlasjön och stanna, ideligen stanna, hos en viss brunögd ung herre, som hvisslar Boccaccio-marsch till sin ängslappsstudie. Låta dem gå — det är Karl Vrede som tänker —, bort från färger och pensel, fogelvägen till »liten», hvars runda kind så lefvande står i syne för

hans konstnärsöga, runda kind med ljusa rodnad,
hvilken han vet hvem den gäller . . .

* * *

Och så gick sommaren, och det blef höst.

X.

Dystra tider.

Det var en qväll i slutet af september. Ruth hade slutat sitt arbete på fleurist-ateliern och skyndade med brådskande steg den långa vägen hemåt. Vädret var afskyvärdt. Regnet — ett kallt, snöblandadt regn — öste ned från en himmel, svart som bäck; en intensiv, pinande blåst strök fram öfver staden, hvisslade i gathörnen, svängde plötsligt om en knut och kastade ett fång regnvatten rätt in i ögonen på närmaste utevandrare, så att han i det närmaste förblindades. Det forsade och sjöd öfver gatans stenar som i ett skummande kärl, och gaslyktornas röda lågor, som lung-siktigt kippade efter andan, glimmade skumt som fjerran vårdeld genom misten.

Just som Ruth sneddade öfver Artilleri-planen, ännu mörkare och mera vattensjuk än

något annat ställe, steg en manlig gestalt fram ur gömman från en husvägg, och hon hörde en röst nämna henne vid namn. Hon blef förskräckt, omotiveradt förskräckt: hennes hjerta bultade förtvifladt; men klockan var ju ändock endast 8 på qvällen. Hon skyndade än hastigare på sina steg utan att se sig om.

»Ruth, blif inte rädd! Det är ju bara jag, Karl Vrede», sade det bakom henne.

Ja, det var han; nu kände hon hans röst och stannade, gladt förvånad, förtjust öfver detta sällskap en så ruslig afton.

»Ack, är det du Karl! Gud — hvad jag blef rädd! Hvad i all världen gör du här vid denna tiden. Det var så länge sedan vi råkades.» *

De gingo framåt vid hvarandras sida. »Jag har väntat dig här», sade han, »ty jag måste tala vid dig i qväll.»

Hon tyckte, att han lade en sådan egenomlig tonvigt på »måste», och kände sig genast åter beklämd.

»Karl, det är väl inte något ledsamt? Hvad har hänt?»

»Ledsamt?» upprepade han dröjande; »åhnej — tvärtom egentligen: jag får resa.»

»Resa!» Hon stannade.

Han tvingade henne genast i gång på nytt, halft brydd. Brådskande, liksom fruktade han, att hon åter skulle få ordet, började han tala, i en nervös, jägtad ton, den han förgäfves ansträngde att göra sorglös och glad. Det var en lång historia: en af professorerna vid akademien, som hade fäst sig vid hans studier och anlag, skulle tillbringa sin vintertjenstledighet i Paris. Han hade sändt bud på Karl Vrede, hade erbjudit sig att ta honom med, för intet, endast af intresse och för att denne skulle få tillfälle till att i den stora verlds- och konstnärstaden göra fruktbringande studier. Ett generöst, ett lysande anbud, omöjligt att afböja! Men han hade afböjt, nej, icke afböjt, men tvekat. Hur skulle han kunna lemna Ruth nu, just *nu*, när deras kärlek var så ung? Han hade förhalat tiden, stridt med sig sjelf. Hans gynnare hade envisats, rätt ut skrattat åt hans barnslighet, när han, nödd och tvungen, ohöljdt öppnade sitt hjerta. »Naivt pjoller — ett flyktigt tycke, glömdt i morgon — skulle han för detta offra kanske hela sin framtid som konstnär? Det var ju bara en vinter för öfrigt, det gällde». *Flyktigt tycke* — åh, han *visste* icke han! Men *det* var sannt: det var ju bara en vinter, en kort vinter! Den kunde väl deras kärlek lida.

Och i dag hade han åter sändt bud på Karl. »I morgon resa vi», det var allt; och han kunde väl dock icke stöta bort denna frikostiga hand, som räcktes honom. Hvilka utsigter öppnade den icke för öfrigt, denna resa! Åh — han skulle bli en stor konstnär, och han skulle komma åter, berömd, afundad, att lägga sin berömmelse för hennes fötter. Efter en kort vinter . . .

Men *i morgon* skulle de resa.

De hade gått fort, och när han slutat tala, var Ruth nästan hemma. Hon hade ej ett ord till svar på hans tal, och de gingo framåt i en pinsam tystnad.

»Är du inte glad», frågade han slutligen, »— för min skull?»

»*Nej*», brast hon ut; det lät som en svårt bekämpad snyftning.

Men så ångrade hon sig med ens; hur sjelfvisk, hur sjelfvisk! *Han* hade ju rätt — och hon plågade honom med sin egoism.

»Ack jo, ack jo — visst är jag glad», sade hon. »Förlåt mig, Karl, förlåt mig»; och hon slog sina våta, späda armar om hans hals. Han kände hennes kind, brännande het och torr som eld, snudda vid sin. »Det är ju bara en vinter», upprepade han på nytt, tonlöst, för att ge sig mod.

»Ja, du skall, du *måste* resa, det är ju klart.» Och hon började tala, häftigt, entusiastiskt för hans sak, liksom var det *hon* som skulle öfvertyga *honom*. Ett sådant lyckans äpple, som föll i hans väg — och han skulle icke taga upp det! Omöjligt!

Det var den sista qvällen, och de stodo länge, hand i hand, i mörkret, i vattnet, utanför den gröna porten. »Farväl», till sist: »farväl» — och hon *log* — hjeltemodigt — log och nickade gladt hopp, när hon hastigt vek sig ifrån honom och in genom den gamla porten. Han hörde hennes steg i den våta sanden dö bort derinom. Så var det endast regnet, som susade.

Då gick han långsamt hem och for om dagen derefter.

* * *

Det gick bakut med pappa Rebolledos affärer i den lilla butiken, förfärande hastigt. De trogna kunderna blefvo allt färre och färre, pappa Rebolledos humör, som blef surare för hvarje ny dag af motgång, lät de få dröjande umgälla, hvad de andra brusto. Och så tröttnade äfven de långmodige, den ena efter den andra.

Han gaf sig icke tid nu, den gamle koristen, att vänta med sin aftontoddy, till dess Ruth hann hem om qvällarne och med flinka händer fick trefnad i rummet och det varma vattnet i ordning. När hon kom, var han redan i full gång; och det gamla entalet, som förr aldrig öfverskreds, svälde efter hand ut till både tre och fyra.

Då var han vid ett konstladt, gladt humör, röd under ögonen och hvit om kinderna, och helsade henne redan i dörren med barnsligt sladder:

»Ack, se god dag, min lilla dufva — lilla dufva. Den gamle konstnären är ännu god nog åt sin lilla dufva, gudbevars! Hon är ännu icke så förnäm, att hon inte kan nedlåta sig. När det är mörkt, hennes nåd, mycket mörkt...»

Ruth kände bitter sveda vid hans ord och åsyn; men ack — han var ju verkligen så ensam, så gammal; och motgången är tyngre vid de åren än i unga dagar. Hon hade ej hjerta att förebrå honom, utan skrattade med, så godt hon förmådde åt hans elaka qvickheter.

Men en annan gång var hans lynne som en omvänd hand; då klagade han och jemrade sig utan uppehåll öfver sina motgångar, öfver den »förbannade världens ynklighet». Hade de haft förstånd, de kältringarne, att någonsin i

honom uppskatta det konstnärliga och stora; hade de inte trampat på honom, i all hans tid, ned, ned — därför att han syftade högre än de. Och så talade han sig sjelf ond och höjde sin röst till skrik och slog med den knutna handen i bordet, så att ljuset och glaset dansade. Tvi dem — de uslingarne!

Så plötsligt — som ruset tog till — brast han i gråt, en jemrande oresonlig gråt som ett barns. Allt gick honom emot, alla öfvergåfvo honom. Ingen, ingen frågade efter honom — nej, *ingen!* Han önskade, att han finge dö — det var det enda, han begärde, innan han slutade som tiggare i rännstenen utanför sin egen port, der ej ens hundarne skulle nosa åt honom . . .

Med tusen milda ord och lirkande möda fick Ruth honom då till sängs; hon måste hjälpa honom af med hans kläder, som vore han ett hjälplöst barn. Och ideligen runno de salta tårarne öfver hans skrumpna kinder, ännu då hon stoppade täcket om honom och strök honom med sin svala hand öfver hans fuktigt heta panna:

»Så, sof nu godt, pappa Rebolledo, och jag skall be för dig om gladare tider. De komma, ser du, *de komma . . .*»

XI.

Kris.

en nej — de kommo icke!

* * *

Ett år var gånget, ett långt, tungt år. Om våren hade Ruths konfirmation gjort ett litet afbrott i det hvardagliga arbetets enformighet — för några korta, stämningsdjupa ögonblick, hvilkas andakt, hvilkas minne snart plånades bort af söckendagsbekymren, som likt ett oaf-lätligt, enformigt vågsvall vältrade sig öfver alla sinnets mera diskreta känslor. Pappa Rebolledo hade suttit bland åhörarne »på gången», nervös och darrande ännu af den sista qvällens rus; han hade gråtit kopiöst och vätt den gamla bruna rocken med tårar, allt för nära till hands.

Och den stackars Ruth, hvars jungfruhjerta verkligen för en minut genombäfvats af den onämnbare förtrollning, som högtidsakten eger bunden vid sig, hade han ledt hem under känslösamt och innehållslöst pjoller, som kom hennes bröst att krympa af en ängslig, ångestfull saknad efter ett verkligt, varmblodigt deltagande.

När de kommo hem, smög hon sig undan honom, ut i den lilla trädgården, der aplarnes knoppar börjat svälla, och der mullen låg fuktigt svart mot den hvita drifvan, som ännu dröjde sig qvar i skuggan af det höga planket — smög sig ut och lutade länge sitt feberheta hufvud i öfvergifven sorgmodighet mot den gamla portens svala klapp.

Karl skref till henne ett par bref under sin första Parisertid, ett par glada, förtröstansfulla bref som gjorde henne nästan rusig af glädje för flera dagar, sedan de kommit. Men derpå upphörde de med ens. Hon skref och väntade, väntade och skref på nytt. Icke en rad till svar.

När så hennes sinne till sist blef allt för öfverfullt af oro, gick hon efter tusen strider en dag till Klara med sina bekymmer. Det gamla förhållandet mellan de unga flickorna var icke längre det gamla; hvori skilnaden låg, var icke godt för någon utaf dem att säga, om ens

de sjelfva sökte göra sig reda derför. De voro ännu de bästa vänner, de arbetade vid hvar-andras sida för hvarje dag på ateliern och följdes till och med då och då långa vägar åt, när de gingo till och från. Men den gamla förtroligheten var endast en skugga af hvad den en gång varit.

Klara var nu för öfrigt förlofvad med Fritz Ritter, öppet ringförlofvad, och hon hade ett gladt ämne och glada tankar, som oupphörligen lågo henne på tungan, utan att hon tänkte sig, hur hvarje ord var ett smärtande stygn för Ruth.

Men när nu denna äntligen kom med det sorgsna förtroendet, hvilket hon inbillade sig vara en nyhet för den andra; när Klara kände hennes späda arm darra under sin och hörde skälfningen i hennes röst, den hon sträfvade att visa lugn; då greps hon af denna oändliga, in-trängande medkänsla, som är qvinnan egen, hennes hjerta flammade till af en plötslig värme, och i det hon tog ordet ur Ruths mun för att spara henne dess smärta, talade hon tusen för-tröstansfulla ord om brodern, om huru allt skulle bli godt och lyckligt, om huru Ruth icke skulle oro sig för en obetydlighet, som kunde bero på en tillfällighet, förklarade, öfvertygade, trö-stade — till dess hon slutligen lemnade Ruth,

lättare om hjertat än denna varit på långan tid och oändligt lisad endast af att ha en förtrogen i sina bekymmer.

Men ack — sedan dess gingo många dagar och den gamla smärtan kom troget igen med fördubblad kraft. Genom Fritz lyckades Klara en dag på eftersommaren få reda på, att professorn, som tagit Karl med sig ut, skulle komma hem. Naturligtvis voro flickorna nere vid centralstationen om qvällen, och huru klap-pade icke deras hjertan! Tåget kom och professorn kom — Karl var icke med.

Ruth blef hvit, och det svartnade för hennes ögon. Hon måste sätta sig, om hon ej skulle falla. »Men nej, det var icke möjligt, han *måste* vara med, han hade väl blifvit efter på något sätt», förklarade system, ifrig, förskrämd. Hon fick i hast Ruth ned på soffan under den stora klockan, och, tilltagsen och djerf af oron, sprang hon efter professorn, som redan skyndade derifrån med sin nattsäck. »Herr professor, herr professor!»

Han vände sig förvånad om.

»Ack, — förlåt mig — men säg — säg hvar har ni min bror?»

»Er bror?» Han förstod inte.

»Karl Vrede, herr professor, som for med er till Paris. Jag är hans syster, och vi ha ej hört af honom på så länge . . .»

Ett leende lyste upp den berömde mannens ansigte. »Ja så, ni är *hans* syster, mitt vackra barn, det var en annan sak. Jo, han stannar i Paris tillsvidare, och har det riktigt bra. Det vore en dumhet, om han skulle afbryta sina studier nu. Det är en duktig pojke, som nog slår sig fram och kommer att gå långt.»

»Men — har han icke helsat», frågar Klara ängsligt.

»Helsat — jo, nog tror jag han helsade . . .»

»Men till *någon särskildt* . . .?»

»Nej, icke till någon särskildt, det minnes jag ej», nickade han till afsked och försvann bland den böljande mängden i vestibulen.

Han hade således icke helsat till Ruth; det var förskräckligt — ofattligt! Klara kände djupt medlidande för väninnan, men hon kunde icke undgå att i samma ögonblick tänka på Fritz Ritter: detta skulle *han* aldrig ha kunnat göra.

Hon behöfde intet förklara för Ruth — hennes ansigte talade bättre än ord. Tyst gick hon vid hennes sida den långa vägen upp till Hornskroken, och när hon, likaledes utan ord, kysste hennes panna, mun och kinder till afsked,

kände hon, hur den andras gestalt skälfde som af en feberfrossa.

* * *

Uppe på fleuristateliern var arbetet och de flinka tungorna i full gång. Trots det var vid middagstiden, var den gråa novemberdagern från en grå novemberhimmel allt för otillräcklig för flickornas minutiösa göromål: luckorna voro tillskjutna för fönstren, de susande gaslågorna under sina gröna bleckskärmar ofvan de två långa borden brunno hela dagen igenom och spredo i den öfverfyllda salen omkring sig en tung tryckande värme, som doftade af kopal och de unga arbeterskornas dåliga parfumer.

I dag var konversationen om möjligt mer än vanligt liflig, men fördes samtidigt med temligen dämpade röster, då den rörde sig kring ett ämne, som ej var afsedt för »gummans» vaksamma öron bakom den röda portieren. En af flickorna, gemenligen »halta Ida» kallad för ett lyte, som gjorde hennes gång vaggande och ojemn, och hvilken till och med af alla de andra ansågs för den personifierade sqvalleraktigheten, hade blifvit underkunnig om en stor och intressant nyhet, den hon ej var sen att meddela de andra. Hon hade varit så ifrig, när hon

kom, så der riktigt nervöst laddad, som hon plägade blifva, när något märkeligt tryckte henne på tungan, att de andra genast sågo, att något var på färde.

Mycket riktigt — hon hann knappast få kappan och hatten af och komma ned på sin plats, förr än det brast lös.

»Kan ni tänka er» — det blef en andlös tystnad, alla hufvuden böjde sig fram, alla öron spetsades — »vackra Elon kommer hem i dag!»

Det gick en susning af förbluffad öfverraskning öfver salen. »Åh, är det möjligt? — Och vi ha rakt inte hört någonting. — Nej, det är inte sant! — Halta Ida har drömt, gudbevars, hon drömmer jemt om honom, hon, och inbillar sig, att han drömmer igen.»

Denna sista anmärkning helsades af en ljudlig skrattsalfva. Ida endast knep ihop läpparne och knyckte på hufvudet.

»Ja, gerna för mig — ni slipper väl tro mig då, efter ni ha reda på er så bra. Annars tänkte jag verkligen, att Elin uppe hos Linders hade bättre ordning på den saken.»

Detta var ovilkorligen ett dräpande argument, och nyfikenheten steg på nytt till högsta spänning.

»Vackra Elon», som flickorna på fleurist-ateliern sig emellan kallade honom, var en systerson till förestånderskan, fru Linder. Elon Kruse var ännu ej en trettio års man, men hade dock hunnit lägga en temligen skiftesrik lefnad bakom sig. Hans föräldrar hade båda, kort efter hvarandra, gått ifrån honom i behaglig tid, just som den unge studenten och officers-aspiranten började sin kurs på Karlberg, och lemnade honom dermed i oqvald besittning af en betydande förmögenhet. Han hade alltid, äfven som pojke, visat anlag för vidlyftigheter, grandseigneurlif och munter dryckjom; nu när medlen så med ens och så utan all begränsning ställes honom i händerna, gaf han alla sina dåliga anlag lösa tyglar. Hans penningar och djerfva lynne beredde honom inträde i hufvudstadens högadliga dandykretsar, och han samlade så småningom omkring sig en krets af dess sämsta element, en handfull unga officerare, som ständigt gjorde sig bemärkta genom öfvermodigt och lysande uppträdande, genom all sorts extravagans, genom galanta äfventyr i oändlighet.

Som ung gardeslöjtnant förde han på detta sätt under några år i Stockholm ett utsväfvande lif; otaliga voro de historier, som voro i svang om hans och hans gilleskamraters äfventyr, och i hans eleganta våning nere vid Nybro-

hamnen aflöste den ena bullrande festligheten den andra.

De unga sällarnes lif väckte dock till slut allt för allmän skandal, i synnerhet sedan rykten om vansinnigt spel funnit bekräftelse. Regimentets chef måste träda emellan; en grundlig räfst blef hållen, och ett halft dussin af de mest komprometterade tvangs att lemna regimentet, bland dessa främst Elon Kruse.

Denna motighet tog den unge mannen icke synnerligen djupt. Han förströdde sig med en lusttur till Paris och Monaco, medan det värsta sqvallret hemma i Stockholm hann lägga sig, och om hösten var han åter midt inne i de gamla kretsarne och sina gamla vanor. Intet ändrade sig, utom att han var om möjligt ännu mera sysslolös än förr med ännu rundligare tid tillmätt för dagdrifvarupptågen.

Med tanten, fru Linder, plägade han ingalunda något regelbundet umgänge: »den gamla, högtidliga hexan tråkade ut honom med sina sedesamma predikningar», brukade han säga; och hade det icke varit därför, att alla de unga snärtorna på fleuristateliern lockade honom till ett eller annat besök, hade hon väl aldrig fått se skymten af sin herr systerson.

Dermed skulle hon för öfrigt ha varit mest tillfreds; efter en följd af nedslående erfaren-

heter från tidigare år hade hon visserligen tagit för princip att aldrig lägga sig uti sina unga arbeterskors enskilda lif eller att öfvervaka deras seder utom fabriksrummen. Men Elons uppträdande å ateliern hade redan hunnit förskaffa henne en hel del obehag, synnerligast sedan tvänne af de unga damerna kort efter hvarandra försvunnit från sin post under allt för litet tvifvelsamma omständigheter.

Nu hade han emellertid senast under tvänne år vistats utomlands, och hans minne i fleuristlaget började så småningom öfvergå till en sorts sagolik myt, den några af de äldre flickorna på platsen med vidunderliga historier uppehöll, då han nu med ens på nytt föll ned som en bomb i de gamla kretsarne.

XII.

Nej!

» Nej, säger jag er, och åter nej! Ack, lemna mig blott i fred, jag ber, jag ber er . . . »

Han skrattade lätt till svar, ett kort, öfverlägset skratt, och slog med ridspöet efter skaftet på sin blanklädersstövvel. Hon skyndade nervöst på sina steg för att hinna hem, undan honom, men han höll henne takten fullt ut. Ruth kände, hur gråten började stocka sig uppåt halsen, en halft vredgad, halft förskrämd gråt, och hon vågade icke tala på en lång stund för att icke förråda för honom, hur upprörd hon var.

»Nu släpper jag er icke så lätt, lilla vildfogel, när jag äntligen lyckats få er fast. I hela två månader har ni låtit mig löpa som en

narr. Ni måste kunna trolla, Ruth, eller göra er osynlig; tänk, jag har ju passat er qväll efter qväll på er vanliga väg hem, än här, än der, men alltid har ni lyckats smyga er undan mig. Ni är då i det hela rysligt barnslig, min kära Ruth.»

»Ack, låt mig gå», ber hon, halft i en snyftning.

»Gå? Jag tycker ni flyger redan. Ruth, allvarligt taladt, är er förskräckelse för mig rent utaf en smula komisk. Tror ni då, jag vill er något ondt, eller ser jag ut till att ämna sluka er.» Han böjde sig halft fram under gången för att möta hennes blick, men hon höll den envist fäst på gatstenarne framför sig. Hela det lilla ansigtet blossade af den häftiga marschen och den undertryckta sinnesrörelsen.

»Jag har ju sagt er, att jag älskar er Ruth, älskar er ofantligt, och att mina afsigter äro de ärligaste i verlden. Har ni då inte ett enda litet vänligt ord till svar för allt, som jag känner för er.»

Den oförsynte! Hon hade ju svarat honom, svarat honom med formliga ord, svarat honom mer än tillräckligt tydligt hundra gånger om med hvarje drag, hvarje min i sitt ängsliga ansigte, så snart han kommit eller gått uppe på fleuristateliern, svarat honom med de otaliga

mödor, hon gjort sig, den fintlighet, den list, hon utvecklat, de långa krokvägar, hennes trötta fötter skyndat, för att undgå hans efterhängsenhet qväll efter qväll. Och efter allt detta vågade han ännu, trotsande på hennes värnlöshet, tala henne till i dessa ordalag. Hon kände den dämpade harmen inom sig med ens flamma upp till en okuflig vrede; hon skulle ha velat skymfa honom så djupt, att hon ej fann ord dertill, slå honom i ansigtet för att visa, hur gränslöst hon föraktade honom . . .

»Ni är en usling», ropade hon och stannade tvärt; »gå, gå, eller jag vänder mig till första man, jag möter, för att begära skydd.»

Detta plötsliga vredesutbrott förtjuste honom. För tusan, hon hade både näbb och klor den lilla; *det* hade han icke trott henne om! Men hon var verkligen dyrkansvärd, der hon nu stod framför honom i gaslyktans ostadiga sken, som spelade öfver det vackra ansigtet; hennes vreda ögon — att de kunde bli så mörka, det var förunderligt — sågo honom för första gången djerft in i ansigtet; hennes läppar skälfde, hela den spänstiga gestalten spändes som till ett för-tvifladt motstånd . . .

Men denna häftiga kraftyttring varade endast för ett ögonblick. När han tog henne hårdt om handleden, sjönk hon åter tillsamman; be-

tryckt, utom sig, brast hon i gråt. Kruse lutade sig fram emot henne och hviskade ända in på hennes ansigte, så att hon kände hans heta andedrägt bränna sig:

»Ruth, du *kommer* att ångra dig — tro mina ord!»

Så vände han sig om, slog med ridspöet framför sig i luften, så att det hven, och gick derifrån. Men han kände, hur hans begär efter denna qvinna växte inom honom till en vansinnig, allt förtärande passion; och han sade sig — för första gången — att han *måste* ega henne, till hvarje pris, äfven om han skulle offra allt. Hon föll ej likt den mogna frukten i handen som alla de andra; välan, han finge foga sig och brinna i stället för att bränna!

* * *

Alla dessa många qvällar och så denna förfärliga sista, när Ruth kommit hem förskräckt, upprörd, nervös och klarögd, — att icke pappa Rebolledo märkt det minsta, anat något, frågat något, derpå fanns endast en förklaring. Han var redan fullt uppe i sitt rus, uppspelt ibland, gråtmild och jemrande deremellan. Hos denne gamle själfdyrkare hade egoismen alltid legat öfverst i hjertat; med de tilltagande bekymren

och skröpligheten hade den vuxit till och frodats som ett ondt ogräs, och han var numera knarrig och olidlig utan gräns, så ofta icke spriten gifvit honom gemyt.

Och Ruth beherskade sig, så godt hon förmodde; till och med en mera skarpsynt skulle ha låtit bedraga sig.

Pappa Rebolledos butik var numera så godt som en öde graf, der en tillfällig förirrad kund var en sällsynt uppenbarelse. Det lilla lagret var icke något lager längre; några eländiga, förtorkade och förskämda rester af ett och annat, der aldrig någon omsättning gafs och aldrig någon förnyelse. Det var icke en affär, det var en skräpbod, der den sure gamle koristen, hvilken i slö likgiltighet halfsof hela dagen igenom öfver sin disk, icke var det minst skräpande.

Hade nu icke Ruths anspråkslösa förvärf vandrat in i huset, hade för pappa Rebolledo intet annat stått åter än hungersdöden eller fattighuset. Men hon hushållade rent af beundransvärdt med de små medlen, så att de nödtorfteligen förslogo; pappa Rebolledo led icke någon brist och i det hela ingen inskränkning i sina gamla vanor; och han fann alltid i disk-lådan ett eller annat blankt silfvermynt till sin dåliga konjak och sina pepparmyntpastiljer, utan att det någonsin föll honom in att fråga sig,

hvarifrån de egentligen kommo. Ty icke var det från kunderna, som ej längre funnos.

Det blef en tid af lugn för Ruth efter denna sista uppskakande qväll — en tid af tungsint, slö ro, som efter de senaste månadernas nervösa spänning kändes oändligt lisande. Den unga kärlek, som jagat upp all jungfruns svärmiskhet till blossande lif, hade grymt svikits; så hade detta fräcka anlopp mot det känsligaste, det noblaste inom henne följt, medan såren ännu svedo; det tunga lifvet i hemmet, hvardagsarbetet och hvardagsbekymren lade sten på börda; — det var naturligt att till och med detta spänstiga unga sinne slutligen skulle mista sin motståndskraft! Reaktionen kom. Det föll en domnad öfver hela hennes känslö- och tanke- lif, en trött likgiltighet, som gjorde, att hon kom och gick emellan sina sysslor på ateliern och sina omsorger för den gamle fosterfadern som i en drömlös sömn.

Hade hon haft någon, *något enda* lefvande väsen att förtro sig åt, hade hon varit lycklig. Men nej — pappa Rebolledo var som ett barn, för svagt att bära ens sina egna bekymmer; förhållandet mellan henne och Klara hade åter gått till baka till den gamla ljumheten, en ljumhet, som hade starkt tycke af kyla. Det var tanken och minnet af Karl, som stod

dem emellan: den ena var syster och försvarade dock för sig sjelf, så godt ske kunde, broderns handlingssätt; den andras ögonskenliga och undergifna lidande föreföll Klara som retande förebråelser.

XIII.

Ruths julfest.

Emellertid vardt det jul, och staden låg
hvit af snö. Det var en frisk kyla
i luften, högblå himmel med sol om
dagarne, om qvällen gasens och de elektriska
lågornas strålgans, bjellerklang, brusande gatulif
och rösters stim.

Minnet af svunna barndomsår och den stora
helgens trefna glädje, medan ännu »lilla mamma»
lefde, och familjen inom den gröna porten såg
lifvet gladt och förnöjsamt an, vaknade med
ens till lif hos Ruth. Hon kände en begärelse
att söka upplifva något af de gamla goda tradi-
tionerna. När julaftonen kom, tog hon sig der-
för ledigt från fabriken hela dagen. Den värsta
arbetsbrådskan var nu förbi, så att det lät sig
godt göra.

Det skulle bli en öfverraskning för pappa Rebolledo; han fick partout intet ana. Nå, han var nu icke synnerligen skarpsynt och skarp-hörd, så den saken lät sig godt ordnas. De hade icke firat jul de senaste åren, sedan den lilla frun föll ifrån — ja, väl firat den, med en smula ljus, en portion gröt och litet Guds ord; men icke *riktigt*: med gran och julklappar och stor glädje på det gamla goda viset! Nu skulle det allt bli, som det borde!

Ute i boden satt pappa Rebolledo som vanligt och halfsof vid sin disk, medan Ruth fejade och styrde i de två rummen der inom. Han hade nog förvånats en smula, när hon utan vidare stannade hemma om morgonen och ej i vanlig tid gaf sig i väg till fabriken; men hon förklarade, att arbetet var instäldt för helgen, och att hon skulle begagna förmiddagen till litet rengöring, som var välbehöflig. Dermed var han till freds.

Hon hade redan dagen förut skaffat sig en gran, som ett stadsbud smyslat hem om qvällen, i skym undan för pappa Rebolledos ögon bakom den täta bersån i trädgårdstäppan. Och i hennes byrålåda väntade ett glittrande upplag af vaxljus, guldtråd och brokig konfekt att smycka julträdet.

Allt efter som Ruth sysslade med anordningarne till qvällens fest, intogs hon af en glad ifver, som kom blodet att röra sig i hennes ådror lättare och friskare än på länge — ack, hur oändligt länge! Hon släpade sjelf in den stora granen öfver trädgårdens drifvor, så att den kom upp på förstugutrappan med sina gröna grenar pelsbrämde af snö; det var så vackert, att hon tyckte det var verkligt synd, då garnityren droppade bort i kammarvärmen. Och rätt som det begaf sig, medan hon flink och beställsam sysslade rundt om trädet med anbringande af de brokiga ljusen, de glittrande, förgyllda kottarne och de rosenkindade vinteräplena, öfverraskade hon sig sjelf med att hon *sjöng*, gnolade med halfhög röst gamla visor från gamla dagar, som ej kommit öfver hennes läppar sedan dess!

När hon med ens beslog sig sjelf med denna numera så ovanliga glädjeyttring, blef hon så förvånad deråt, att hon tvärt afbröt sin sång. Men om en sekund tog hon upp den igen med ett litet lätt, sorglöst skratt åt sin egen barnslighet.

I all hemlighet hade hon köpt pappa Rebolledo ett par anspråkslösa julklappar, och hon gladdde sig redan i tanken åt, hvilket intryck dessa anordningar med alla sina erinringar

från flydda lyckliga dagar skulle göra på den gamle.

Den korta vinterdagen led emellertid till sitt slut; öfver södra bergen bredde sig en violett skymning, som snart tätnade till svart mörker, och stjernorna tändes deröfver; utanför det lilla huset i Hornskroken låg den vinda gatan kanderad af snö, som skimrade i gasljuset, trottoarens träläggning knarrade under tunga fötter, som nu i god tid, lätt och gladt, skyndade hem från arbetssläpets möda till anspråkslösa hem, der julen väntade. Då och då hördes det glada bjellrandet från ilande slädar, Liljeholmsbor, som vände åter från de sista juluppköpen i den stora staden. Den glada aftonen var inne.

Ute i den lilla butiken rådde tystnad och mörker. Pappa Rebolledo hade slumrat in vid sin disk under intryck af den bastanta doppe-middagens välmåga; hans jemna snarkningar, der han satt med hufvudet hvilande på sina armar, förnummos ända in till Ruth och voro henne lugnande tecken till, att hon i ro kunde lägga hand vid de sista bestyren utan att frukta upptäckt i förtid.

Ändtligen var allt klart. I salen, pappa Rebolledos rum, stod den vackra granen skildtvakt vid fönstret, mot hvars snöhvita gardiner den mörka grönskan och det brokiga prydnads-

kramet gjorde sig väl. Och huru skönt den strålade af de många ljusen! När Ruth fått dem alla tända, måste hon stiga till baka på afstånd att beundra sitt verk; hon kände det bli så varmt inom sig, hennes blå ögon blefvo glänsande klara, och hon kunde icke återhålla att slå samman sina händer i barnslig förtjusning.

Omkring den gulnade gamla affischen från »Kronjuvelerna», som hängt der så black och melankolisk under sitt glas, allt sedan pappa Rebolledo offrade sin lagerkrans i den lilla fruns graf; omkring affischen grönskade — o, under! — en ny krans, om ock ej af lager (en sådan dyrbar utgift hade de knappa julpengarne ej tillstadt) så dock af frisk ljung och mörkgrönt krösaris!

Till sist, när allt var redo, smög Ruth på tåspetsarne ut att väcka den sofvande gamle koristen, så tyst, så lätt som en fläkt genom dörrgläntan. Hon fick sina mjuka små händer om hans grå hufvud i mörkret, lutade sig ned och hviskade i hans öra: »vakna, pappa Rebolledo, vakna — granen är tänd!»

Pappa Rebolledo känner den ljumma andedrägten kittla i sitt öra och spritter yrvaken upp. »Granen, säger du — *granen* — ja visst, granen — — Kors, det är ju alldeles mörkt!»

Så vaknar hans minne så småningom, och det rinner upp för honom, att julqvällen står för dörren. Han blir så ovanligt blid och vek, och han böjer Ruths lilla varma mun ned emot sig till faderliga kyssar — alldeles som i de gamla dagarne! »Det är julafton i qväll, barnet mitt, och vi kunna väl därför stänga butiken litet tidigare», säger han.

Stänga! — ja, nog kunde de stänga; der hade ej varit en kund inne på hela dagen, så julafton det var! »Det är redan gjordt», svarar Ruth.

Och gjordt var det.

* * *

Han blef rent bländad, pappa Rebolledo, af granens ljus, när de trädde in, och han stannade förvånad. Han kom sig på många, många sekunder icke för med att säga ett ord, endast stirrade framför sig i orörlig undran. Men ju mera och längre han såg, dess klarare blefvo hans ansigte och ögon; rätt som det var föll det en stor het tår från hvarje af dem ned öfver hans skrynkliga skjortveck.

Ruth stod bredvid, nästan i andakt, och följde tyst och med glädjestrålände uppsyn spelet i pappa Rebolledos ansigte. Men så, plötsligt,

slår hon i ett uppflammande känsloutbrott armarne om hans hals, trycker det runda hufvudet tätt intill hans bröst och hviskar: »älskade, *älskade* pappa Rebolledo! Vi äro ju dock lyckliga, så länge vi ega hvar andra.»

Hur härligt började ej denna sköna qväll! Ruth läste en julpsalm ur den nötta gamla psalmboken med messingsspännena — läste med af inre rörelse darrande stämma en psalm och en bön. Pappa Rebolledo i soffans hörn under den gamla affischen med den nya kransen nickade med knäpta händer andäktigt takten till hennes föredrag. Och när detta var slut, och de aptitliga pepparnötterna, vinteräpplena och krusbärsvinet kommo fram — hur förtjusande att sida om sida i soffan dricka hvar andra till och blinka godt förstånd med varma blickar, som sade: »*just* så var det i den gamla glada tiden, precis så här!»

Allt efter som qvällen framskred, kom det emellertid något underligt nervöst öfver pappa Rebolledos sätt, som hastigt tilltog till fullständig oro. Han vred sig oroligt fram och åter på sin plats, reste sig så plötsligt och gick ett slag öfver golfvvet, stannade framför fönstret, jemkade rullgardinen åt sidan och stirrade ut i den lilla trädgårdens mörker, genom hvilket den hvita snön lyste, spöklikt och matt. Satte sig så ned

på nytt för att efter några minuter upprepa samma manöver. Det var, som väntade han någon, som dröjde.

Ruth förundrade sig häråt, men låtsade om intet, utan fortsatte, så godt hon förmådde, att i glädttig ton tala om gamla dagars minnen och om kommande dagars förhoppningar. Han hörde endast till hälften på hennes ord och lemnade allt mer förströdda svar.

De anspråkslösa julklapparne voro redan expedierade, de brokiga vaxljusen i granen brunno ned: hon måste släcka dem, det ena efter det andra, och det blef skumt och dystert i rummet i jämförelse med det bländande ljus, som tidigare hade rådt. Ruth kände med smärtsam ängslan, hur den korta, lyckliga trefnaden, den hon gjort sig så mycken möda att skapa, löstes upp som i en dimma, och hon ansträngde sig, feberaktigt, halft förtvifladt, att med glada ord och skratt, som började klinga allt mera tvunget, hålla den kvar. Ack, endast ett ögonblick, ett ögonblick ännu!

Så föll det henne in, att pappa Rebolledo allt för mycket saknade sin vanliga toddy för att känna någon trefnad vid det söta vinet och bakverket i längden. Och delvis var det nog så. Hon hade tänkt, att hon skulle få honom att glömma sin dryckjom — för denna *enda*

qväll; men nu tyckte hon synd om honom och dukade fram det varma vattnet och den mörka konjaken, öfver hvilka den gamle med darrande ifver genast slog ned, medan hans ansigte för ett ögonblick ljusnade.

Han drack hastigt och mycket, men ej ens detta ville i afton hjälpa. Gång efter annan föreföll det Ruth, som om han hade något på sinnet, hvilket han ville fram med; hans läppar rördes, som önskade han tala, och Ruth stannade midt i sitt samspråk och fäste sina allvarliga ögon frågande på hans ansigte. Men det blef intet af, aldrig något af; han dök endast hastigt ned i sitt glas, halft skygg för hennes blick.

En pinande oro, som växte och växte, och som hon ej kunde förklara, än mindre betvinga, smög sig öfver Ruth: det var som om hon *fruktade* något, hon visste ej hvad, och hon spratt till vid minsta ljud, en knäppning i väggen, ett köldskott från något af de gamla träden ute i trädgården, der kylan hastigt tog till och blef bitande hvass. Slutligen kunde hon ej beherska sig längre, utan frågade helt plötsligt den gamle koristen i en ängslig, nervös ton:

»Hvad har du att säga, pappa Rebolledo? Du har något på hjertat.»

»Jag — — jag —», darrade han till;
»jag — nej — nej, visst inte . . .»

I det samma hördes en knackning på rutan, sakta och halft tveksam, men fullt tydlig. Ruth blef skrämnd, och den andre, hvars ögon redan börjat glänsa af ruset, och hvars kinder färgats af hektisk rodnad, blef med ens hvit i synen och darrade på handen, som förde glaset till munnen, så att halfva dess innehåll sqvimpades ut öfver skjorta och väst.

»Hvad var det», frågade Ruth; »hörde du?»

I stället för att direkt svara på hennes fråga började pappa Rebolledo jemra och beklaga sig i ömklig ton:

»Ack, mitt kära barn, jag är så olycklig, så olycklig — — ingen i hela världen bryr sig mer om pappa Rebolledo, nej ingen! De vilja vräka ut honom på gatan, om de kunna få, ja, det vilja de. Jag är så olycklig, så olycklig . . .»

Det knackar på nytt, något hårdare, och Ruth lägger ängsligt sin hand på hans arm; hon känner sig i qväll så märkvärdigt förskrämd och fruktande, att hon halft omedvetet litar till skydd hos detta barn till man, som hon annars sjelf var van att moderligt beskydda. Pappa Rebolledo tar åter till ord, men i en brådskande,

halft urskuldande ton. Ruth förstår till en början intet.

»Ack, du skulle bli så lycklig, mitt kära barn, så lycklig och rik; jag försäkrar dig det, så lycklig. Och du skulle kunna hjälpa gamla stackars pappa, som de annars vråka ut till hundarne. Ja, *till hundarne*, du Ruth», ropade han häftigt till, så att hon skalf. »Och det är bara för ditt eget bästa, ditt eget bästa . . .»

Som en blixtnöje går sanningen upp för Ruth. I detta ögonblick finner hon icke tid att förundra sig öfver detta, som hon aldrig förr anat, öfver bekantskapen mellan fosterfadern och Elon Kruse, som förföljde henne, finner icke tid att fråga öfver sammanhanget i det otroliga. Hon endast fattar allt, *allt* med ingifvelsens hastighet och skarpsynthet, och pulsarnes slag stanna, då hon reser sig upp och med båda händer hårdt trycker pappa Rebolledos arm.

»Det är han», säger hon häftigt; »det är han . . .?»

»Bara för ditt — eget — bästa», jollrar den andre.

»Svara mig, hör du», befäller hon, »*svara* på min fråga!»

Men han behöfver icke svara. Det tar i låsets vrede, och dörren går upp. På tröskeln står Elon Kruse i frosthvit tulubb, och en kall

pust drar in bak efter honom, fläktar i fönstergardinerna och vajar i granens grenar. Han skyggar öfver ögonen emot ljuset och säger:

»Är jag inte väntad, är jag inte välkommen?»

Ingen svarar. Pappa Rebolledo sitter halft förskräckt, halft förlägen kvar i sitt hörn. Silfverskeden till hans glas vrides nervöst mellan hans fingrar. Ruth trycker sig orörlig upp emot väggen, hennes blåa ögon se hotfullt svarta rakt framför sig, och hennes läppar slutas hårdt.

»Ni hade dock lofvat mig det, herr Berg», säger Kruse; »ni kör väl ej ut en gäst på denna qväll. — Ruth, var förständig, var barmhertig; jag älskar er högre än allt i världen . . .»

Hans stämma nästan ber.

»Gå», säger Ruth.

Men pappa Rebolledo reser sig, stapplande, ännu förbryllad. Han går fram emot Kruse; han får plötsligt ord i munnen, många, flödande ord i häftig ström. »Oh nej», säger han, »för all del, det är inte meningen, det är inte alls meningen! Tag icke illa upp, herr Kruse; Ruth menar icke, hvad hon säger; hon är endast så häftig och nervös ibland; och dessutom blef hon skrämnd. Hon besinnar sig snart. Stig på och sitt ned; var så god — så god . . .»

»Gå», upprepar Ruth, häftigt, skarpt; och hon lyfter sin hand och pekar emot dörren.

»Se så, se så», lugnar pappa Rebolledo, »var nu snäll och förståndig, min kära flicka. Herr Kruse vill dig så väl; inte sant . . .»

Men plötsligt, när hon inser, huru litet hon förmår mot dessa två män, som sammansvurit sig, brister det förtviflade modet inom Ruth som en skör bubla, hon sjunker samman, förkrossad, trycker händerna för sina ögon, i tårlös, öfvergifven klagan.

»O, pappa Rebolledo, hur — *hur* kunde du göra mig detta? Du, den ende — — som stod mig qvar . . .»

Och hon springer, utan att få händerna från sitt ansigte, öfver golvet in i sitt rum; de båda männen, som halft brydda, halft obeslutsamma, betrakta hvarandra, höra regeln skjutas för bakom henne, och allt blir tyst. De stå en stund, slagne, utan ett ord.

Så säger Kruse:

»Hon har dock ett satans humör, er kära fosterdotter.»

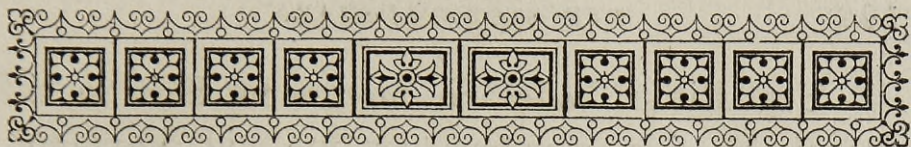
Och pappa Rebolledo stammar ett ursäkande svar.

Men der inne i mörkret får Ruth i brådskande hast sin hatt och kappa på. Hon känner en isande, smärtsam, förtviflad tomhet inom

sig, ett mörkt svalg, genom hvilket ropar en röst, ropar och ropar med befallande magt: *bort, bort!* Hon måste det; hvart, huru, det vet hon ej, frågar sig ej. Som i en medvetlös sömngång smyger hon sig ut genom den lilla butiken åt gatan, ensam ut i vinternattens kyla, snö och mörker . . . Hon flyr efter de tomma gatorna, der ingen möter, ingen ser henne, ingen hör henne. Hennes tinningar bränna; hennes kjortel fladdrar för den kalla vinden. Hon känner det ej, förnimmer intet! Allt snabbare jagar hon för hvarje minut på sina steg — bort från hemmet och utan mål . . .

(Slut på första boken.)

Andra Boken.

I.

Återseenden.

Det var en solvarm junidag, en af det der äkta slaget med tropiskt påbrå, sådana vår nordiska sommar ej skänker oss allt för många, då himmelen står genomskinligt klarblå och molnfri som en kupa af böhmiskt glas, och då luften dallrar af hetta derunder, genomglödgad i vindstillan och bländande af ljus. Öfver strömmen kretsade måsarne i långa, saktfärdiga slag tätt öfver vattnet, från hvars ljumma yta ingen svalka dunstade, och höjde då och då missmodiga skri, beklämda af värmen, som dref fisken till djupet och lade hinder för deras näringsfång.

Fru Ritter hade om morgonen farit in till Stockholm från sommarnöjet ute vid Vaxholm. Hon hade till på köpet tagit den äldsta flickan med sig, en liten femårig, solbränd och brunögd dam, som bevars skulle göra mamma sällskap kring butikerna och torgen, men som, när allt kom omkring, i den olidliga värmen och brådskan var mera till besvär och påhäng än till nöje. Ty de ville nödvändigt ut igen med fyrbåten; det var minsann icke någon förströelse att gå i staden en sådan dag.

När lilla Vivan började kinka och hennes korta små ben nekade tjänstgöra, måste fru Ritter taga en droska, som ock väl behöfdes för de många paketen, som efter hand samlades uppe i vagnskorgen, på sätena, i sufletten, formligen öfversvämmade de åkande. Hennes man skulle ha stor middag på söndagen ute å Klara-borg för alla de främmande bryggarne, som i dessa dagar voro samlade i hufvudstaden till fackkongress; och det Ritterska huset var icke vandt att bjuda sina gäster på hvardagskost.

Klara Vrede, eller som hon numera rättvisligen benämndes fru Klara Ritter, hade på de gångna sex åren hastigt utvecklats från en ung, vacker flicka till en ung, ståtlig fru. Klara — ty det var verkligen hon — hade fetmat ganska betydligt; dock alls icke så att det miss-

klädde henne. Den högresta gestalten bars upp med elegant värdighet, och de bruna ögonen i det finhylta ansigtet lyste lika godhjärtadt klart och gladt som någonsin förr ur den dyrbara spetshattens skugga.

Fritz Ritter, hennes man, var icke heller den gamle Fritz Ritter och dock alltid densamme. När hans far, nu för något öfver sex år sedan, plötsligt föll ifrån och lemnade efter sig sin stora affär, ett af hufvudstadens mest gifvande bryggerier, och en betydlig förmögenhet, uttalade han på dödsbädden som sin sista önskan, att ende sonen, hvilkens artistgriller ej alls behagat honom, än mindre hans förlofning med den fattiga fleuristen, skulle lemna konsten åt de andra och öfvertaga faderns rörelse. Endast på detta vilkor kunde han taga med sig den gamle bryggarens nödtvungna välsignelse in i sitt äktenskap, som kort efter ingicks. Han hade i grund och botten lärt sig inse, den käre Fritz, att konsten på intet vis hade det minsta intresset af det arrangementet.

Så hade han tagit skeden i vacker hand, som det heter, och trufdes numera utmärkt i sin nya ställning. De gamla kamraterna och de muntra traditionerna från akademien, från vagabondlifvet vid Järlasjön, hade han därför icke glömt; och mången af de glada »prissarne»

gick från herr Ritters kontor eller feta middagsbord än gladare, än han kommit, hulpen med ett litet vänlån för en studietripp till Rom eller Paris, rikligare ofta än det rikligaste bland kongliga stipendier.

Karl Vrede hade ej minst blifvit sedd till godo, han stod ju nära till, och hans rika anlag gjorde offren än hugnesammare. Numera redde han sig för öfrigt, godt sjelf; litet emellan kom der en smickrande notis från staden vid Seine om den unge, uppburne artisten, och när han någon gång, långt emellan, sände hem en tafla till någon af akademiens utställningar, var det alltid den, som drog skarorna tätast in i den lilla konstsalongen vid Kungsträdgården eller konstnärstemplet vid Röda bodarne.

Sjelf kom han aldrig hem; det var rent som om han vuxit fast der nere i södern, och på systemens och vännernas uppmaningar att åtminstone på en liten sommarvisit helsa sitt barndomsland svarade han ideligen detta samma »vi få se — längre fram».

* * *

Janitscharkapellet i Strömparterren hade redan börjat kaffekonserten med en smattrande ungarsk marsch, när Klara Ritter och Vivan rullade

genom folkvimlet på Norrbro för att i sista stund hinna ned till båten. De hade nyss lemnat Fritz på hans kontor i Storkyrkobrinken; han var så jägtad »stackars gubben» under mötesdagarne, att han icke fick tid komma ut till Klaraborg förr än till lördagsqvällen. Nere vid Blasieholmskajen glänste »Victoria» hvit som en mås i solen, och en tjock, svart rökpelare vältrade ut ur dess skorsten som ur en krater mot den blåa himmelen, en maningssignal till dem det vederborde att skynda på. Klara manade nervöst på kusken: »vi hinna bestämdt aldrig fram, jag vet det, jag känner det.»

Men de hunno fram. Styrmannen stod just vid landgången färdig att draga in, då Klara och Vivan, följda af kusken, med andan i halsen trängde sig genom åskådarne på kajen, belamrade med alla sina paket. Man skrattade och fnissade litet omkring åt den eleganta damens blossande ifver, men hon hade ej ens tid att förarga sig deråt.

Ändtligen var allt klart. Vivan ombord och allt gepäcket. En sista gång vände Klara i land för att betala kusken. Just som det var gjordt, kände hon en hand läggas på sin arm. Förvånad såg hon upp. En svartklädd dam, en elegant, spänstig gestalt stod framför henne, men den täta slöjan för ansigtet dolde hennes

drag. En egendomlig, oförklarlig rysning kom Klara att skälfva: denna plötsligt uppdykande obekanta, så skärande svart i det lysande solskenet, gjorde nästan ett spöklikt intryck — hvarför, visste hon ej rätt.

Så sade en låg, melodisk stämma, den hon kände och dock icke genast kände, och hvilken kom hela hennes inre att spritta till: »Klara, så fann jag dig då verkligen; hur glad jag är. Du känner väl igen mig?»

Kände? — den tunga slöjan låg ju ännu emellan dem, och förvirrad, förvånad, letade den unga frun en sekund genom sitt minne. Så slog det henne som en blix. Hur hade hon ett ögonblick kunnat tveka, men hur skulle hon också ha kunnat vänta *just detta!* Och hon brast ut:

»Ruth — är det du, är det verkligen du!»

»Ack ja, Klara, det är *verkligen* jag.» Det var ett svårmod i den välbekanta rösten, som gick Klara Ritter till hjertat.

Och så stodo de båda tysta inför hvarandra och funno icke ord, medan deras händer söktes och trycktes i en lång, skälfvande helsning.

Men bakom dem, skymd af skarorna, hade båten redan lagt ut, och dess propeller piskade dånande det gråa vattnet till snöhvitt skum. Vivan stod vid »fajbjo kaptens» sida uppe

å komandobryggan och spejade förvånad efter mamma, som icke kom.

Då kom Klara plötsligt — för sent — till sig sjelf igen.

»Ack, båten, båten går, och jag som skulle med! Och Vivan är om bord, alldeles ensam! Hvilket spektakel!»

Hon hann fram till stranden och viftade afsked med näsduken till den lilla, men det var icke mer. Så fick hon vackert lugna sig. Ruth grep bekymrad hennes arm; men hon tröstade snart helt förståndigt henne och sig sjelf, att i det hela var det ej så farligt — kaptenen tog säkert Vivan om hand, och efter en timmes resa var hon ju ända vid deras brygga, der Charlotte mötte henne på sjelfva landgången. Sjelf fick hon nu lof att ge sig till tåls till qvällsbåten.

»Och så har jag ju nu dig, kära Ruth! Herre Gud, det går rundt i mitt stackars hufvud efter all sinnesskakningen . . .»

* * *

Sida om sida gingo nu de gamla ungdomsväninnorna, efter många år och vexlande öden så plötsligt återförenade, långsamt framåt efter kajen. Efter den första öfverraskningens ifver

instälde sig en förlägen och plågsam tystnad; den ena hejdades af fruktan, att frågor skulle uppväcka allt för smärtsamma minnen, och den andra, oviss huru hon skulle tolka denna främmande tystnad, kände hjertat beklämmas af en ångestfull åtrå att efter så länge — så oändligt länge — äntligen dock en gång få fullt, med förtviflans öppenhjertighet förtro sig åt *en vän*. Men hade hon längre någon vän, ens i Klara — frågade hon sig med skälfvande oro.

På bådas läppar brände orden, men att gifva dem luft förmådde ingendera — på länge. Till sist, när de hunnit ända ned på Skeppsholmsbron, å hvars räcken de gyllene kronorna glödde i eftermiddagssolen, hejdade sig Klara med frågan:

»Men, kära Ruth, hvart skola vi då egentligen gå?»

Det låg verkligen så mycket af diskret, medlidsam hjertlighet i detta »kära Ruth», att denna med ens kände försagdhetsens band lossas öfver sin tunga; och med en plötslig rörelse af frambrytande smärta föll hon Klara om halsen, lutade det beslöjade hufvudet mot hennes axel och svarade häftigt mellan snyftningarna:

»Gå — gå? Ack, hvart som helst, hvart som helst, der jag ostördt kan få tala, få gråta!

Du hyser således ändock — litet medlidande med mig — säg, Klara — säg . . .»

»Stackars, älskade mitt barn, visst gör jag det», svarade Klara enkelt och reste med moderlig ömhet hennes hufvud. »Men först af allt måste du lugna dig och komma i ro. Sedan skola vi så småningom dela dina bekymmer. Du är ju så ung ännu Ruth, nästan som ett barn, tycker jag, och lifvet är så långt och skiftesrikt. Ännu kan allt bli bra.»

»Ack, för mig blir det aldrig bra!»

»Tyst, Ruth, du får icke säga så i denna ton, det gör mig så ondt att höra det. Och jag tror dig inte ändå. — Nu gå vi vidare ett slag framåt holmen; der är litet skugga och en smula svalka. Det skall göra dig godt, om du ej är allt för trött. Och en sak komma vi öfver ens om — nu, i dag tala vi ej alls om det förflutna. Det behöfs en annan ro och en annan plats dertill.»

Ruth lät sig viljelöst föras. Hennes arm låg tungt på Klaras; denna kände en oändlig, medlidsam ömhet, sådan endast en qvinna kan känna, tända hela sitt inre och blossa upp; aldrig förr, nej, icke ens under den jungfruliga vänskapens gångna vårdagar hade hon förnummit något liknande för vännen. Hon visste icke,

hvad hon skulle göra för henne, men hon ville göra *allt*.

Och den qvinliga instinkten ledde henne rätt. Medan de, fortfarande tysta, gingo framåt, lade sig en känsla af lisande lugn öfver Ruths sönderslitna sinne, sådan hon icke känt på oändligt länge — lugn, öfver att ha funnit ett hjerta att förtro sig åt; och när de hunno öfver till andra sidan af holmen, der Djurgårdslandets sjöbodrar speglade sig i den ljumma fjärden och ångfärjan drog en bred strimma af skiftande bubblor och skum tvärs öfver viken, lyfte sig verkligen den första aningen af en sval aftonbris från vattnet och kom dem till mötes med sin svalka. Båda drogo djupt efter andan, och Ruth lyfte, för första gången, på sitt täta flor.

Då Klara fick se den andras ansigte obetäckt, fick se de fina regelbundna dragen så härjade af sorg, de barnsliga, klara ögonen så dunkla af fördolda tårar och den genomskinliga hyns blekhet, mot hvilken skuggorna under ögonen tecknade sig skarpt, var det nära, att hon icke kunnat återhålla ett utrop af bestörtning. Men hon hejdade sig verkligen i tid och sade endast:

»Du ser verkligen bra trött ut, stackars Ruth. Åh, hvad en tids hvila på det sköna landet skall göra dig väl!»

»Ja, det skulle det nog — kanhända! Men ännu vet jag ingenting om, hur allt kommer att gestalta sig för mig. Jag har rest i ett sträck i fyra dygn, knappast sofvit en timme ordentligt på vägen och kom till Stockholm i morse.»

»Från Paris?»

»Nej, från Menton.»

»Och din — man?»

Ruth ryckte till.

»Nej, nej», fick Klara brådt, ifrig, förskräckt öfver sin oförsigtighet; »vi skola icke tala derom; förlåt min glömska — vi ha ju kommit öfver ens om det. Har du råkat pappa Rebolledo?»

»Nej, jag har tillbragt hela förmiddagen med att söka dig. Jag har en så märkvärdig fruktan för att första gången möta honom ensam. Det är dumt, oförklarligt, jag vet det. Men jag ville så gerna ha dig med.»

»Ack, så gerna. Nu följer du mig ut med sju-båten till Klaraborg. Der få vi vara ensamma, och du får hvila ut. Fritz kommer ej förr än till söndagen. Och så är det bara Vivan. Sedan någon dag ge vi oss in till staden och upp till pappa Rebolledo. Min kära lilla Ruth, du hade väl bra svårt att få reda på mig.»

De slogo sig ned på en af bänkarne under kastanjernas löfverk. Ruth var ofantligt uttröttad, af resdagarnes strapatser och sinnesoro. Hon kände benen nästan neka tjänst.

»Jag sökte dig först uppe hos tant Linder», sade hon efter att några minuter ha hemtat sig; »jag hade i all min förvirring rent af förgätit, att du var gift. Jag såg det ändock för några år sedan i Karlsbad, i en svensk tidning, som tillfällighetsvis föll mig i händerna. Jag tänkte då skriva först — jag blef verkligen så glad för din skull; men så visste jag ej, så tänkte jag — — ja, det sköts upp och blef sedan aldrig af . . .»

Klara tryckte ömt hennes hand. Hon märkte, att Ruth var på väg att uppröras på nytt och skyndade att säga:

»Ja, den snälla »gumman» hvilar nu i ro. Det fick du väl höra. Hon talade så ofta och så deltagande om dig. De gäfvo dig väl min adress?»

»Till din mans kontor. Kassören der gaf mig anvisning till båten, och så . . .»

»Ja, så fann du mig äntligen. — Men nu få vi ej försumma den på nytt. Klockan i Ladugårdslandet slog half nyss. Om du orkar, ge vi oss sakta i väg . . .»

»Men det är omöjligt — så tvärt — mina saker vid jernvägen — allt — allt. — Och jag vet ju egentligen ej, hvarför jag är här, hvad jag skall ta mig för —»

»Inga men; dina saker, dem styr jag om i morgon. Nu är du bara ett snällt barn, som lyder, och jag är din stränga mamma, som befaller. Och dermed punkt.»

Ruths ögon lystes upp af ett svagt stackars leende. Hon böjde sitt bleka ansigte fram emot Klaras, lade sina händer på hennes och bad sakta:

»Kyss mig, Klara, som du brukade göra — förr.»

* * *

Aftonen var obeskrifligt angenäm, och den korta timmen för ångbåtsfärden nästan allt för kort. Efter dagens hetta började luften svalkas af från vattnet; och när de hunno ut på litet vidare djup, der den svaga brisen strök friare mellan stränderna, som lågo i violett ljus och i orange i den sjunkande solens sneda strålar, var sceneriet hänförande. De togo plats uppe å kommandodäck, hvilket de öfriga passagerarne lemnade något så när i ro, och Ruth återsåg med stilla, glädjefullt vemod de kära utsigterna från barndomsdar.

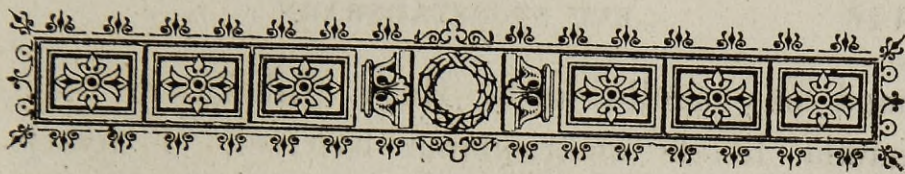
Herrskapet Ritters vackra villa låg på Rindölandet, strax innan båten hann fram till Vaxholm. Nere på bryggan, som med sitt hvita badhus likt en arm med knuten hand sprang ut i sjön, skönjde de redan på långt håll Vivan vid Charlottes, sköterskans, sida, som med sin hvita näsduk viftade mamma välkommen. När båten lade till och de kommo i land, gjorde den lilla stora ögon af förvåning att se den främmande damen vid mammas sida.

»Se här en tant, som du skall hålla mycket af, ty det gör mamma», sade Klara och lyfte upp barnet emot Ruth, som kysste den bruna, knubbiga lilla kinden.

* * *

Efter en lång, djup sömn vaknade Ruth vid att det bjertaste solljus låg in i hennes rum tvärs igenom den tunna rullgardinen; det hade så till och med vågat sig ända upp på hennes kudde. Genom silduksluften hörde hon glada röster från parterren utanför: det var Klara och Vivan, som rasade om i lek för att riktigt få blodet i omlopp efter förmiddagsbadet.

II.

»Sista akten».

Fnder de närmaste dagarna undvek Klara med finkänslig omsorg att med ett enda ord framkalla gångna tidens minnen eller att fråga Ruth om de sista skedena i hennes lif. En lätt förklarlig, qvinlig nyfikenhet, till det mesta grundad på varmt intresse för vännen, låg visserligen hela tiden nära till med frestelser; men då hon såg, huru Ruth sjelf tycktes sky nästan hvarje tanke på det gamla, hvarje ord, som häntydde derpå, för att helt och odeladt hängifva sig åt njutningen af ett öfverretadt sinnes hvila, af den fridsamhet och ro, hvilka nu omgäfvade henne och likt en behaglig domning göt sig öfver hela hennes väsende, då ville hon icke vara den första att uttala det afgörande ord och det yrkande på förklaringar, som kanske

med ens skulle kasta Ruth tillbaka in i det gamla lifvets smärtsamma hvirfvel. I hvarje fall skulle det vara tillräckligt att bryta verkan af den apatiska domning, som nu som en reaktion efter själsskakningarna kommit öfver Ruth, och af hvilken hon till en tid hade så godt behof.

Så begaf det sig att de två unga qvinnorna och barnet i idylliskt lugn tillbringade några af de närmast följande högsommardagarna, utan att bry sig med andra tankar eller annan omsorg än den att njuta af att vara till.

Till söndagen kom Fritz Ritter, som beramadt var, ut med alla mötesdeltagarne. Han blef först förvånad vid åsynen af Ruth; men Klara fick honom hastigt afsides för några få förklarande ord, hvilka han för öfrigt ej hade tid egna mycken uppmärksamhet midt i sina värdpligter.

För en dag utbyttes det tysta, nästan förnåma lugnet på villan mot en splendid herrmiddags bullrande uppsluppenhet. På den stora verandan voro middagsborden dukade, och långt ut öfver fjärden ljödo i den svala aftonen de skallande hurraropen och skrattsalvorna, som beledsagade skålar och tal. Vid 12-tiden på natten fördes gästerna med särskildt förhyrd båt åter in till staden; Fritz Ritter, hvilken som sekre-

terare på mötet ej kunde vara ifrån, gjorde dem sällskap till baka.

Så var allt åter lika tyst och rofullt. Ruth hade under festdagen hållit sig undan så mycket som möjligt, och Klara, som väl förstod, att det bullrande, obekanta sällskapet endast kunde verka tröttande och pinsamt på henne, hade ej på något sätt påyrkat motsatsen.

Den lilla Vivian fäste sig hastigt vid Ruth med denna naiva och icke så litet efterhängsna tillgifvenhet, som plötsligt kan uppflamma hos barn. Den nya tanten med sitt tysta, mjuka, sorgbundna sätt, med de blåa, drömmande ögonen, som ofta kunde stirra framför sig långa stunder, som såge de in i en annan värld — det egenomligt melankoliska öfver hela hennes väsende, så vidt skiljaktigt från de glada människors sorglösa obundenhet, den lilla var van att se omkring sig, verkade på barnasinnets med fånglande magt.

Snart nog kunde hon knappast en minut vara från Ruths sida. Hon var nöjd, om hon blott i timal fick stå vid hennes knän och hålla hennes smala, hvita hand mellan sina bruna, knubbiga små näfvar. Hon plågade henne ej med frågor eller barnslig nyfikenhet, då hon såg, att detta tröttade Ruth; i tystnad stod hon der och blickade oafvändt med klara, bruna

barnaögon upp i Ruths ansigte, som denna, sänkt i tankar, höll vändt ut åt sjön . . .

* * *

Ruth hade redan tillbringat en vecka hos Klara, och ännu var ej ett ord från någondera sidan sagdt om annat, än hvad som rörde angelägenheterna för dagen. En morgon kom hon emellertid ned från sitt rum tidigare än vanligt. Klara, som mötte henne på den lilla blomsterterrassen nedanom verandan, frapperades genast af hennes oroliga och upprörda utseende. De sista dagarnas hvila hade medfört en ganska väsentlig förändring i hennes ansigte, som börjat återfå en svag skiftning af tidigare dagars ungdomliga rodnad. Nu hade de mörka ringarne trädt fram på nytt under ögonfransarnes skugga som efter en genomvakad natt.

Emellertid låtsade hon om intet, och de följdes åt in till frukosten. Det var den första dagen på länge, som icke vädret varit strålande klart; vinden hade slagit om, och en kylig nordost dref tunga regnmoln från hafs, hvilka då och då urladdade sig i en kort, strid skur. De hade heller ej efter vanan kunnat duka på verandan, utan höllo till i salen innanför.

Ruth blef allt mer nervös och förströdd. Hon gjorde synbarligen våld på sig sjelf för att

intet låta märka, men lyckades ej. Vivan satt trumpen vid fönstret och stirrade ut öfver den hvitfradgande fjärden, öfver hvilken molnens tunga skuggor gled som misslynta miner öfver ett vackert ansigte. Ruth hade för första gången skjutit henne ifrån sig, då hon som vanligt kom till hennes knän och fattade hennes hand.

Plötsligt bröt Ruth tystnaden.

»Klara, vill du infria ditt löfte i dag?» frågade hon och såg allvarligt in i den andras ansigte.

»Hvilket löfte?» spratt Klara förvirrad upp. Detta kom så oväntadt.

»Du lofvade att följa mig första gången jag skulle söka upp pappa Rebolledo. Gör det i dag, jag ber dig så innerligt.»

»Men hvarför just i dag», invänder Klara och kastar en misslynt blick ut genom glasdörrarne, mot hvilka just regnet smattrade som bäst. »En dag mer eller mindre gör väl ingenting, och i dag är ju vädret allt annat än lockande.»

»Ack, gör mig till viljes», upprepar Ruth, med så ängsligt ifrig bön i tonen, att Klara förskräckes. »Jag måste i hvarje fall in just i dag, och jag vill så ogerna fara ensam. Jag vet att det är dumt, barnsligt, hvad du vill kalla det — men jag känner som en ropande

röst inom mig, en aning att den gamle behöfver mig just nu. Jag såg honom i drömmen i natt, o, så tydligt. Hvad han var förfallen, darrande och grå, stackars gamle pappa Rebolledo! Och han vinkade åt mig, vinkade flere gånger . . . Det måtte väl aldrig ha händt honom något ondt. Jag är förbittrad på mig sjelf, att jag i min egoism kunnat dröja så länge.»

Efter denna långa replik, som Ruth förde fram med hastig, flämtande röst, reste hon sig med ens upp från sin plats, som om hon genast ville gifva sig i väg. Klara insåg, att det var fåfängt söka hindra henne, och med ett resignerad »vi få naturligtvis ändå vänta på 10-båten» gaf hon efter.

Ruth hade ingen ro, förr än de kommo i väg. Långt i förväg stod hon på bryggan, spejande genom det gråa regnet efter »Victorias» hvita stäf. Och sedan, oupphörligen under den korta resan, hvilken de företogo, instufvade för vädret i den trånga damsalongen, spratt hon upp ur sin tankfullhet med ett oroligt: »det måtte väl aldrig ha händt honom något, händt honom något ondt!»

Då de voro framme och stodo bland skarrorna, som trängdes på kajen, frågade Klara: »Men vet du nu egentligen, hvart vi skola vända oss för att finna honom? Jag tror

knappast han bor qvar der uppe vid Hornskroken.»

»Visst bor han väl qvar», svarade Ruth, nästan förskräckt. »Vi bege oss i alla fall först dit upp.»

»Jag tycker mig minnas, att Fritz sade en gång, att han sålt gården åt staden. Kanske jag har orätt. Det är väl, som sagdt, ändå bäst att börja sina efterforskningar derifrån.»

De ropade an en droska och gáfvo kusken nödiga ordres. Strax de kommo fram och Ruth i nervös brådska fick ned det regndrypande fönstret, fingo de klart för sig, att Klara haft rätt. »Han fins ej här», sade Ruth med gråten i halsen. Fönsterluckorna och dörren till den för detta lilla diversehandeln voro igenspikade som på en öfvergifven barrack.

»Kära Ruth», tröstade Klara, »hvarför genast ge upp modet. Vi höra oss väl för hos granarne.»

I huset tvärs öfver gatan mötte dem idel nya ansigten. »Icke en enda gammal bekant», sade Ruth missmodigt, »det är det gamla och dock alldeles nytt.» En skara smutsiga ungar skockade sig i näsvis nyfikenhet i portgången och kring vagnen. Ett besök af välklädda damer var här tydligen något alldeles nytt.

Efter åtskilligt frågande fingo de veta, att den gamle aktören redan för tre år sedan lemnat gården, som sedan dess stått obebodd och utan huld. Den skulle visst snart rifvas för gatans reglering. Skonåtlerskan, som varit gammal granne, kände nog till hans adress, men äfven hon hade flyttat och bodde nu än längre ut åt Liljeholmssidan.

Det var blott ett att göra, och de satte sig upp på nytt. Efter åtskilligt letande fingo de reda på den de sökte i ett skumt kryp-in, der qvinnan och hennes fästekarl, en skraddare, trängdes om dagern för sitt arbete vid det smutsiga fönstret och en ilsken träta med skrik och stim mellan tre trasiga små barn i kakelugnshörnet förstummades vid det oväntade besöket.

När de framfört sitt ärende, fick skonåtlerskan genast sin svada i gång. Hon var tydligen trakterad af att få språka om gamla dagar.

»Pappa Rebolledo, ja, herre Gud, hvem frågade efter honom nu för tiden? Det var då länge sedan hon hört det namnet. Nog för hon visste, hvar han fanns, alltid; men sedan fosterdottern hans rymde ifrån honom och gifte sig med en rik och förnäm herre för många herrans år sedan, var det knapt en lefvande själ, som brydde sig om honom. Nå, sitt nödiga under-

håll fick han nog än, förstås; det kom visst genom pastorn i församlingen, alltid precis på dagen i kvartalet. Men han hade inte mycket glädje af det nu mer, kunde man väl förstå, sen han knappt orkade öppna munnen för det kära bränvinet.»

Klara, som såg, hur våldsamt Ruth upp-rördes af qvinnans sladder, försökte afbryta henne, men Ruth fattade afvärijande om hennes hand.

»Nej, nej, och hur är det vidare — hvar bor han —»

Det var nästan som om Ruth sökte en grym sjelfplågeriets vällust i detta illasinnade sqvaller, sysslolösa tungors lättsinniga väfnad af sanning och lögn. Så hade de då dömt henne, de få som kände honom, den gamle, och henne sjelf! Och hon hade hela tiden hållit sig fjerran, låtit »pappa Rebolledo» i öfvergifven ensamhet gå grafven till mötes och gifvit förtalet rättfärdigande och näring!

I detta ögonblick, bestormad af slika tankar och känslor, kände den unga qvinnan, som dock för fosterfadern gifvit så mycket: sin barndoms tillgifvenhet, sina flickårs kärlek och derpå — till sist — hela sin framtid — hon kände nu sitt inre genombärfvas af omätliga sjelfförebråelsers qual, medan marken brände under hennes fötter

att fort nog komma derhän att få taga åter vid den offergerning, hon lemnat.

På det yttersta Östermalm funnos då ännu några oansenliga armodets ruckel, som med förtviflans seghet hängde sig fast vid randen af klippan, medan storstadens breda avenyer, snörätt som tunnlar, sprängde sig fram genom stengrunden nedan deras vacklande fötter och det hotfulla jätteledet af moderna stenkaserner i jemn linie från dag till dag ryckte närmare att trampa ned och röja undan, hvad gammalt och bräckligt var. Ett af dessa, bofälligare om möjligt än något af de andra, beboddes sedan mannaminne af en förfallen, gammal drinkare, som enligt sägen i yngre år skulle sett bättre dagar — han hade varit en på sin tid rätt uppburen och lofvande musiker — men hvilken under de senaste trettio åren lefvat på hvad stunden gifvit af andras barmhertighet. Något litet renskrifning af noter då och då, som någon mindre anspråksfull amatörförening lemnade honom, och en del qvacksalfvande i all smyg bland förstadens fattiga och okunniga befolkning utgjorde hans enda förtjenst.

Sedan »pappa Rebolledo» gått från gård och grund uppe i Hornskroken hade en egenomlig slump en dag på krogen fört honom samman med denne värdige broder i Bacchus;

en gång förr i sin välstånd's dagar hade de bägge männen något kommit i beröring, fastän nu många år skilt dem åt. Pappa Rebolledo hade ännu någon liten summa kvar, den hans kreditorer af barmhertighet lemnat honom åter, när gården realiserades. Det var ett härligt fynd för »musikanten» — så benämndes den andre af grannar och bekante i dagligt tal. Återseendets glädje bekräftades med ett grundligt rus; slutet på det hela blef, att de två flyttade tillsammans.

Så länge pappa Rebolledos slantar varade, lefdes ett lif i sus och dus, hvartill det gamla nästet icke sett maken på många goda dagar. Men sedan dess voro nu gångna flere långa år. De månadliga penningesändningarne, som öfverlemnades till den gamle koristen genom församlingens pastor, uteblefvo, sedan de börjat, dock aldrig och satte de två supbröderna i tillfälle att lefva ett jembörelsevis bekymmersfritt lif.

När äntligen Ruth och Klara, efter mycket frågande och sökande, funnit rätt väg, måste de låta droskan stanna ett långt stycke ifrån, innan de hunnit fram. Här spärrades gatan plötsligt af en bergvägg, och hvarje farbar väg upphörde. Regnet forsade nu ned i strömmar, och uppe ifrån berget, på hvilket de fallfärdiga,

gråa kojorna sågo än mera sorgmodiga ut än vanligt genom vattnets flor, sqvalade smutsiga floder med stickor, grus och strå ned öfver gata och trottoar. För Ruth och hennes oroliga hjertas ifver hade dock allt detta mindre än intet att betyda, ja, hon egnade det ej ens en tanke; beslutsamt började hon den besvärliga klättringen upp för berget, der hennes späda fot i den låga, koketta pariserskon för hvart annat steg slant i jorden och den hala mossan. Klara följde henne hack i häl.

Med skälfvande knoge knackade Ruth på dörren till »musikantens» hus. Ingen svarade der inne ifrån, trots att dörren stod på glänt. Klara sköt henne undan och upprepade med en hårdare bultning. Ännu lika tyst. Ruth kunde bokstafligen höra sitt hjerta slå och drog häftigt efter andan.

»Våga vi stiga på», frågar hon efter en sekund sin väninna med ängslig, hviskande röst. »Jag känner mig så hemsk till mods; här förefaller allt så underligt och ängsligt.»

»Se så, lugna dig, kära Ruth; du öfverdrifver i din sinnesoro. Hvad ha vi egentligen att frukta?»

»Nej», utbrister Ruth i uppflammande mod; »hvad ha vi att frukta! Och pappa Rebolledo,

pappa Rebolledo som väntar. Stackars, käre gamle pappa Rebolledo, att du har hamnat här!»

Och dermed skjuter hon upp dörren, och de stiga in.

På andra sidan den lilla förstuguqvisten fann de ett stort rum, till hvilket dörren står på vid gafvel. Det är ett kök med en kolossal, vitmurad spisel i ett hörn, men i öfrigt så godt som alldeles utan något möblemang. Ett par rankiga trästolar och en rödmålad koffert försvinna nästan spårlöst i det smutsiga rummets nakenhet. På spiselhärden är svart och kallt, som brunne der aldrig någon eld; några kökskäril eller öfriga hushållsattiraljer synas ej heller till, endast en rad tombuteljer garnerar afsatsen på spiselkappan.

Det hela gjorde det starkaste intryck af otrefnad, armod och förfall.

I rummet syntes ingen till, och de båda damerna stannade ånyo tveksamt inom tröskeln. Ruth kunde icke återhålla en rysning, då hon lät sina blickar öfverfara den nedstämmande interiören. Klara svarade med att trycka hennes hand.

»Här synes ingen menniska till; kunna de bägge vara ute», säger den senare efter en minuts tystnad. »Eller — låt se, der finnes ett inre rum; skulle man ej hört när vi kommo.»

En enkeldörr, stängd med en klinka af jern, ger tätt invid spiselmuren anvisning till vidare efterforskningar. Klara går fram och lyfter just sin hand till knackning, då Ruth med en hastig rörelse håller henne tillbaka.

»Hörde du?» — hvisskar hon nästan andlös; »hvad var det?»

»Jag hör ingenting.»

»Tyst, det är någon, som jemrar sig derinne! O, det är han, det *måste* vara han!»

De lyssna i spänd tystnad. Och nu uppfatta de det båda tydligt: en bruten, stönande jemmer som från ett sjukt barn, emellanåt tilltagande i styrka, deremellan knappast hörbar, svag som undertryckta snyftningar.

Hela Ruths gestalt kommer i den häftigaste darrning, som skakades den af en våldsam frossa. Klara försöker hålla henne åter; men förgäfvets, hon rycker sig lös.

»Jag måste, jag måste», flämtar hon, medan hennes späda behandskade fingrar fumla med klinkan. Så springer den ifrån och dörren går upp.

I den inre kammaren är nästan mörkt, och en skämd, kvalmig luft slår dem till mötes. Tjocka trasor hänga spikade för fönstret — en sorts primitiva rullgardiner. De se först intet eller föga, ovana vid skymningen, höra endast

jemmern tilltaga i styrka. Klara, som vanligt den modigaste, går fram och lyfter fönsterförhänget åt sidan. En strimma regngrått dagsljus faller in i rummet.

På en smutsig bädd ligger en gammal man, ett gammalt grått, skägglöst hufvud med härjade drag, med kinder och ögon brinnande af feber — pappa Rebolledos hufvud!

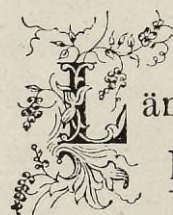
Och med ett utrop af smärta störtar Ruth hejdlöst på knä vid bäddens hufvudgärd . . .

III.

Ridån faller.

änge låg så Ruth, försänkt i hejdlös gråt, på knä vid den febersjukes hufvudgård. Länge — ack ja, ty för Klara, som med böjdt hufvud på afstånd förbidade, att smärtans första våldsamhet skulle lägga sig, medan hennes bruna, vänliga ögon fördunklades af tårar, föreföllo minuterna som långa sorgliga timmar. Den sjuke, gamle koristen tycktes sakna allt medvetande, om hvad som föregick. Han låg på rygg med de rödsprängda ögonen stirrande mot taket och en evig qvidan på sina torra läppar, endast sällan afbruten af några osammanhängande, mumlade ord.

Så småningom syntes Ruth lugna sig; och den öfvergifna gråten domnade af i långa snyftningar, som stötvis skakade hennes späda gestalt.

Klara gick då fram och lade sakta sin hand på hennes skuldra.

»Försök vara modig och lugn, kära lilla Ruth», förmanade hon; »vi få först och främst tänka på pappa Rebolledo, som ligger här utan tillsyn och vård.»

Ruth reser sig långsamt och tungt. Hon böjer sig fram öfver den gamles feberröda ansigte och söker fåfängt fånga en blick ur dessa bristande ögon.

»Älskade pappa Rebolledo», hviskar hon, medan hennes läppar skälfva; »känner du ej igen din Ruth, din stackars olyckliga flicka, som kommer för att alltid vara hos dig? Gör du ej det? Ack, säg, säg att du gör det!»

Men den sjuke kastar endast oroligt sitt brännheta hufvud, efter hvars tinningar och panna det gråa håret klibbar af svett, fram och åter på den smutsiga kudden; och ur de orediga ord, som då och då gå öfver hans läppar, kan ej ens det skarpaste öra utleta något sammanhang.

Den praktiska Klara är redan i full gång att söka åstadkomma någon skymt af ordning och trefnad i det vanvårdade rummet. Fönstret öppnas och en frisk fläkt af den regnljumma, fria luften drar in som en balsam i den skämde kammarqväfvan.

»Denna ljumma luft kan omöjligt skada en febersjuk», säger hon; »han kan väl behöfva dra ett friskt andedrag.»

»Men först af allt måste vi väl nu ha hit en läkare», säger Ruth.

»Jag tänker just derpå. Du får ta vagnen och fara till närmaste håll. Kusken känner nog någon adress.»

»Jag — nej *jag* kan icke lemna pappa Rebolledo — omöjligt», utbrister Ruth med en ängslan, som ville man med våld slita henne derifrån.

»Se så, kära mitt barn, var nu förståndig och lyd. Du kan icke reda dig här ensam, om *jag* skulle fara. Och så kan den andre, »musikanten», komma när som helst. Hur skulle du ta dig fram med honom? Skynda nu, det är ju lika viktigt som något att få en läkare hit.» Och Klara, som hade riktiga kommandantanlag och växte med situationen, hon stod redan på förstugubron och gaf kusken ordres, långt innan Ruth fick tid att tänka på några vidare invändningar.

Helt kort efter att Ruth hade rest, hörde Klara ljudet af tunga, osäkra steg utanför det öppna fönstret; så smälde det i dörren, det blef ett ramlande bland buteljerna ute i köket, och hon förstod, att det var »musikanten», som kom.

Det var tydligt att han var drucken; och hennes modiga lilla hjerta krympte för ett ögonblick af qvinlig räddhåga, der hon satt i andlös förbidan vid den döendes bädd. Ännu hade han ej upptäckt henne, men om ett ögonblick skulle han vara derinne!

Den sjuke stönade högt. Till svar höjde »musikanten» ute från det andra rummet en rå, rusig stämma, som kom den unga qvinnan att darra:

»Suckar du efter bränvin, gamle komediant? Jo, jo, det kostar nog på, när man inte längre kan öppna munnen! Om jag bara fick tag i den fördömda buteljen; jag vet, att det skall vara en sqvätt kvar.»

Nej, Klara kunde icke bli sittande längre — det var omöjligt att släppa den druckne in i detta sjukdomens rum! Hon samlade i ett ögonblick allt sitt mod, reste sig och steg hastigt ut i det yttre rummet, i det hon sköt igen dörren bakom sig.

»Musikanten» blef till en början så bestört vid denna oväntade syn, att hans mål förstummades. Han raglade baklänges ett par, tre steg och blef stående stödd mot väggen med fånigt stirrande blick. Klara begagnade sig hastigt af öfvertaget och sade, i en ton så bestämd och myndig, att den förvånade henne sjelf:

»Ni måste vara tyst här och får inte gå dit in. Pappa Rebolledo är illa sjuk, och han får inte störas. Jag och ett fruntimmer till, som äro hans gamla vänner, ha kommit hit att sköta honom. Och om ett ögonblick ha vi läkaren här!»

Läkaren, ja, läkaren — huru lyssnade hon icke i spänningsfull oro efter hjulen från Ruths vagn, som skulle komma med undsättning, medan hon stod ansigte mot ansigte med den otillräknelige drinkaren utan någon att kalla till hjälp! »Musikanten» hade visserligen ej ännu visat tecken till några våldsamerheter eller fiendtlighet; men hvad kunde ej i hvarje ögonblick falla honom in, om han vredgades öfver detta intrång i sitt hus.

Klara fick vänta ännu några sekunder, innan den andre kom sig för att gifva något svar till hennes ord. Men till sist, sedan han mönstrat henne med osäkra blickar från topp till tå, säger han med en nästan godmodig ton i stämman, som genast fördubblade Klaras mod:

»Ser man på, ser man på! Det var mig en schangtil och kavat fru.»

Hvarpå han omedelbart gjorde helt om och lydigt ramlade i väg, ut ur rummet och huset.

I det samma stannar den efterlängtade vagnen på gatan nedanom berget, och läkaren och

Ruth stiga ur. Ruth är nervös, upprörd, bråd att komma till baka.

»Ack, herr doktor, herr doktor, det kan väl inte vara något farligt? Han kan väl alltid räddas?» och hon skyndar på sina steg, så att hon hinner in långt före den gamle stelbente medicinmannen.

På trappan i regnet sitter »musikanten», slagen och from som en våt hund, och följer med dumma, omtöcknade blickar alla dessa inkräktande främlingar. De gå honom förbi, utan en blick, ett ord.

I kammaren vrider sig pappa Rebolledo allt vildare på sin bädd, hans ögon stirra glasartadt, hans torra mun flämtar ängsligt efter andan. Hur hänga icke de bägge kvinnornas ögon vid läkarens ansigte, medan han lutad öfver bädden gör sin korta diagnos! Han är van att beherska sig, denne veteran i läkekonstens tjänst, och hans drag vittna hvarken för eller emot, der han lyss till bröstets rosslingar och räknar pulsens slag.

Så reser han sig och vänder sig om. Ruth sträcker ofrivilligt händerna emot honom, liksom afvärjande en fruktad fara. Och när Klara, som skyndar att förekomma honom, sakta frågar: »är det för sent?» ger han blott en stum nick till svar.

Åter bryter tårarnes störtflod öfver Ruths kinder, och hon kastar sig i våldsamt förtviflan tvärs öfver sängen och pappa Rebolledos kropp. Hon slår sina armar om hans bröst, hon hviskar de kärleksfullaste smeknamn, ödmjukt tiggande böner vid hans öra: att han ett ögonblick, en enda sekund skulle känna sitt barn — hon framsnyftar de mest öfverdrifna sjelfförebåelser, ropar i ångest . . . Klara vill lugna henne, få henne bort från bädden.

»Detta dödar ju både honom och henne», säger hon åt läkaren och fattar förvirrad hans arm.

Men denne håller henne tillbaka.

»Låt henne hållas», säger han. »Mannen är redan död.»

Ja, pappa Rebolledo var död. Han hade med ens blifvit så märkvärdigt stilla i Ruths armar, hans ögon stannade, hans jemmer var förstummad. Ridån hade gått ned öfver den gamle koristens sista akt.

Men ännu fortfar Ruth att bedja och gråta vid hans bröst, som skulle hon kunna göra det omöjliga och väcka döden till lif.

Klara går till fönstret, böjer hufvudet mot karmen och ser ut; hennes hjerta sönderslites af att se väninnans sorg, och hon måste ha luft. Läkaren kommer efter och säger med en hviskning:

»Låt den första smärtan lägga sig och för henne sedan härifrån. Jag sänder ett bud till er man, att han kommer upp att hjälpa er.»

Han går; och de två kvinnorna äro ensamma med den döde. Den regntunga himmelen brister plötsligt, som sloges dess tunga kupa in af en mäktig hand; en knippa klart solsken skjuter med ens in öfver scenen i rummet.

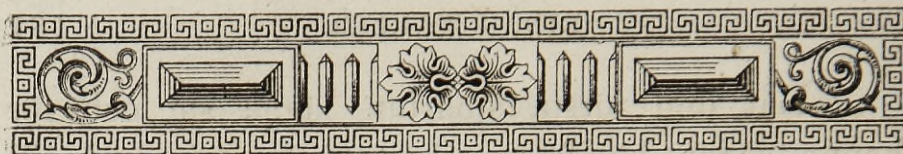
Då går Klara fram till bädden, böjer sig och kysser Ruths våta kind.

»Nu är pappa Rebolledo i frid», säger hon.

Och efter en paus tillägger hon:

»Himmelen klarnar . . .»

IV.

Till den långa hvilan.

ågra dagar derefter fördes de jordiska kvarlevorna af pappa Rebolledo ut till Nya kyrkogården, der han fått en grafplats icke synnerligen långt ifrån den kulle, under hvilken han en gång offrade sin konstnärslager åt den lilla fruns minne. Under de dagar, som gått emellan dödsfallet och begravningen, hade Ruths sinne, sedan den första sorgens våldsamma storm mojnadt af, hållits uppe genom den mängd af vexlande omsorger anordningarna förde med sig. Här gällde att börja så godt som från början för att omgifva den döde med någon skymt af renlighet och trefnad; den lilla kammaren i musikantens hus och äfven köket derutom undergingo i all skyndsamhet en grundlig reovering. Så skulle kista anskaffas

och svepningen besörjas, de få gästerna uppsökas och bjudas.

Ty der voro icke många, som hade något intresse af att minnas den gamle koristen, och dessa få voro ej lätta att finna. Men Ruth lade en viss, naivt pietetfull vigt vid, att icke pappa Rebolledo skulle fara allt för ensam till den långa hvilan.

Klara stod henne under dessa dagar troget bi. »Musikanten» höll sig, underbart att säga, i två hela dygn nykter och stöflade i tystnad omkring bland alla tillrustningarna utan en min af missnöje; han syntes snarare på sätt och vis road och intresserad af all denna plötsliga verksamhet. Någon sorg till det yttre efter den döde kamraten kunde hos honom ej heller förspörjas.

På qvällen före begrafningsdagen hade Ruth och Klara tagit en vagn tillsammans och reste så efter de sommardammiga gatorna den långa vägen upp till söder och Hornskroken, der det öfvergifna barndomshemmet med sina tillskrufvade fönsterluckor och igenbommade port föreföll Ruth som ett älskadt ansigte, i hvars vänliga ögon man icke på länge blickat. Men hur har ej otaliga gånger under skiljmessans år detta ögonblick i hoppet stått för ens sinne, då man åter skulle få se in i det kära ansigtet.

Och så till sist — en dag är den eftertrådda stunden inne, och jag finner i smärta det kära anletets klara ögon fördunklade af blindhetens sky, som lagt sig, för evigt, mellan mig och hvad jag djupast älskat.

Så kände Ruth inför dessa igenlyckta fönster och slutna dörrar; och hon förnam en brännande saknad, som efter något för alltid förloradt, inom sig. Sakta runno varma tårar öfver hennes kinder, när hon, stödd på Klaras arm, steg ut på den knaggliga trottoaren ur sufflettens skugga.

Men der nere i backen syntes redan kyrkdrängen från Maria, hvilken hade uppsigt öfver den obebodda gården, komma skramlande med sina nycklar. Ruth hade gripits af ett oemotståndligt begär att ännu en gång, innan staden till hösten ref det gamla rucklet ned, få kasta en blick in i sin barndoms paradys bakom den gröna porten. Och hon ville se den gamle fosterfaderns kista prydd med en krans af blommor från hans egen täppa.

* * *

Hur gnisslade icke de gamla gångjernen i sorgmodig klagan, innan kyrkdrängen fick upp den ena porten, och entréen dit in låg fri för

de båda väninnorna! En ljum pust, bemängd med kryddoft från trädgårdslandens växtlighet, slog dem till mötes, den långa dagens instängda solqvalm, orördt af vindarne i det höga plankets hägn. Det var en strålande skön qväll, och ännu föll, vestersols ifrån, det klara skenet in som ett duggregn af guldstoff öfver den lilla anläggningens ovårdade vegetation.

Med fot som bäfvade, likt hade den bestigit helig grund, steg Ruth, tätt följd af Klara, in och drog porten igen bakom sig. Kyrkdrängen föredrog att stanna utanför på gatan och sqvallra med blusmännen, som nu kommo dragande en efter annan från sitt arbete på Liljeholmskanten; en omedveten finkänslighet, som gjorde honom de två qvinnorna varmt förbundna.

Der inne var allt sig likt, och dock hur olikt. Sedan nu såväl plantor som träd i åratals saknat hvarje slags eftersyn, hade ogräset, de gula lafvarne och den gråa mossan återtagit regementet, och gräsvallen hade flutit ut öfver sandgångarne, som lågo fyllda af vindfälle och ris. Men de gamla aplanne stodo ännu på stället, hvila och sträckte sina giktknotiga armar liksom beskärmande ut öfver villervallan omkring dem, och, strödda bland groddbladen och mossan, lyste här och hvar prunkande brandröda liljor

och hvita convolvler. Och *der*, *der* stod den taggiga busken skyldtvakt vid bersån i kokett uniform af skära provinsrosor.

Ruths ögon blefvo torra och glänsande, och en svag rodnad steg upp i hennes bleka ansigte. Hon stannade en stund som framför en skön hägring och endast fråssade med vidöppna ögon. Till och med den föga fantasirika Klara kände en underlig värme inom sig, när hon på nytt stod midt inne i detta lilla rike, *der* hon så många gånger pratat bort glada fritimmar med dess blonda herskarinna under gångna lyckliga flickdagar.

Arm i arm gingo de sakta fram och åter mellan de risiga sticketbärsbuskarne, som nöpo med sina hvassa fingrar efter deras svarta siden-släp, och efter en stund stannade de bägge som af sig sjelft framför dörren in till huset, dörren till pappa Rebolledos rum.

Först såg Klara på Ruth, och så Ruth på Klara.

»Skola vi gå in», sade den senare efter någon tystnad.

Då den andra hvarken jakade eller afböjde, kände Klara på låset. Dörren var icke reglad och sprang upp för en stöt.

Der inne hade luften denna kyliga, obebodda råhet, som blir den egen i öfvergifna boningar,

och som fönsterluckorna voro förskrufvade, föll endast genom dörröppningen bakom dem en gata ljus tvärs öfver rummet.

Der var dystert och tomt. Alla möbler, allt husgeråd bortfördt; väggarne i sin oombonade nakenhet flangade af de fuktfläckiga tapeterna, som hängde i långa refvor från golf till tak.

Dock *ett* fans qvar från gamla tider. På spiken ofvan den plats, der den oblekta tapet-rutan ännu sqvallrade om pappa Rebolledos pinnsoffa, hängde de vissna resterna af den döde konstnärens »lagerkrans» nummer 2 — den af ljung och gulnadt krösaris.

Ruth tog den ned från dess plats och blåste försigtigt dammet från de torra bladen.

In i de andra rummen kastade de blott en flyktig blick. Ruth kände ånyo smärtan arbeta efter utlopp, och båda längtade ut i det fria.

Den lilla trädgården skattades på så när allt den hade af blommors prakt, de vilda och de förvildade om hvar andra, och de buro det ena fånget efter det andra ut i vagnen på gatan, som snart nästan fylldes deraf likt en jättestor blomsterkorg.

Men tiden gick, och den sysslolöse kyrkdrängen blef allt otåligare der ute på trottoarens stråkväg. De måste tänka på återfärden.

»Jag önskade, jag nu finge stanna här uppe och dö», sade Ruth sorgset; »det förefaller mig dubbelt bittert att vända åter ut till den tomma världen utanför, när jag än en gång är här.»

Och Klara, som sökte efter något uppmuntrande ord att säga henne, fann intet.

Tysta gingo de sin väg och stego upp i vagnen, och strax derpå stod gatans damsky bakom dem och föll åter långsamt ned framför den igenbommade porten, utplånande deras spår. Nu finner ingen den platsen igen. En ny tid har sopat den ifrån jorden . . .

* * *

Och dagen derefter begrafdes pappa Rebolledo. Tre eller fyra af hans gamla kamrater vid choren, Ruth och Klara samt »musikanten», som dagen till ära på nytt druckit sig rusig och ideligen måste motas från den öppna grafven för att ej i otid stupa deri — se der hela processionen. Den lilla klockan i Nacka sjöng begrafningspsalmen, presten gjorde ceremonien så kort som möjligt. Ruths stackars ögon hade sinat ut på tårar, men när hon släppte den gamla kransen från hemmet på bergen ned i den svarta jorden, tyckte hon, att den sista droppen af hennes lifsblod som i

en kramp pressades ut ur hennes tomma ådror och röd och het föll ned i grafven. Hon formligen såg det inför sina ögon, med hallucinationens skärpa.

De skoflade brådstört mullen deröfver, och allt var slut.

V.

Långväga gäster.

Efter begrafningen foro de två väninnorna omedelbart ut till Klaraborg. Ruth hade af de sista dagarnes sorg och ansträngningar åter blifvit helt blek och nervös; den stackars droppe lifsmod, som en kort tids hvila och sinnesro ingjutit, var på nytt som försinad. Hon trängde ovilkorligen till lugn.

Under den närmaste veckan föreföll hon rent af så ur jenvigt, att Klara förskräcktes och fruktade, att hon var på allvar sjuk. Rätt som hon satt der på den öppna soliga verandan, tyst, sorgmodig, med de feberglänsande ögonen stirrande ut öfver fjärden, kunde hon utan yttre anledning brista ut i en häftig, hysterisk gråt, inför hvilken Klara stod alldeles magtlös. Tröstande och vänliga ord hade ingen verkan. Det

var endast att vänta, till dess krisen sjelfmant lade sig och Ruths späda kropp efter gråtens kramp föll tillsammans i vanmäktig trötthet.

Vid andra tillfällen greps hon plötsligt af en onaturlig, uppjagad glädtighet, som i all sin nervösa våldsamhet föreföll än pinsammare än tårarne. Eller ock stängde hon sig inne på sitt rum och lät icke se sig på flere timmar, under hvilken tid hon rastlöst vankade fram och åter, fram och åter öfver den mjuka mattan, vridande sina händer i tårlös smärta.

Om då Klara till sist, sedan hon länge hört det dämpade ljudet af hennes oroliga steg, icke längre kunde gifva sig till ro, utan sakta knackade på hennes dörr, var det fåfängt, hon väntade sig svar. Hon kunde ropa, öfvertala, bedja — det blef endast dödstyst derinne, och den jägtande marschen hörde upp. Så snart hon, tröttnad, lemnade dörren, tog den vid på nytt.

När Fritz kom ut, tog honom Klara afsides och rådgjorde sig, huruvida det ej vore bäst, att han sände ut en läkare från staden. De hade gått undan i den lilla bersån på villans bakre sida och trodde sig med visshet ohörda; men hur det begaf sig, stod Ruth midt i samtalet plötsligt framför dem och hade hört allt.

»En läkare», afbröt hon i en ton af verklig förskräckelse; »en läkare — nej — nej

— på intet vis! Det behöfver jag visst inte! Jag är ju alldeles frisk. Hvad skulle felas mig? Några dagars hvila kanske. Jag *vill* det inte, jag ber, ni *får* det inte! *Det* skulle just vara sättet att rätt göra mig sjuk.»

Så fick då saken tills vidare förfalla för hennes ängsliga afböjande, och Ruth föreföll äfven under de närmast följande dagarne något mera lugn.

Lilla Vivan gick under hela denna tid omkring med en missmodig min öfver sitt täcka barnansigte; den sorgsna tanten, som hon dyrkade af allt sitt späda hjerta, hade knappast en tanke eller ett ord för sin unga vän. Vivan vågade ej ens nalkas henne för att i tystnad få stå vid hennes knän, som det redan blifvit en kär vana, en dyrbar rättighet. Ty hon förstod med den barnsliga instinktens skarpsynthet, att den andra trycktes under en sorg, som var stor nog att helt och hållet upptaga henne.

* * *

Man hade nu kommit in i medlet af juli, och, med undantag af pappa Rebolledos frånfälle, var allt oförändradt. Klara visste om Ruth, hennes man och de förhållanden, från hvilka hon kommit, lika litet som den första dagen. Att

fråga derom kunde nu än mindre än då komma henne i tankarne, dertill var Ruth allt för oberäknelig och nervös.

Så var det en lördagsafton med det angenämaste väder; en lagom svalka steg upp från sjön och mängde sig med den solljumba luften bakom den stora verandans hvita jalousier. Klara sysslade just vid middagsbordet, der hon placerade friska, nyplockade blommor i de gnistrande kristallvaserna; Ruth satt, som vanligt sänkt i tankar, stödd mot en af de ampelopsis klädda pelarne. Hon hade i dag varit vid ett ovanligt lugnt och jemt lynne; Vivan hade vågat sig ända fram till hennes knän — för första gången på så länge.

De plögade om lördagsaftnarne äta en sen diner kl. 8, då Fritz, som annars under veckan tog sina mål i staden, nu kom ut med båten efter dagens bestyr. Ännu medan Klara var upptagen af sina blommor, hördes »William Lindbergs» gälla falsett på andra sidan udden; Ruth spratt upp ur sina drömmar, reste sig långsamt, tog barnet vid handen och gick ned emot bryggan och sjön.

Just som de kommo ned på bryggan, svängde ångaren om udden midt öfver fjärden; dess hvita rök steg upp i afrundade, duniga moln mot den högblå himmelen. Icke en fläkt rörde sig i luf-

ten; vattnet låg klart som en spegel, och i den dalande solens sneda strålar antog dess yta en vismuthfärgad ton, genom hvilken den annalkande båten skar upp en bred qvicksilfverskimrande fåra.

Ruth fångslades så af det egendomligt sköna i detta färgspel, att hon knappast märkte, hur ångbåten närmade sig och lade till, förr än hon kände Vivan rycka i sin hand och hörde hennes utrop: »der, se der är pappa!»

Ja, der stod han bland den hvimlande skaran på fördäck, viftande med sin ljusa en-tous-cas åt dottern och Ruth. Landgången kom ut, och det blef några ögonblicks rusning och trängsel: arbetslediga Stockholmsfäder, som vände ut till sina Rindövillor öfver helgdagen, desslikes deras fruar i ljusa sommardräkter, convoyerade af tjänstflickor med massor af korgar och husgerådsbråte, grönsaksknippor, köttpåsar och öllådor.

Så kom Fritz Ritter ock i sin tur i land, kysste den lilla och fattade med en artig bugning Ruths smala hand. Men tätt efter honom följde i hack och häl en annan herre, i ett blondt spetsigt hakskägg, en elegant kostym med egendomlig, utländsk snitt.

Ruth hade till en början ej alls lagt märke till honom i den packade hopen af allsköns landstigande. Plötsligt, när hon vände på hufvudet, träffade dock hennes blick hans; hon kände ej

genast igen honom, men der var något visst i detta enda flyktiga moment, då deras ögon möttes, som kom hvarje droppe blod i hennes kropp att rusa åt hufvudet, så att hon kände, hur hon blef glödande röd och hörde pulsarnes slag ringa som klockdön i sina öron.

Det var Karl Vrede.

Äfven han studsade vid detta oväntade möte. En rodnad drog hastigt som en förbiilande skugga öfver det solbrända ansigtet. Och allt medan Ruth ännu, utan att kunna samla sina tankar, utan att ens kunna tänka en bestämd tanke, i mållös förfäran stirrade rätt framför sig, som hade hon sett ett spöke i det klara qvällsljuset bland alla dessa stimmande människor af kött och blod på den trånga bryggan, lyfte han med en tveksam bugning den lätta halmhatten och böjde sig så för att dölja sin förvirring djupt — djupt . . .

Men ögonblicket derefter slog det ock henne, att det var *han*. Åren hade förändrat mycket: dragen hade förmanligats, det sydliga luftsträcket bredt sin färg deröfver, skägget dolde en del af ansigtet. Och dertill kom drägtens främmande snitt. Men nu — när hon fattade det med ens — grep hon häftigt om Fritz Ritters arm, som sökte hon instinktslikt beskydd.

Hela denna scen, ett ögonblick blott i var-

aktighet, hade undgått honom, medan han språkade några ord med Vivan. Nu rann honom hans försumlighet i sinne, och han utbrast:

»Ack, förlåt — här står jag ju alldeles och glömmer mig. Här i hastigheten och trängseln tappade jag alldeles bort dig, min kära Karl. Tänk, hvad Klara skall bli öfverraskad och glad. — Får jag lof att föreställa — —»

Men i detsamma afbröts han af, att Ruth häftigt tryckte båda händerna för sina ögon och med ett qväfdt rop som af smärta tungt stödde sig öfver hans arm. Först nu kom han att erinra sig, hvad allt låg emellan desse tvänne, och att hvarje presentation i alla fall vore öfverflödig. Och han kände sig grufligt förvirrad.

Ack, hur hade han kunnat undgå att tänka på detta genast, långt förut. Men man kan då ej heller tänka på allt. Han hade ju kommit öfver honom så plötsligt och oväntadt, Karl Vrede, om aftonen på hans kontor, strax innan han skulle lemna det för att bege sig ned till båten. Och sedan han väl sjelf hemtat sig från sin öfverraskning och den första, uppflammande glädjen att efter så många år se den gamle kamraten från gångna konstnårsår igen, hade han endast haft tanke för den förvånade fröjd, som skulle beredas Klara vid det oanade mötet med den afhållne brodern. Ej en rad hade ju denne skrivit om det på förhand.

Men Ruth och hennes närvaro der ute hade Fritz Ritter under allt detta totalt förgätit.

* * *

Dock medan ännu de båda vännerna stodo förvirrade, veksamma, lyckades Ruth genom ansträngandet af sina yttersta krafter först af dem alla återvinna det yttre lugnet och fick efter några sekunder, hvilka föreföllo långa som evigheter, ett slut på situationens pinsamma spänning genom att sträcka Karl sin hand och i beherskad, vänlig ton säga:

»Välkommen åter till fosterlandet, herr Vrede. Ni gör alla edra gamla vänner en glädje, då ni än en gång visar er. Och huru skall inte Klara fröjdas!»

Den lilla Vivan, som till en början med stora undrande ögon betraktat det besynnerliga uppträdet och den obekante, främmande mannen, hade derpå, utan att någon fäste sig dervid, på sina flinka små ben lupit i förväg upp till Klara på verandan och berättade just med flämtande ifver, att »pappa hade främmande med sig».

Detta var nu icke något så ovanligt, att det kunde sätta Klara i bryderi: herrskapet Ritters rika bord var när som helst godt nog för de förnämligaste gäster. Det är någon af sina affärs-

vänner, tänkte hon vid sig sjelf, han lockat ut från den dammiga staden.

Men i detsamma trängde ljudet af de kommandes steg upp till henne på verandan — ännu voro de dolda af strandvägens täta löfmur. Och hon hörde mannen säga:

»Visste hon blott, hvad som väntade, skulle hon minsann ej bli så lugnt på sin plats!»

Och en annan stämman svarade — — — en annan stämman, vid hvars första ljud hon spratt till likt den lyssnande posten för en fjerran hornsignal! I andlös spänning lystrade hon efter hvarje tonfall: kunde det väl vara möjligt — ack nej — en inbillning — en märkvärdig likhet!

Då vika de in på terassen och den främmande mannen lyfter sin hvita hatt och svänger den till helsning öfver sitt hufvud. *Karl*, ja, det är *verkligen* han, hennes egen kära, kära bror, som så många, långa år hållit undan hennes ögon! Lika fort som denna gladt öfverraskande visshet slår henne, så hastigt är hon nere från altanen och honom långt till mötes och får honom varmt i famn.

Så, när de första hängifna helsningarna gifva andrum och tid, skola de betrakta hvarandra, mönstra från hufvud till fot, så som man mönstrar en kär klenod, den man för evigt trott förlorad, men plötsligt finner åter och tvekar

ändock, i den otroliga glädjen, att det rätt är den samma.

Hvad han blifvit manlig och ståtlig; hvad det blonda skägget klädde honom väl; hvad den mörka teint, som söderns sol lagt öfver hans drag, förlånade dem en mejslad fasthet! Och hon — hvad hon blifvit värdig och utvuxen, en riktig *grande dame*; den lilla fethyltheten klädde henne förtjusande, och hennes klara ögon, voro upp i dagen de gamla! Det var nu det bästa, man kunde säga om dem!

Men efter allt detta kom äfven Klara plötsligt att besinna, hvilken helt annan innebörd broderns hemkomst kunde ega för Ruth, och hon förskräcktes midt i sin glädje. Vid denna tanke vände hon sig om att få syn på väninnan.

Ruth gick långsamt efter dem i gången med Vivan vid sin hand, och Klara kände sig obeskrifligt och på det angenämaste lugnad när den andra mötte hennes hastigt forskande blick med ett svagt litet leende, vemodigt visserligen, men lugnt, och en vänlig nick.

Gud, vare lof: hon hade tagit det förståndigt! Och med ny ifver vände sig Klara till brodern.

Hvilken förtjusande angenäm middag åto de icke tillsammans i den ljumma högsommarqvällen! Luften var nätt och jemt så mycket i rörelse,

att den sakta vaggade i den stora verandans hvita gardiner och bibehöll en angenäm svalka öfver det blomstersmyckade måltidsbordet i skuggan derinom. Det var ju tusen sinom tusen saker att fråga och förtälja; Klara tog nästan Karl som helt och hållet för sin egen del, så nära sköt hon hans kuvert intill sitt, när hon med egna händer dukade fram det på bordet.

Alla de friska blommorna kommo plötsligt att stå som en kedja hedersvakt omkring hans beständigt fyllda tallrik, och medan Klara ideligen uppmanade honom att äta, som hade han nyss räddats från en uthungrad och öde kust, gaf hon sig knappast tid att sjelf förtära en enda munsbit. Oupphörligen lade hon sin gaffel ifrån sig och lät händerna sjunka ned i knäet för att med glänsande ögon endast betrakta brodern vid sin sida.

»Ja, vore det icke din egen köttsliga bror, skulle jag bli fruktansvärd svartsjuk», skämtade Fritz, hvars ögon och lynne äfven spelade af oförställd glädje.

Det var som en fläkt från gamla ungdomsdagar, från ett kärt konstnärslif i mycket arbete och möda, men ock i mycken oförgätlig gamman. Och dessa herrliga minnen voro väl värda det bästa vinet.

Fritz var sjelf ned i sin källares »allra heligaste» och kom upp med den spindelväfsomflätade Tokayern och en Constantia, gnistrande som rubin. Långt in i den blekljusa förnatten sutto de gamla vännerna qvar vid sitt glas. Den öfriga servisen röjdes af bordet, endast skålen med drufvor, vinet och blommorna blefvo åter. Och Klara var hela tiden med; att deltaga i deras glädje, att höra och sjelf passa upp dem.

Gångna dagar togo på nytt gestalt i deras historier och till sist ljud — o, under! — ännu en gång ur friska strupar den gamla visan om prinsessan och ungersvennen långt ut öfver den nattysta fjärden.

Intill dess hade Ruth, i stillhet lyssnande, suttit med vid bordets nedersta ända. Men nu reste hon sig och gick, med sänkt hufvud, långsamt in till sig.

VI.

Räkenskap.

Frots att Ruth kommit sent till hvila och derefter länge hållits vaken af alla de tankar och minnen, mötet med den forne trolofvade gifvit lif inom henne, vaknade hon dock följande morgon i god tid, vid att ljudet från Waxholmskyrkans förstegångsringning som en morgonsalm strömmade in genom det öppna fönstret.

Hon steg upp, fick de röda saffianstoefflorna på sina nakna små fötter, svepte den lätta morgonrocken af hvitt ylle om sig och gick ut på den lilla balkongen, till hvilken glasdörrarne från gästrummet direkt vette.

Det var en förtjusande morgon. De välklippta gräsmattorna på terrassen nedan villan lågo ännu fuktiga af daggen, hvilket i solskenet gaf deras gröna sammet en perlemorlik skiftning.

De röda rosorna lyste klara som blod, de hvita duggade sin snö öfver rabattens svarta mull, när helst den lätta morgonbrisen, som blåste från sjön, satte dem i sakta vaggning.

Den rika trädvegetationen efter stranden hade antagit denna saftigt klorofyllmättade färgton, som högsommarens solbränna förlänar den; och bortom strandens ram glittrade den fria fjärden i jemn krusning likt ett fjälligt pansar af skimrande guld.

Det riktigt gjorde ondt i ögonen att se derpå, och Ruth skyggade ock öfver pannan med handen, så att ljuset silade sig mellan hennes fingrar och föll i rosenfärgade strimmor öfver hennes haka och kind.

För öfrigt tycktes hela Klaraborg ännu ligga sänkt i sömn; de gröna spjeljalousierna voro slutna för solsidans fönster, liksom blundade huset med alla sina ögon. Den enda lefvande varelse, Ruth såg till, var trädgårdsdrängen, som till hälften söndagsklädd, men med den blårandiga arbetsblusen dragen ofvanpå kragkappan, längst ned i trädgården vattnade löfkojorna och resedan.

Hur kunde man dock sofva en sådan morgon? I en känsla af vällustigt välbehag spärrade Ruth upp sina näsborrar och insöp i långa drag den friska doftfyllda luften, så att näsvingarne fladdrade som en blommas blad.

Hennes silkesgula hår låg ännu utslaget efter nattens hvila, och när hon såg det glänsa i solskenet, tog hon en slinga mellan sina fingrar och lät den långsamt glida emellan dem fram och åter, medan hon, försjunken i beundran, lät sina ögon länge dröja vid den leende taflan.

Plötsligt föll det henne in, hur skönt det skulle vara att taga en långpromenad efter stranden, ensam med sina tankar och den fria naturen, innan ännu någon af de andra vaknat.

Hon gick åter in till sig och fullbordade raskt sin toalett. Men när hon kom ned på terrassen och med snabba steg vände af mot vägen till stranden, hörde hon en dörr öppnas i byggnaden bakom sig. Ofrivilligt vände hon sig om.

Uppe på trappan till verandan stod Karl Vrede och helsade henne artigt med hatten i hand.

Ruth, som var allt annat än angelägen om sällskap och kanske minst af allt om Karl Vredes, gaf honom svar med en afmätt böjning på hufvudet och fortsatte så vägen framåt med påskyndade steg. Men den unge målaren följde henne. Hon hörde sanden knastra under hans fötter bakom sig och, fastän hon i nervös förvirring alltjemt ökade farten, till dess hon slutligen halfsprang nästan som i flykt, kom han henne allt närmare och närmare. Och så hörde hon hans röst ropa:

»Jag tror rent af, att ni är rädd för mig; är jag er då så förhatlig, att jag ej får följa er?»

Hon stannade genast, utan att vända sig om; hon var blossande röd efter den hastiga marschen, af den fruktade öfverrumplingen, och med sänkt hufvud oah nedslagna ögon slog hon häftigt i gräset vid vägkanten med spetsen af sitt parasoll.

Han var nu vid hennes sida och lyfte å nyo på sin hatt, men hon såg ej upp. Några pinsamma sekunder yttrades intet å någondera sidan. Men slutligen tog han åter till ordet och sade, med låg dämpad röst, nästan bedjande:

»Jag skulle dock så gerna vilja träffa er ensam: jag har mycket, så mycket att säga er.»

»Hvad skulle ni kunna ha att säga mig», brast Ruth ut, häftigt, och lyfte sitt hufvud. Hennes blick mötte hans; den var trotsig och vred.

Men då hon såg det allvarliga, nästan ödmjuka uttrycket i hans ansigte, blef han genast vekare.

»Numera — —» tillade hon, vemodigt.

»Det är inte godt, hvarken för er, Ru — fru Kruse, eller för mig, att det gamla ligger oförklaradt och missförståt emellan oss och . . .»

»Det gamla», afbröt hon; »ack, jag besvär er, låt det gamla hvila i ro!»

»Nej, vi äro skyldiga hvarandra, att få allt på klar fot. Jag förstår, att ni anklagar mig, som den der ensam har felat. Men jag säger er Ruth», hans röst fick en lidelsefull, nästan hotsam klang, »att jag har äfven räkenskap att affordra er, stora räkenskaper . . .»

Ruth svarade intet. Hon tryckte läpparne så hårdt samman, att de hvitnade; han kunde se, hur det arbetade inom henne, hennes bröst häfdes häftigt, och det ryckte nervöst kring hennes sänkta ögon. Var det ånger, var det vrede, frågade han sig. Han visste det ej.

»Ett står fast», sade han enkelt; »jag har aldrig upphört att älska er.»

Men han ångrade sig i detsamma inför följerna af sina ord. Hade han slagit Ruth i ansigtet med sin lyfta hand, kunde hon icke våldsammare brusat upp.

Hela den späda gestalten reste sig, som hade hvarje nerv, hvarje sena inom den i ett ögonblick spänts likt en fjeder; stolt, utmanande, högre stod hon inför honom. Hennes blå, klara ögon, som föraktfullt mötte hans, mörknade nästan till svart, och när hon talade hade hennes röst en skälfning, vittnande om att hela hennes inre rörts upp från grunden.

Han tog ofrivilligt ett steg tillbaka.

»Och detta vågar ni verkligen säga mig rätt upp i ansigtet — *ni* som en gång egde den unga, oerfarna flickans — barnets — hela kärlek — en kärlek, som älskade öfver alla gränser, trodde öfver alla gränser, hoppades utan någon inskränkning — o, hur skulle jag då inte kunna ha lidit allt, *allt* för dig, Karl — tåligt väntat, i evighet förbjudat — allt, utom likgiltighet och glömska . . . Och *ni*, som för detta barn sten för sten ref ned den byggnad af förtroende och hopp, som hon byggt upp med hvad ädlast och skärast och heligast fanns af känslor och föreställningar inom henne — ni kommer nu inför mig och talar fräckt om en *beståndande* kärlek! *Gå, gå bort ifrån mig, säger jag er, och visa er aldrig mer för mina ögon. Ni har ej ens skytt att kränka mig så, som ingen ärbar qvinna eger rätt att någonsin glömma, ty, minns ändock, att jag är en annans hustru . . .*»

Hon uttalade de sista orden långsamt, med ett hånfullt skärande eftertryck på hvarje bokstaf.

Karl, som ytterligt bestörtes öfver detta våld samma utbrott, sökte gång efter annan afbryta henne; han lade afvärjande sin hand på hennes arm — hon ryckte den tillbaka, som hade hon bränts af en giftig ört. Men när hon slutat, hade han dock icke genast ord, förvirrad, tvek-

sam, hvarmed han skulle bemöta denna den hop-sparade smärtans paroxysm.

Ruth vände sig om för att gå; men hunnen ett par steg, stannade hon och sade:

»Dock nu, *nu* kan ni följa mig. Jag fordrar det, jag befäller. *Efter detta* är ni mig mer främmande än den som står längst från mitt hjerta, och jag skall skänka er tillfälle att föra ert usla — försvar.»

Hon fortsatte nedåt stranden med fasta steg och hållning. Vrede tvekade; kunde något vidare sägas henne med rimlig utsigt till hör-samhet, medan hon var i denna sinnesstämning? Men, medan han oviss lät sina ögon fara omkring, fick han sigte på trädgårdsdrängen, som på afstånd med den oförstaldaste förvåning från rabatten fånstirrade emot dem; och han följde henne.

De gingo i tystnad framåt, en hvar på hvar sin sida om vägen, liksom skydde de att komma hvarandra allt för nära. När de kommit ned till ångbåtsbryggan, vek Ruth af på Waxholmsvägen, som skuggad af al och tall följde vattnet framåt. De hörde våg efter våg i jemna takt-slag slå in öfver stenarne vid stranden; en ångare gick bullrande förbi, så kom svallsjön efter den och sköljde in i viken med ett fräsande crescendo, aftog och tystnade. Plask — plask

— mätte vågorna på nytt ut tiden, moment efter moment. Och på afstånd hörde de en strandpipare skrika, flyttande från sten till sten.

Dessa enkla naturljud verkade nästan pinsamt på dem bägge i den spända ordlöshet, med hvilken de vandrade vägen fram.

Det var Ruth, som åter först talade. Genast hon började, spratt Vrede till af den största förvåning: hennes röst var lugn och dämpad, tonen nästan enkel, en märkvärdig kontrast till det lidelsefulla utbrottet nyss. Hon måste dock ega en beundransvärd magt öfver sig sjelf, denna unga qvinna, tänkte han, medan hans blod började gå sjudande varmt i hans ådror, allt efter som Ruths närhet kom en aldrig slocknad kärlek att glöda upp under askan.

»Herr Vrede», sade hon, »vi bete oss ändå dåraktigt med att tvista. Det närvarande har sorger allt för nog, för att man skulle kunna känna sig frestad att rifva upp gamla. Och hvarför förebrår jag er; hvad hade jag egentligen haft rätt att begära eller vänta? Förlåt min vrede nyss, jag ber er derom och jag skall förlåta er — er — edra obetänksamma ord. Men ni lofvar mig då ock att ni aldrig, hör ni *aldrig* talar till mig ur den tonen.»

»Ni fordrar det orimliga, Ruth», afbröt han hastigt.

»Så — glöm er ej! Ni må inte tro, att jag är samma barnsliga lilla flickunge nu, som jag var — den gången. Åhnej, dertill har jag sett och lärt allt för mycket.»

Ett nervöst litet skratt.

»Och alla edra deklamationer skulle för mig aldrig kunna komma att gälla för annat, än hvad de äro — tomt munväder, som jag förbjuder, derföre att jag är *för stolt* att gitta höra derpå . . .»

»Ni har dömt mig utan ransakning, Ruth; det fins väl dock äfven för mig ursäkter . . .» han var ifrig, tonen häftig, halft bönfallande.

»Ransakning — ursäkter — hvad behöfver ursäktas? Ni var ung, full af djerfva framtidsplaner, full af kärlek till er konst; ni kommer ned till Paris, midt upp i alla konstintressens brännande centrum, ni finner värdiga kamrater och fullt upp af värdigt arbete för er talang — att ni då glömmet ett flyktigt pojktücke, en barnslig lek — ty det var aldrig mer — hvad kan i hela vida världen vara rimligare, naturligare . . .»

»Det är sant, hvad ni säger, Ruth, sant och dock osannt; jag glömde — o, *hur* kunde jag göra det? — och glömde dock aldrig. Det var under de första hårda arbetsåren, som de trägna studierna, de många ekonomiska bekymren

så helt och hållet upptogo mitt sinne och min tid, att det blef — blef ett afbrott i vår korrespondens. För hvar dag, som gick utan att jag skref till er, Ruth, blef det mig svårare att komma dertill. Det var, som hade jag förbrutit något — jag hade ju också gjort det — och så ville jag komma åter, först när jag kunde komma som *segrare* att taga min förlåtelse, min belöning. Och så sköts det upp, månad för månad, år för år. Men aldrig, *aldrig* var du ur mitt sinne under denna långa tid! Och så, när min sjelfbot var färdig, när jag tänkte komma till dig med jubel att lägga mitt rykte för dina fötter som mitt hjertas offer, då var det — *för sent!* Nej, den dagen, den glömmet jag aldrig, och hvad jag kände, blefve jag så tusen sinom tusen år! Hvad jag kände, när jag tyckte mig vara vid målet — och så plötsligt, — skulle jag tro mina ögon; hade mitt förnuft svikit mig? — såg jag dig framför mig som en annans — och *hvilken annans...?*»

Hans röst, som under denna obetvingliga bekännelse undan för undan jagats upp till stormande häftighet, skälfde till sist af passionerad smärta. Och Ruth, som från början med ovilja sökt hejda hans ord, rycktes efter hand oemotståndligt med, blef uppmärksam, upprörd, andlöst lyssnande i feberaktig spänning. Hur våld-

samt bultade hennes pulsar, hur svidande brände hennes blod!

Det *var* dock sant, obestridligt sant, att han älskat henne, att han älskade henne, att han aldrig upphört att älska henne! *Så* kunde icke lögnens ord gå öfver menniskoläppar. Och när han till sist afbröt sig, fick hon med möda fram öfver sina läppar detta enda ord:

»*Såg . . . ?*»

»Ja, jag såg er i Paris, dig och — din man. Ett kort, fruktansvärdt ögonblick. Sjelf gaf jag mig inte till känna.

Det var just om dagen före den, då jag tänkte resa åter till Sverige, efter så lång skiljessa, att göra mina anspråk gällande, mina anspråk på dig, Ruth. Aldrig har en majdag i Paris varit så strålande skön som denna. Jag minnes än så lifligt, som vore det i går, hur jag tyckte luften vara mera blå och rusande vårlig än någonsin förr, hur jag njöt af den späda grönskan på boulevardernas lindar.

Det var solskenslynnet inom mig, som bredde denna egendomliga tjusning öfver tingen omkring mig, som förlånade de största hvardagligheter en doft af poesi, det var tankarne på dig, Ruth, och din bild, som beständigt stod för mina ögon.

Ack, inom några dagar, inom några tjugutal af timmar skulle jag ju åter få råka dig för att

aldrig släppa dig mer, taga dig helt i besittning — för evigt.

Jag skulle få blicka in i dina blåa, kära blåa ögon — lika klara, lika ogrumlade, det visste jag, som förr! — och säga: här har du mig, älskade, tag mig med allt hvad *mitt* är! Länge har jag tegat och i tysthet sträfvat — *nu* — mitt namn, min ställning, min framtid, *allt* är ditt!

Men jag skulle träffa dig ännu snarare, än jag anat. Jag hade hela dagen varit i rörelse för att ordna en del affärer för min resa, göra några uppköp med mera. Så hade klockan blifvit sex på aftonen; jag började känna mig trött och hungrig efter kuskandet fram och åter samt befalde körsvennen att stanna vid första hyggliga restaurant.

Det var vid Boulevard Italien — ett andra klassens ställe, och namnet frågade jag lika litet då efter, som det sedan behållit sig i mitt minne. Men aldrig skall jag glömma den bild, som med ögonblicksfotografiens skärpa brändes in i min hjärna under de få sekunder, jag vistades derinne.

Ni minnës den kanske sjelf.

I den bortre delen af matsalen befann sig en liten alkov, halft afskild med tunga, purpurfärgade portiärer. Den var tydligen afsedd för något lag gäster, som utan att stänga in sig i

ett enskildt rum, dock ville vara mera för sig sjelft. Ett nygift par, tänkte jag vid mig sjelf, då jag i första ögonblicket hörde dämpade röster derinifrån.

Men i detsamma slogs mitt öra af deras välbekanta klang — det var ju svenska, som talades! En landsman på utländsk botten intresserar en naturligtvis alltid, och jag tog ännu ett par steg fram. Ni satt halft vänd ifrån mig, lutad öfver ert kuvert, — men jag kände er genast — och han, Kruse, stod i en sjelfsvåldig ställning vid er sida, studerande i vinlistan.

Ni märkte mig aldrig, så hastigt passerade allt detta. Men hans och mina ögon möttes genast. Jag såg, hur han studsade och blef flammmande röd, men han fann sig genast, sträckte handen till portiären och drog den med ett hastigt ryck för alkövöppningen.

»Oförskämnd påträngenhets», hörde jag honom säga; »kan man ej ett ögonblick få ha ro för nyfikna glopar!»

Och *din* stämman svarade:

»Ja, man kunde verkligen vänta mera takt i detta stora Paris.»

Hvad som under dessa första ögonblick arbetade inom mig skall jag icke söka beskrifva. Denna usling, som stulit mitt förtroende, dragit wexlar på min vänskap och varit den ende, med

hvilken jag talat om dig under dessa långa Pariserår — hade begagnat min blinda tro till att bedraga mig på det enda jag skattade i världen!

Hade jag lydt det raseri, som till en början brusade inom mig, så hade jag trängt mig in, kastat mig öfver honom, strypt honom mellan dessa mina fingrar . . . Han vågade att fräckt möta min blick, då han af blygsel hade bort sjunka till jorden . . . Med knutna händer, med återhållen andedrägt stod jag tätt utanför den tunna gobelinen, som skilde oss åt — orörlig — länge . . .

Så kom en af ställets kypare fram:

»*Est-ce que vous etez malade monsieur?*»

Jag spratt till, vände mig om och mötte min egen bild i spegeln ofvan buffeten. Det var ej under, att man började betrakta mig. Ansigtet var hvitt, kring mun och ögon ryckte det nervöst, håret klibbade af svett öfver pannan. Och i detsamma slog mig det tröstlösa, det vanmäktiga i min vrede, min smärta.

Hvad kunde jag väl nu göra!

Jag mumlade någonting oredigt om värmen, ett hastigt illamående m. m. och stapplade ut på gatan. Min kusk, som slagit sig till ro i förhoppning om minst en halftimmes ostörd slummer, gjorde stora ögon. Jag ryckte upp vagnsdörren och ropade: »kör!».

Sedan återsåg jag er aldrig, Ruth, förr än — i går . . .»

Så länge Vrede talat, hade han haft blicken riktad rätt framför sig, nästan frånvarande, liksom om han deklamerade denna passionerade kärleksdikt från bladet i sitt minnes album. Men nu såg han upp på Ruth, som gick vid hans sida. Hon hade blifvit mycket blek, hon andades häftigt och höll ögonen sänkta. Ett stycke framåt vexplades ej ett ord dem emellan.

Men allt efter som den våldsamma upphetsning, i hvilken upprifvandet af det förflutna försatt Karl Vrede, hann lägga sig, fylldes han af en vek känsla af oändlig ömhet för denna unga, pröfvade qvinna, som blek, skälvande stod inför honom. Och han kunde ej längre betvinga sig, utan han fattade den ena af hennes händer mellan båda sina, lutade sig in till hennes ansigte och hviskade:

»Ruth, skall det då alltid förblifva så, att ej vår kärlek tar ut sin rätt. Den *måste* taga den, hör du, den *måste* . . .»

Och när hon ej svarade, ej lyfte sina ögon, kastar han sig på knä framför henne:

»Säg mig endast, att du ännu älskar mig, ännu, trots allt — *säg mig det* . . .»

Men Ruth rycker hastigt sin hand ur hans, vänder sig från honom och brister i häftig gråt.

Han reser sig åter upp. *Så* hade hon ock en gång stått gråtande inför hans unga kärlek, när den första gången tog sig uttryck i ord vid den glada vårutflykten till Nacka. Det var helt visst ljufvare tårar hon då gret. Och de qvälde nog ur en finare kärlekens smärta.

Men med hägringens färgrikhet och tydlighet stod dock nu med ens hela den bilden, outplånad af så många år, inför honom:

— — — I tystnad gingo de ned emot stranden. I Nacka kapell begynte klockorna ringa aftonsång. Tvärs öfver viken sågo de värdshusets hvita fasad skymta mellan lindarnes grenverk; ett sorl af glada söndagsgästers röster nynnade på afstånd likt en frisk visa.

— — — Han fick henne om halsen och hennes panna ned till sin mun att öfverhöljas af heta, ungdomligt våldsamma kyssar. Och han märkte först sent, att bestörta tårar föllo från hennes ögon och brände hans hand, och att hela hennes kropp skakades af häftig snyftning — — —

Det var *då*. Och nu?

Han står redan färdig att taga henne i sin famn, att torka hennes tårar med sina kyssar att med ljuft joller leka bort hennes sorg.

Men då lyfter hon sina sorgsna, bedjande ögon och *ser* på honom.

»Låt mig gå ensam hem», ber hon mellan snyftningarna; »jag behöfver det».

Och han kan icke annat än lyda. Långsamt, tvekande, halft motvilligt går han derifrån, lemnande henne åt sig sjelf. Gång efter annan vänder han sig om. Hon står ännu alltjemt orörlig qvar, lutande hufvudet i sina händer.

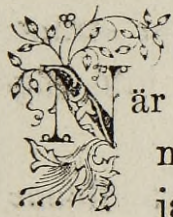
Men till sist skymmes hon bort för honom af trädens löfverk, och han går sänkt i djupa tankar den samma vägen hem.

VII.

Mannen.

är Karl Vrede kom åter fram till villan, mötte han genast svågern, som stod spejande ut efter strandvägen, på yttersta kanten af terrassen.

»God morgon, storrymmare», helsade han på långt håll; »hvar i all verlden har du hållit hus så länge; frukosten väntar, och Klara och jag förgås af hunger.»

»Jag har endast tagit mig en herrlig morgonpromenad, som råkade bli något längre än jag från början ämnat. Man lockas så lätt för långt efter den vackra stranden.»

»Och din följeslagarinna, hvar har du henne? Fru Kruse och du gjorde ju sällskap bort, efter hvad ryktet förmäler.»

»Vi skildes snart», svarade Vrede, något förlägen, »jag vet inte hvilka vägar, hon har tagit. Men hon kommer väl snart till rätta».

De väntade ännu en stund med frukosten, men ingen Ruth hördes utaf. Klara började bli orolig och yrkade på, att man skulle ge sig ut att söka henne.

»Märkvärdigt. Trädgårds-Johan sade dock, att han sett dig, Karl, och Ruth gå bort tillsammans. Du måste väl ovilkorligen veta, åt hvilket håll hon gick,»

»Ack ja, vi skildes en bit bort efter strandvägen, och hon gick vidare; jag kan inte säga mera», svarade Karl nervöst.

Han började sjelf känna sig litet räddhågad till mods: hon hade väl dock inte, i sitt öfver-spända tillstånd, begått någon dårskap? Men ögonblicket derpå slog han bort denna tanke som en orimlighet. Hon hade ju dock varit jämförelsevis sansad, när han senast såg henne.

Mannen lugnade Klara:

»Hon har ju sitt hufvud för sig, din vän, och kan mycket väl ha gripits af någon plötslig vandringslust. Det är ingenting att förvåna sig öfver, än mindre oroa sig. Hvad skulle väl ha kunnat hänt henne. Det grasserar inga blodtörstiga tigrar här i våra fredliga Rindöskogar.

Vi kunna ju för öfrigt inte svälta oss ihjäl, för att hon dröjer. Alltså: till frukosten alle man!»

Trots Fritz Ritters bemödanden att hålla det glada humöret uppe, hvilka äfven de dessutom blefvo allt mer och mer ansträngda, hvilade en viss beklämning öfver hela måltiden. Klara spejade oupphörligen ned åt trädgården, om icke Ruth plötsligt skulle dyka upp.

Till sist sköt hon emellertid tallricken ifrån sig och reste sig upp från bordet.

»Nej, detta är förfärligt; jag kan inte äta, har ingen ro! Stanna du hemma, Fritz, ifall Ruth skulle komma åter på några andra vägar. Och så följas vi åt, du och jag, Karl, efter strandvägen, der du ju såg henne.»

»Jag är riktigt orolig för Ruth, jag kan inte hjälpa det», sade Klara åt brodern, när de följdes åt ned för terassen; »hon är så sjuklig och nervös till lynnet, stackars Ruth, och inte tror jag, att mötet med dig har varit egnadt att lugna henne. Hvad talades ni egentligen vid om i morgse?»

Karl tvekade; men han började sjelf känna sig allt mer uppskrämd och insåg, att det väl var klokast förtro sig åt systemen. Så tog han hennes arm och berättade henne i få ord allt.

»Ack, hur oförsigtigt, hur oförsigtigt! Men du kunde ju inte så noga känna hennes lynne

— numera — förstås. — Bara nu vår fruktan inte besannar sig på något förfärligt sätt. Gud, hvad mitt hjerta klappar!»

De skyndade på sina steg, de nästan sprungo. »Ruth — Ru-uth!» ropade Klara gång efter annan, så att det ekade i skogen af den gälla sopranen; — men något annat svar hördes ej heller af.

Inom kort vore de framme vid den plats, der Karl och Ruth ett par timmar tidigare skilts från hvarandra. Han kände väl igen den och pekade precis ut stället. Men af Ruth syntes ej ett spår.

De sågo förfärade på hvarandra. Samtidigt tog hos dem båda den halft undertryckta aningen allt bestämdare gestalt.

»Men det är väl dock inte möjligt, att hon gjordt sig sjelf något ondt», brast Klara ut med en förtviflan i tonen, som motsade tviflet i hennes ord. »Nog hade hon mycket att bära på, stackars Ruth — — men *detta* — nej, nej! Låt oss gå vidare efter stranden och se oss noga om.»

Och de skyndade vidare framåt. Som besjälade af samma tanke höllo de nu icke längre vägen, som löpte i slingrande bugter på några famnars afstånd från sjelfva strandbrädden, utan de togo ned för klipphällarne alldeles vid ränden

af vattnet, springande med uppjagad oro från skrefva till skrefva, snafvande ideligen öfver furornas vindlande rötter, spejande framför sig, tillbaka och ut åt hafs.

Tidt och ofta höjde Klara med skälvande stämma ett rop, kallande Ruth vid namn; en gäll ånghvissla föll ofta in från fjärden som med ett ironiskt svar. Det var ock allt.

Karl Vrede hade blifvit förfärligt blek, och en kall ångestsvett sköljde öfver hans panna.

Han sade ej ett ord, der han flämtande af ansträngning och fruktan banade systemen väg öfver branterna och genom snåren.

Till sist stannade Klara, alldeles öfvervældigad af trötthet. Han fick henne, halft med våld, att sätta sig ned att hvila under några minuter.

Sjelf stod han stilla, med händerna på ryggen, och stirrade med mörkt ansigte ut öfver sjön.

Som de så rastade, fingo de plötsligt höra en välbekant stämma ropa dem uppe ifrån vägen. Det var Fritz. Karl svarade, och inom ett par minuter trängde sig den förre fram genom närmaste snår.

»Det var en förfärlig hetsjagt», flämtade han. »Ni jaga ju i väg som förryckta. Jag har sökt hinna er en god stund och ideligen ropat, utan resultat. Min Gud, hvad ni se för-

störda ut! Stirra då inte på mig, som vore jag ett underdjur. Det har kommit ett telegram från Ruth — en af hennes vanliga excentriciteter — och jag ville inte, att ni skulle löpa på narri. Det är hela historien.»

»Ett telegram — Gud vare lof», utbrister Karl, och Klara, som ännu ej kan tala, sträcker i darrande ifver bägge sina händer efter det.

Brodern böjer sig öfver hennes skuldra och läser med möda från det skälfvande papperet — de få orden:

»Rest till Stockholm med båten från Lindholmsbryggan. Kunde icke stanna. Oroa er ej; vidare första post.»

Reaktionen vid denna plötsliga och lugnande upplösning på deras hemska tvifvel blef Klara öfvermäktig, och hon brast i en nervöst oemotståndlig gråt. Mannen förvånades ytterligt inför denna ovanliga exaltation.

»Hvad han i då inbillat er», frågade han.

»Ni trodde väl aldrig, att hon . . .»

Han afslutade ej meningen, men Karl svarar allvarsamt:

»Ja, man kunde ju aldrig veta, *hvad* man skulle tro . . .»

De gingo sedan i tryckande tystnad hem.

* * *

Morgonen derpå erhöll Klara från Ruth följande bref:

»Min kära, älskade, enda vän!

Riktigt som en brottsling kommer jag nu inför dig, jag känner åtminstone med mig sjelf, att jag har mycket förbrutit. Ty allt jag har att tacka dig för, och allt, som du måste tillgifva mig, är sammanräknadt så förkrossande mycket, att din svaga, olyckliga väninna *aldrig* kan tänka på att vedergälla det.

Som en hemlighetsfull, hjälpbehöfvande främpling kom jag till dig, och hvad hade jag väl för rätt att vänta allt detta lisande deltagande från dig, all denna finkänsliga ömhet. Jag hade ju ingen i verlden att lita mig till, och *du* tog upp mig i din kärlek, jag kan nästan säga från gatan.

Och nu lönar jag denna långa, allt för långa gästfrihet med att utan ett ord till tack, en förklaring lemna er som en rymmare.

Det är sannerligen mer, än du nog någon sin kan förlåta!

Från det första ögonblicket, vi råkades, har jag väl varit skyldig dig en förklaring öfver, huru och hvarför jag kom, och hvad som var dig främmande af mitt senare lif. Men du kan icke tänka dig, huru denna mörka olycka, som heter mitt äktenskap, och som nu faller som

en slagskugga öfver hela min tillvaro, hur den är mig förhatlig att ens med ett ord nämna. Jag vill i hvarje min minsta tanke fly den, om jag endast kunde.

Och så gick jag — dag efter dag, vecka efter vecka — och stred i tysthet med mig sjelf. Jag var hundra gånger redo att öppna mitt sjuka hjerta för dig; men så — *alltid* — när jag efter en fruktansvärd kamp hade ordet ända ut på läpparne, så svek mig i sista ögonblicket allt mitt mod. Jag är så förfärligt feg! Och din långmodiga finkänslighet, att sjelf aldrig fråga, lade hyende härunder.

Hvarför jag nu så plötsligt reste, förstår du nog sjelf. Du känner ju så väl, hvad som varit emellan din bror och mig. Och så fick jag anledning att frukta, att hvarken han eller jag skulle ega krafter i längden att motstå det gamlas magt.

Nu anser jag mig emellertid vara skyldig, för att i någon mon godtgöra min försumlighet åtminstone i detta fall, att gifva dig, den enda vän, som nu står mig åter i verlden, en inblick i den sorgliga historien mellan mig och min man. Du skulle nog förlåta mig, att jag gör det i så korta drag som möjligt, om du kunde känna den smärta, som detta nu kostar mig, der jag om natten sitter i mitt ensliga hotellrum,

som ändtligen, nu så sent, blifvit så pass tyst, att jag kan söka reda mina tankar.

Ack, kära, älskade Klara, tro nu icke alls, att jag vill skjuta all skulden på honom och sjelf ställa mig fri och utan skuld. I mycket, oändligt mycket har jag varit felaktig och svag, och jag har blott att lita till den evige domarens barmhertighet, som skall döma öfver all verlden.

* * *

Allt ifrån den mörka julnatt, när jag flydde, förfärad, från huld och hem, har hela mitt lif varit en enda stor sorg. Huru jag den gången, efter att ha irrat kring i mörkret och kylan, gata upp och ned, utan medvetande eller besinning, till sist mera död än lefvande af vanmagt och köld togs upp utanför »gummans» dörrar, dit den gamla vanan instinktligt i sista sekunden ledt mig — detta allt är dig nog ej obekant, då jag vet att derom sqvallrades både fram och tillbaka på sin tid uppe på fleuristateliern. Men i sitt rätta ljus kunde de ej der se saken.

Den stränga vänliga »gumman», hvad jag välsignar hennes minne! Hon gaf mig vård och tröst i min sorg, hon intalade mig med kärleksfulla ord, mod och ingöt nya, ädla krafter. Efter några dagar vände jag åter till pappa

Rebolledo, och allt blef — genom hennes förmedling — som förut.

Dock icke allt. Till en tid var det ovanligt lugnt och godt, »gumman» tittade emellanåt till oss, pappa Rebolledo var förundransvärdt mild till sinnes och höll sig nykter, och af Elon Kruse såg jag ej en skymt. Men det skulle ej vara så länge.

Efter en tid föll pappa Rebolledo åter i gamla vanor och — Elon Kruse kom till baka. De bägge männen arbetade af all magt emot mina svaga krafter för att förmå mig till detta äktenskap, som jag afskydde mer än jag kan uttala.

Och slutet blef — ja det känner du. Inför pappa Rebolledos eviga jemmer, hans böner, hans hot, hans tårar — inför Kruses passionerade enträgenhet, hvilken ibland tog så våldsam utbrott, att jag förskräcktes, gaf jag till sist vika, utpinad och dödstrött. Mest inverkade härvid, att gamla fordringsegare började illa ansätta pappa Rebolledo, då våra inkomster voro ytterst klena; han förtjenade sjelf intet, utan endast förslösade till dryckjom af min knappa förtjenst, hvad allt han kunde komma åt.

Nu hotade de till sist med utmätning och ruin; han skulle få gå från gård och grund, hvilket han ju ock senare, trots allt, fick göra, stackars gamle pappa Rebolledo!

Hans förtviflan och hans förebråelser kunde jag nu ej längre se, ej bära. Han anropade mig på sina knän. Han skulle dö i rännstenen, jag ville se honom göra det, och dock kunde jag med ett enda ord, ett enda litet ord rädda honom och skaffa mig sjelf en lysande ställning! Var detta den tacksamhet jag bevisade honom, som varit för mig som en kärleksfull far?

Samtidigt ställde Kruse till ett fruktansvärdt uppträde, hvarvid han, med revolvern i hand, hotade att döda sig inför mina ögon, om jag ej lyssnade till hans böner.

Lysningen, vigseln i största tysthet — allt drefs på med svindlande fart. Jag hann under dessa dagar aldrig tänka, aldrig komma till besinning. De båda männen lemnade mig icke tid dertill, för visso af fruktan att jag ännu skulle kunna återtaga mitt ord.

Jag kan icke göra Kruse den förebråelsen, att han icke under denna tid sökte visa mig all kärlek och ömhet. Att han *älskade* mig häftigt, lidelsefullt, kunde jag ej betvifla. Men det var något sinligt och stormande i hans ömhetsbetygelser, som beständigt skrämde mig ifrån honom och väckte min afsky.

Strax efter bröllopet reste vi utomlands. Jag hade sjelf gjort detta till ett vilkor, då jag ej skulle haft mod att stanna i Stockholm efter

min förnedring, mod att möta gamla bekanta och vänner.

Jag behöfde ut att förströ mig. Resor och oafåtligt vexlande, nya intryck skulle, så hoppades jag, hindra mig få tid att vända mig allt för mycket in i mig sjelf och i mina minnen.

De två första åren af mitt äktenskap voro jemförelsevis lyckliga. Min mans häftiga ömhet svalnade ganska snart utaf, men han förblef dock förekommande och vänlig. Och mig sjelf föreföll det så oändligt mycket mindre pinsamt. Vi foro ideligen fram och åter öfver hela kontinenten. Den ena veckan på teatrarne i Paris, den andra på väg till Rom, den tredje en afstickare till Wien eller Budapest. Jag tror ej, att vi under dessa år någon enda gång lågo i en månad stilla på samma ställe.

Det var ett formligt nomadlif. Det stämde godt öfverens med min mans lynne och vanor; och ändock dref jag sjelf än ytterligare på.

Ty det var en oafåtlig, febrilt sjuklig oro i mitt sinne, som fordrade nya ansigten omkring mig, nya intryck och förströelser, som födde nya tankar och samtidigt, genom sinnets beständiga exaltation, till sist tröttade till apati. Endast så kunde jag undgå, hvad jag högst fruktade — att tänka till baka . . .

Men ej ens på detta sätt skulle det länge få fortblifva. Min mans vänlighet emot mig aftog så småningom till kall likgiltighet, och jag var för honom snart icke mer än en besvärlig kappsäck bland alla andra, vi måste draga med oss på våra resor. Han började rent af försumma mig.

Hvart vi kommo, sökte han ensam upp gamla umgängesväänner, muntra sällar, med hvilka han lefde om i sus i dus på klubbarne och restauranterna; det kunde så hända att två, tre dagar gingo, utan att jag såg en skymt utaf honom, då jag fick sysselsätta mig, bäst jag gitte, på hotellet, der vi bodde.

Jag brydde mig mindre om hans försumlighet än den smålek, jag genom densamma led inför betjeningen på hotellet, hvilkas halft beklagande, halft spefulla blickar brände mig som eld, när helst jag vågade visa mig i trapporna eller vid *table d'hôte*.

Jag visste, att han under denna tid allt mer och mer började glida till baka in i en gammal last, som han dock under de senaste åren motarbetat — *spelpassionen*. Jag kunde öfverraska honom ibland, när han med ett bittert leende satt lutad öfver sina räkenskaper, något med hvilket han förut aldrig befattat sig; han brusade då upp och blef häftig, öfver att »jag lade mig i saker, som ej anginge mig».

Han hade förr slösat penningar på mig, långt mer än jag sjelf önskade. Nu blef det tvärtom: bistra miner och klagomål, så snart jag hade något behof. Jag kunde förstå, att hans affärer genom olyckligt spel voro bragta ur jemvigten.

Sedan jag en gång gjort ett försök att vänligt varna honom, *slog han mig*, slog mig för första gången! Jag blef då utom mig af förtviflan och smärta, och jag tänkte under tvänne dygn af sömnlöshet och tårar med allvar på att i Seinen göra ett slut på hela mitt elände. Gud stod mig dock bi. Du skall tänka dig, att det var den första gången; jag fick nog sedan vänja mig dervid . . .

Det var nu i våras, som vi lågo ovanligt länge stilla i Paris. Kruse hade kommit in i ett kotteri af de allra vildaste spelare, som den stora staden eger, och han tillbringade hvarje natt i deras krets.

När han kom hem på morgnarne sedan det dagats, var han ibland förfärlig att skåda. Den otyglade passionen, nattvaket, själsskakningen hade lemnat sina spår i hans ansigte och öfver hela hans väsen. Ögonen brunno med matt, hemsk eld öfver sina blåa ringar, den bleka pannan kallsvettades, kring mun och ögon ryckte det nervöst. Jag förstod att han måtte förföljas af en mördande otur.

Men jag teg och höll mig blott undan honom, så mycket det var mig möjligt. Efter sådana nätter visste jag, att minsta ord, en sorgsen blick, kunde reta honom till vansinnigt raseri.

Ibland, då lyckan för ett kort tillfälle lett emot honom, kunde han deremot komma hem upprymd och ovanligt vänlig. Men det låg äfven i hans glädje och vänlighet något öfverspändt och forceradt, som var nästan lika pinsamt som hans onda humör och grubbel.

Hvarifrån han tog alla penningar att under denna tid uppbära förlusterna, kunde jag icke fatta. Hans egen förmögenhet hade ju varit betydlig och bör väl ännu vara åtminstone till en stor del bibehållen, då mer än hälften af penningarne äro, genom faderns förtänksamhet så placerade, att min man endast kunde komma åt räntorna.

Men derigenom var följden ock den, att han esomoftast saknade rörliga medel att betäcka de tillfälliga, kolossala förlusterna. Sin lånekredit hade han ansträngt till det yttersta.

Den förkrossande upptäckt, som en tillfällighet lemnade mig i händerna, förklarade allt. Oaktadt jag nu, älskade Klara, föresatt mig att i allt tala fullt ut till dig, har jag dock ej styrka dröja vid denna dystra punkt. Han skref

falska vexlar på din bror — der är saken i sin nakenhet — och hvad mera är: detta var ej första gången. Han hade en gång förut, före vårt giftermål, på samma sätt missbrukat hans vänskap.

Din broder räddade honom *då* genom att i ädelmodig tystnad betala dem. Att han hade hjerta nog att nu, för andra gången göra det, att rädda Kruse undan nesa och straff — detta förstår jag ej sjelf.

Det var dock så långt gånget, och skandalen redan så vida känd, att vi hals öfver hufvud måste lemna Paris. Jag var mer än krossad, jag var förintad, och jag följde honom viljelöst. Det bar närmast till Monaco. Gud allena vet, hur han här på nytt kunde skaffa sig tillfälle dertill — men inom ett par dagar var han besinningslöst indragen i spelet vid rouletten. Nu gingo flere dygn, under hvilka jag hvarken såg till honom eller hörde ett ord ifrån honom. Jag lefde i en ångest, som ej kan beskrivas, söndersliten till kropp och själ . . .

Så en morgon, klockan var nyss 4, då jag efter en lång sömnlös natt till sist, alldeles vanmäktig af fysisk och själslig trötthet, nyss fallit i en tung, medvetslös dvala, knackade det hårdt på min reglade dörr. Jag spritter upp ur sömnen med hvarje nerv i uppskrämd spänning. Så

får jag höra hans röst utanför dörren, dämpad, upprörd och hes:

»Öppna, Ruth; skynda dig, öppna; det är jag.»

Jag stapplar med möda upp och får regelbifrånan.

Min man träder in. Jag skall ej söka beskrifva det hemska mörkret i hans slappa ansigte, men, om jag än lefde till världens sista dag, skall aldrig denna bild gå ur mitt minne...

»Skynda dig, gör dig i ordning, vi skola fara med morgontåget kl. 5 till Menton», säger han.

»Min Gud — Elon — hvad är det då? Säg hvad är det? Svara mig — af barmhertighet!»

»Är det!» — skrattar han nervöst. »Hvad inbillar du dig? Vi måste resa — voilà tout! Och nu — låt det gå undan.»

Mekaniskt lydde jag honom. Han beherrskade mig som i en hypnotisk sömn. Hur jag i all hast fick mina kläder på, hur våra saker rafsades i hop och kommo i väg, hur vi sjelfva hunno in i vaggonen i sista stund — hur, ja hur? — men det gick. Jag föll i en oemotståndlig, nervös gråt, så fort tåget kommit i gång; han gaf mig en vred blick, tände sin cigarr och gick ut på platformen, lemnande mig åt mig sjelf.

Redan i Monaco hade halft förstulet sqvaller nått mina öron, om att Kruse kommit i kompaniskap med en ung, rysk äfventyrerska, som spelade ett djerft spel vid rouletten. Jag hade mött henne en gång i vagn ute på strandboulevarden, och min kammарjungfru hade visat på henne för mig. Hon hade ett par svarta, förfärliga ögon och var klädd med skrikande lyx.

Men jag kunde icke tro detta ovärdiga sqvaller, *ville* icke tro det, och jag visade med förakt ifrån mig hvarje tal ditåt. *Så långt* kunde han väl dock icke glömma sig!

Ack, låt mig vara kort — du anar redan allt — och det svartnar för mina ögon . . . Du ser, att jag knapt längre kan föra pennan. Men jag vill, att *allt* skall bli sagdt —

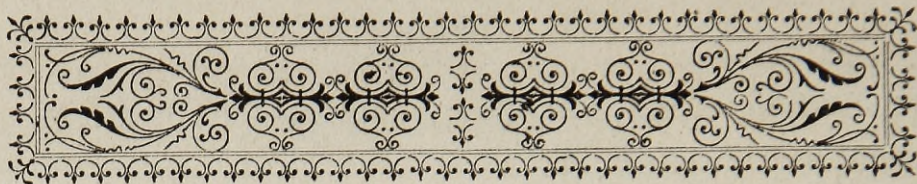
I Menton öfvergaf han mig — med henne —

— — — — —

De rymde tillsammans. Hvert, vet jag ej än. Jag har sedan dess ej hört ett ord ifrån honom.

En vecka låg jag i medvetlös feber; hade ej min trogna Lisette skött om mig, hade jag nu ej längre varit i lif. Det hade nog ock varit det lyckligaste . . .

Men så till sist — ja, jag kom mig och kommer mig dock aldrig åter. En summa penningar hade han lemnat mig före sin flykt. Och

VIII.

Katastrof.

Det var i början af september och höstens spår började redan göra sig märkbara. I Kungsträdgården stod visserligen ännu blomsterparterrererna i färgrik och ymnig prakt; de stora solroserna sträckte sina långa halsar upp ur bädden af dahlier och af violetta och röda astrar; deras skinande runda ansigten började redan fåras en smula i fröbildningen, men likt gamla koketter vrödo de dem lika käckt rundt efter solen, så att den riktigt skulle lysa skröpligheten upp i dagen.

Lindarne efter alléerna hade fått smaka på de första frostnätternas isiga kyss, så att bladen skiftade röda och gula i skrikande nyanser, som gäfvö hela vegetationens hösttoalett en viss glädlig brokighet.

Staden började på nytt befolkas. Hr Stockholm flyttade in från sommarnöjet, in till det trägna vinterarbetet på kontoret eller embetsrummet, hvilket snart skulle taga vid. Ångbåtarna ute från skärgården voro öfverfyllda af flyttningsbråte, och nere vid Blasieholmskajen restes formliga barrikader af sängar, brödlårar, blomsterbord, ölkorgar och köttinor.

Luften om dagarne var dock fortfarande ganska ljum och behaglig, så att ännu kunde man väl hålla ut på landstället en tid tyckte de mest landtlifskäre. Och de stannade.

Till dessa, som ej gjorde sig brådtom, hörde ock herrskapet på Klaraborg. Fastän de flesta villorna i grannskapet redan sågo helt vintertomma och öfvergifna ut med sina tillbommade fönsterluckor och nakna verandor, sväfvade den blågula flaggan högt och gladt på sin stång öfver den Ritterska villans skiffertak, och de hvita gardinerna på Klaras veranda lyste så bländande nya i solskenet, som om de hade satts upp den dag i går.

Så var det ock en festedag på Klaraborg i dag, så midt i veckan det var, annars hade helt säkert icke flaggan varit hissad. Man väntade en gäst dit ut, en kär gäst, som visserligen ej varit derifrån i mer än fem eller sex veckor; dock tyckte både Klara och brodern,

att det var en oändlighet, som förflutit, sedan Ruth så plötsligt lemnat dem. Ty det hade legat mycken sorg, mycket lidande och mycken fruktan emellan den stunden och denna. Och tunga dagar bli långa dagar.

* * *

Så fort Klara hade mottagit Ruths långa bref med den smärtsamma bikten, den tåruppfyllda berättelsen om ett ödelagdt lif, och sjelf hunnit taga del af detsamma, lemnade hon det, med ögon fuktiga af medkänslans gråt, utan ett ord åt sin broder, som hela tiden under orofull spänning följt det skiftande spelet i hennes ansigte. Karl Vrede ögnade med nervös hastighet igenom raderna; ju längre fram han kom, dess häftigare arbetade hans bröst; en mörk rodnad, som antog allt djupare färg steg upp på hans panna och i hans ansigte.

Till sist reste han sig häftigt upp och brast ut med en röst, som skälfde af harm:

»*Den skurken*; tänk hvad hon dock lidit — tänk hvad hon lidit! Nog kände jag godt Kruses uselhet — men till och med detta — att han *misshandlade* henne — — åh, det är för mycket! . . .»

Med sänkt hufvud och mörk blick gick han hastigt några slag fram och åter öfver rummet;

så stannar han plötsligt framför systemen, som med oroliga blickar följer honom, och säger i en bestämd ton, hvilken ej tillåter någon motsägelse:

»Vi måste genast fara in till staden, du och jag. Din man kan ju ej ha stort intresse af detta, och han har sina sysslor, som binda honom. Men du, som är hennes väninna, och jag, som — — Ja, emellertid, något måste vi genast göra. Denna tvära afslutning på brefvet, denna främmande stil på kuvertet, jag vet ej, hur man skall förklara det? Kanske har hon blifvit plötsligt sjuk eller så . . .»

Och så foro de med första båt.

Främst af allt gällde nu att få upplysning om Ruths bostad; de togo en droska och började en forskningsresa från hotell till hotell genom den stora staden. På något af de mera betydande fanns hon ej; nå ja, det var ju ock naturligt, att hon sökt något mindre och stillsammare, der hon lättare kunde undgå en plågsam nyfikenhet och finna lugn.

Sedan de i all hast rekreerat sig med en enkel middag, satte de sig upp på nytt och fortsatte rondan. Det var ett styft stycke arbete. Vid hvart och hvartannat gathörn sprang Karl Vrede ur vagnen och så in att examinera portieren.

Det var ej nog att fråga efter fru Kruses namn, ty han förutsatte möjligheten, att hon uppgifvit något diktadt, utan han måste anställa ett formligt, uttömmande förhör på hvarje ställe, dit de kommo.

Men beständigt, när han vände åter till Klara och vagnen, kunde hon utan onödiga frågor läsa samma: »*intet, rakt intet*» i hans allt mer missmodiga ansigte.

Det led redan hastigt mot qvällen, och ännu hade de ej funnit det ringaste spår. Alla tänkbara ställen på Norr voro undersökta, de hade gjort en tur till de rimliga inom Staden. De voro båda nästan uppgifna af trötthet, och Karl hade blifvit allt mera fåordig och mörk.

»Ja, du förmår väl inte mera i dag», frågade han till sist systemen, när de för hundra gången stodo tveksamma, hvart de på nytt skulle vända sig,

Klara suckade trött.

»Om det endast ledde till något resultat, skulle jag nog . . .»

»Vi skola endast göra ännu ett försök, och sedan sluta vi för i dag. Man har upplyst mig, att på Söder egentligen endast finnes *ett* litet hotell, der vi kunna ha skäl att söka. Vi fara dit.»

Trött tillbakalutad mot vagnens dynor satt Klara väntande utanför hotellets port. Hon

följde med likgiltiga blickar den rörliga Götgatans lif. Det brusande, monotona sorlet omkring henne verkade nästan söfvande på hennes uttröttade nervver. Det var förfärligt, hvad Karl dröjde länge här inne! Men han fann nog intet, åhnej — intet — intet — —

Hon spratt upp vid att brodern lade sin hand på hennes arm.

»Du sofver visst, stackars syster», sade han med ett sorgset småleende, »ja, jag dröjde länge. Men nu skall du få höra, nu — har jag funnit henne!»

»Verkligen!» Hon reser sig spänstigt upp i vagnen, den sena framgången ger nya krafter. »Hvar? Här? Svara mig då — Karl!»

Hon var redan ur vagnen. Han tog hennes arm och gick långsamt framåt efter trottoaren.

»Du skall få höra, hvad flickan berättat på hotellet. Ruth har jag ännu ej sett. Jag vill, att du först skall göra det. — Ruth finnes der, fastän hon uppgifvit ett diktadt namn. Omständigheter, beskrifning — allt stämmer. Ja, och dertill brefvet som drifvit oss hit.

I går afton hade hon kommit och beställt rum. Utan bagage, hvilket väckte värdfolkets uppmärksamhet. Men hon sade, att det blifvit försenadt och skulle komma, samt betalade rummet i förskott.

Hon föreföll dem mycket blek och medtagen, nästan upprörd, kanske sjuk. Hon hvilade först ett par timmar på soffan, men begärde sedan, sent på qvällen, papper och bläck och satte sig att skriva. Detta drog mycket långt ut på tiden, och den uppässande tjenstflickan, som ett par gånger tittade in i rummet, gick till sist, på Ruths egen begäran, och lade sig.

Tidigt på morgonen, när de knackade på hennes dörr, förskräcktes de af att ej få svar. Dörren öppnades. På golvet framför skrifbordet låg Ruth, medvetslös. Det oafslutade brefvet fanns ännu på bordet, och ljuset i staken var helt och hållet nedbrändt.

De lyfte henne upp i sängen och fingo bud efter en läkare. Medan de baddade hennes tinningar med vatten och is, kom hon åter till lif och började tala, osammanhängande, i yrsel. Hon hade våldsamma febersyner, och kastade sig förfärad af och an i sängen, medan hennes läppar mumlade om blodssyner och mord.

Läkaren kom och förklarade, att någon häftig själsskakning framkallat en plötsligt utbrytande nervfeber, och att från denna förskrefvo sig hallucinationerna.

Under lämplig behandling blef hon fram på förmiddagen lugnare och talade då, fortfarande utan sammanhang, om ett bref — och så ditt

namn — och så brefvet — och åter du — och läkaren kom så till sist under fund med, hvart det oafslutade brefvet var ämnadt. Förseglar det och sänder det med särskildt bud till första Vaxholmsbåt.

Men han glömmet, kan du tänka dig, af rent förbiseende i brådskan att utsätta afsändningsadress! Vi hade annars varit här sex timmar tidigare.»

Klara formligen slukar orden från hans läppar.

»Hur är det med henne nu? Är hon bättre? Har du sett henne? Har du träffat läkaren?» — en hel ström af brådskande frågor afbryter till sist hans tal.

»Ja, läkaren är just nu der. Han vill ej, att jag nu skall gå in, utan anser det bättre, att du gör det, som är hennes väninna. Hon yrar för öfrigt fortfarande och känner helt säkert ej igen dig.»

Medan Karl Vrede upprörd väntar nere i portierens rum, stiger Klara, åtföljd af tjänstflickan, tvänne trappor upp och knackar sakta på den anvisade dörren. En medelålders man med stränga, allvarliga drag öppnar den. Det var läkaren.

»Fru Ritter, kan jag förstå», sade han. Och hon böjer tyst på hufvudet till svar.

Han kommer ut och stänger med van hand dörren ljudlöst bakom sig.

»Vill ni vara god och följa mig in i rummet här bredvid; jag önskar tala ett par ord med er, innan ni träffar den sjuka», sade han.

När de kommit in, sköt han fram en puff åt Klara, men blef sjelf med händerna på ryggen stående framför henne.

»Ni är fru Kruses väninna, hör jag af er bror?»

»Ja.»

»Då måste ni öppet säga mig, hvad ni vet. Det är nödvändigt, att jag känner det för att rätt kunna lämpa min behandling derefter. Det är tydligt, att hon genomgått våldsamma sinnesskakningar på denna sista tid. Ni känner helt visst deras natur och orsak.»

Klara tvekade ett ögonblick. Men när hon såg upp och mötte den gråa, skarpa blicken framför sig, som allvarsamt sökte hennes, förstod hon, att här var det hennes pligt att intet fördölja.

»Ack, det är mig allt för pinsamt att tala derom. Men se här» — hon letade i sin ficka efter Ruths bref — »detta skall tillräckligt sätta er in i ställningen.»

Men när han sträckte handen efter det, drog hon mekaniskt sin tillbaka.

»Min läkareed bör göra er lugn», sade han strängt.

Han gick fram till fönstret och läste det, långsamt och eftersinnande. Icke ett drag i hans ansigte förändrades under hela denna tid, hvilken föreföll Klara lång som en evighet.

När han slutat, sade han:

»Hon är mycket illa sjuk, fru Kruse, och jag ser af detta, att hennes nerver strängt måste ha afficierats. Men ett förstår jag dock ej. Hon har i yrseln ofta ropat och nämnt sin man vid namn. Detta synes vara hennes sista och lifligaste intryck, innan hon förlorade sin sans. Hon bönfaller, besvär, att han skall afstå från sitt beslut. Hon reser sig häftigt upp, fattar krampaktigt om min arm med bägge händer, vrider den med våldsamt kraft. 'Gif hit revolvern — gif hit!' stammar hon, 'det är en synd för Gud; du får det ej, får ej bära hand på ditt lif! Ännu finnes räddning — räddning —'. Och så sjunker hon magtlös tillbaka, trycker händerna i förfäran för sitt ansigte och hviskar med svikande röst: 'se blodet — blodet...'. Är hennes man i lif?»

Klara har blifvit mycket blek. Denna hemska skildring, framställd i en torr, lugn ton, men ej utan sin dramatiska kraft, grep henne häftigt. Hon reste sig upp och steg läkaren närmare.

»Tror doktorn det är möjligt!»

»Hvilket?»

»Att hennes — att han skjutit sig...?»

»Jag vet ju intet; jag frågar er.»

»Nej, ej ett ord ha vi hört härom. Och hennes eget bref nämner det ju ej. Det är väl — det kan väl vara — — endast feberfantasier...»

»Möjligen», svarade han. Men det låg tvifvel i tonfallet.

I detta ögonblick knackar det häftigt på dörren, och Karl stiger in, utan att gifva sig tid att vänta på svar.

Han är upprörd, och hans hand, som håller ett papper, skälver våldsamt.

»Ett bref», säger han och vänder sig till Klara, »ett utländskt bref till Ruth.»

»Hur är det möjligt», frågade läkaren; »hvem känner här hennes adress?»

»Det är en ung qvinna här nere; hon är fransyska, kammarjungfru hos grefvinnan von P. Hon säger sig vara syster till Lisette, som der ute var Ruths tjenarinna och vårdarinna. Ruth har i går qväll uppgifvit sin adress för henne, då hon väntade bref, som skulle förmedlas på detta sätt.»

Läkaren tog brevet och räckte det åt Klara.

»Ni måste bryta det», sade han, »här får ej finnas betänkligheter. Det kan innehålla något af vikt.»

Klara lyder mekaniskt.

Men hennes fingrar äro så maktlösa, att de intet förmå, och det faller ur hennes händer ned på mattan. Karl Vrede tar upp det och sliter af kuvertet.

Det var en dålig franska, och de få raderna voro undertecknade med Lisettes namn. I svensk öfversättning kunde de tolkas som följer:

»Min älskade Fru!

Jag tackar för Edert vänliga bref och ämnade genast skrifva. Det var i går.

Men så kom en förfärlig händelse emellan. Och nu är det min smärtsamma pligt att meddela er denna hemska nyhet, som kanske dock är kommen för att vara till välsignelse.

Jag fick plats här nere hos en rysk baronessa, sedan Ni rest, så att jag hela tiden varit kvar i Monaco. För en vecka sedan mötte jag plötsligt herrn utanför spelbanken. Jag blef så förskräckt, som om jag sett ett spöke. Han hade verkligen kommit åter.

I morse spred sig i staden ryktet, att en man om natten skjutit sig i parken vid Monte Carlo. När tidningarne så kommo, fick man bekräftelse. Det var, den helige jungfrun be-

skydde Eder, den olycklige herr Kruse sjelf, som på detta förtviflade sätt slutade sina svåra dagar.

Må Ni taga det lugnt, min kära nådiga fru, och aldrig glömma, att Ni har en evigt tillgifven tjenarinna i

Eder Lisette.»

»Det är således sant», sade Vrede med qväfd röst och sköt brefvet öfver bordet till läkaren.

Det var i sanning egendomliga känslor, som i detta ögonblick stormade genom hans själ. En våldsamt slitning af bestörtning, af medlidande, af jublande glädje!

Glädje! Ja, *den* var dock störst! Ty nu, ty *nu* voro ju dock hennes lidanden slut, och hon var fri... *Fri* — detta ord, hvad allt han skymtade der bakom, det kunde ej i detta den våldsamma skakningens första moment tillnärmelsevis taga tankens eller ens aningens gestalt...

Men han kände en förfärande magt inom sig, som ville tvinga honom, att midt uppe i detta sorgehus brista ut i högljudt jubel, och han måste bära det största våld på sig sjelf för att ej blotta det.

Han vände sig med hårdt sammanpressade läppar bort från de andra och gick, i ett plötsligt intresse för hvad som tilldrog sig på gatan, fram till fönstret.

Bakom sig hörde han läkaren med lugn, lågmäld röst läsa upp brevet för Klara. Han hörde systemens häftiga andedrägt. Och när det var slut blef allt plötsligt pinsamt tyst.

Då vände han sig åter om. Klara satt djupt nedböjd, i orörlig smärta, med händerna tryckta för sina ögon.

Läkaren kom fram till honom.

»Detta är verkligen ett synnerligen märkligt sammanträffande», sade han. »Men fallet är inte enastående. Nu ha vi den närmaste förklaringen till de oklara fantasierna i hennes yrsel, till talet om sjelfmord, skjutvapen och blod. Helt tydligt har hon i natt, omedelbart före den häftiga svimningen och feberkrisen under en hallucination sett hela den uppskakande tilldragelsen framför sig, tvänne dygn efter att den i verkligheten der nere passerat, men en hel dag innan underrättelsen nått hit.»

»Men *kan* dock detta vara möjligt», utbrister Karl; »det är ju ren öfvertro, det är spöksagor.»

»Det är både möjligt och visst», svarar läkaren och svänger sig om på klacken. »Vetenskapen i våra dagar får syssla med mycket, som man för blott 10 år sedan skulle förklarat för galenskap.»

»Men nu måste jag se till den sjuka. Sköterskan är visserligen der inne, och fru Kruse är något lugnare nu mot qvällen.

»Kom *ett* ihåg! Det måste dröja länge, innan hon kan få en den minsta aning om detta. Och ej på vilkor förr, än jag gifvit tillstånd. Er systers besök blir bäst att uppskjuta till morgondagen.»

Och med en afmätt bugning gick han ut.

* * *

Ruths sjukdom blef både långvarig och kritisk.

Den häftiga febern med yrsel och vilda drömmar höll henne fjettrad i tvänne långa veckor, under hvilken tid Klara troget höll vård om henne genom dag och natt.

Flere gånger om dagen kom Karl att göra sig underrättad om sjukdomens eviga ebb och flod; han hade ej kunnat förmå sig att fara till baka ut till Klaraborg, att vara den kära sjuka så fjerran! Och därför, äfven fastän läkaren ännu ej tillstadt honom ens att få se Ruth, hade han hyrt sig in på ett hotell i närheten för att ständigt kunna råka åtminstone systemen och få de mest detaljerade skildringar från Ruths sjukrum.

Vid hvarje besök förde han med sig en bukett doftande blommor att ställa vid Ruths bädd; oaktadt Klara försäkrade honom, att föremålet hvarken hade någon uppfattning af denna vänlighet ej heller kunde njuta deraf, ville han

ej på något vilkor afstå härifrån, som ifrån en dyrbar rättighet.

Ute på Klaraborg lefde lilla Vivan ett ensligt lif tillsammans med tjenarne de långa dagarne igenom. Ty huru mycket än Klara längtade efter att åter få träffa sin dotter, vågade hon det ej under den häftigaste sjukdomsperioden, af fruktan att föra smittan med sig till sitt eget hem.

* * *

Men nu efter den långa vintern, en lång sorgernas och sjukdomens vinter, hade våren randats, vår midt upp i den omgifvande naturens brokiga höstprakt. Och därför var det, att flaggan i dag så festligt vajade öfver Klaraborgs skiffertak, glänsande i solen; därför var det, att allt var så pyntadt och fint, de vindlande gångarne nyss krusade af »Trädgårds-Johans» vana kratta, de styfva dahlierna på parterren framför verandan omsorgsfullt putsade och uppbundna efter sina spalier.

Nere på ångbåtsbryggan stod morbror Karl med Vivan i hand. Vivan var mycket glad och förnöjd att äntligen, efter den förfärligt långa skilsmessan, få sin »egen mamma» åter; hon var idel bångstyrig oro, långt innan de ens fingo båten till syns, och ryckte och slet i morbror Karls hand.

Men morbror Karl hade ej nu svar för hennes många, enträgna frågor. Det var, som om han rent af ej hört dem, ty han stod orubbligt stilla längst ut vid bryggans kant med blicken riktad rätt ut, som drömde han om något mycket fjerran.

Angenäma drömmar dock helt visst — ty det låg ett återsken som af sol öfver hans manliga, brunbrända drag! Och föremålet — det var heller ej så fjerran!

Just nu hörde de middagsbåtens starka stämman höjas till signal bakom udden, och ögonblicket derefter sköt den smäckra, hvita stäfven fram, ombrusad af sjudande skum. Den blåa vimpeln fladdrade i fören; »Viktorias», löd dess inskrift.

Victoria, viktorias — det var ett härligt omen, syntes det Karl; det var således denna hvita sjöfogel, som skulle bära segern till honom!

Och sökande bland skaran på fördäck ilade hans öga från ansigte till ansigte. Och plötsligt stannade det och flammade till. Det hade funnit, hvad det sökte.

I samma ögonblick fick äfven Vivan syn på dem, mamma och den bleka tanten: »se der, se der äro de; morbror, ser du då inte!?»

Om han såg! Hela hans väsende låg ju koncentreradt i dessa blickar.

Upp flögo näsdukarne, och der kom svar från däckbet. Nu var båten så nära, att man allt tydligare kunde urskilja Ruths och Klaras drag.

De senaste åtta dagarne under Ruths konvalescens hade Karl på Klaras enträgna böner gifvit efter och legat ute på villan, för att ej Vivian skulle vara alltför länge öfvergifven. Dagligen hade han dock fått noggranna depescher från systemen — det var vilkoret. Men Ruth hade han icke sett.

Nu stod hon der vid Klaras sida på fördäck, tungt lutad mot hennes arm. Den behandskade lilla handen hade knapt styrka nog att lyftas till vänlig helsning. Och hvad hon var mager och blek!

Men dock hur skön, tänkte Karl Vrede vid sig sjelf, medan den mäktiga glädjens rodnad färgade hans kinder.

Och hon var det verkligen! Den alltid klara hyn var nu så hvit, så genomskinlig som alabaster, det blonda, yfviga hårets skugga föll öfver pannan och gaf de glänsande mörkblå ögonen ännu djupare färg.

Den svarta sorgdrägten framhöll skarpt den smidiga gestalten. Ty Ruth bar sorgdrägt efter sin man. Försigtigt, oändligt försigtigt hade man meddelat henne underättelsen om hans död.

Dock hade läkaren ej nu ansett vara skäl framlägga hela den nakna, hemska sanningen. I en framtid, när hennes sinne vunnit spänstighet och kraft, kunde det så vara. Nu skulle det ju endast onödigt uppskaka och nedslå.

Med hvilken nästan religiös ömhet och omsorg stödde icke Karl hennes svaga steg, när hon öfver landgången sakta vandrade ned på bryggan! Det var, som om han hållit hela sitt lifs väl eller ve i en svag bubbla mellan sina starka händer, genombäfvad af fruktan att med en oförsigtig rörelse krossa den.

När de kommit upp till verandan, släppte hon hans arm. Deras ögon möttes. Det måtte ha legat mycket tydligt uttryck i Karl Vredes glänsande blickar, hvad han i detta ögonblick kände storma igenom sig.

Ty en svag rodnad steg upp på Ruths kinder, hon slog ned sina ögonlock och log.

»Tack Karl», sade hon med en värme i sitt tonföll, som kom hans hjerta att spritta och klingade för hans öron härligare än musik.

Omkring dem alla dansade Vivan i jubel, kring den återkomna modern, som oupphörligt på nytt helsades med stormande förtjusning och varma kyssars störtsvall, kring den bleka tanten, nu mera blek, nu mera vänlig, nu mera dyrkad än någonsin.

Och när hon så med ens, med beskäftig och ifrig liten mun, började förtälja och beskrifva, huru »rysligt» tråkig och ledsam morbror Karl varit dessa dagar *ända till just nu*, hur han hade gått omkring och »tittat i luften» och stått och stirrat »långa, långa timmar» på bryggan — hon härmade honom till och med på ett oemotståndligt löjligt sätt, den lilla impertinenta! — och för hennes frågor och lekar hade han hvarken haft öra eller tid, då blef morbror Karl mörkröd och skrattade förläget, när han mötte sin systers halft spefulla blickar, och Ruth böjde sitt hufvud ned, djupt ned i den präktiga bukett af doftande dyrbara höstrosor, som någon märkelig slump placerat just vid hennes gamla favoritplats på verandan.

Men — förunderligt att säga — när han fem minuter senare, då Klara och Ruth för en stund drogo sig undan till den senares rum, blef ensam med den lilla squallrerskan, fick han henne plötsligt fast om lifvet och lyfte henne upp till sitt ansigte, ej för att banna, utan till — en varm morbroderlig kyss!

* * *

Emellertid väntade Karl Vredes arbete sedan länge honom åter till Paris, och endast alla dessa mellankomna underbara händelser hade förmått

honom att så långt utsträcka sitt besök i hemlandet, hvilket från början var afsedt att bli helt kort. Nu gafs i hvarje fall ej längre någon pardon, och en vecka efter sedan Ruth kommit åter upp från sin sjukdom, måste han packa sina kappsäckar för att styra kosan söderut.

Men innan dess måste han ha allt klart med henne, som var honom kärast i lifvet, som hårda öden så länge hållit fjerran ifrån honom, men som nu äntligen var återvunnen.

Han drog sig i det längsta för att affordra henne ett bestämdt svar. Hennes unga enke-skap måste respekteras. Och ord kunde han väl ej behöfva, när hvarje blick, som byttes dem emellan, hvarje handtryckning, hvarje den enklaste helsning med den elektriska induktionens känslighet genomströmmade dem båda med visshetens fröjd. Vissheten: att nu var der *intet*, som skilde dem åt, utom tilläfventyrs de lätt räknade dagar, som en yttre konvenans kunde pålägga!

Men den sista qvällen före hans resa hade de ett ögonblick blifvit lemnade ensamma: ett arrangement af Klaras finkänslighet, Klara som dock med den hängifna systemens girighet tog reda på hvarje minut, som återstod af samvaron med brodern.

Det var i den hemtrefliga lilla salongen på Klaraborg, ombonad, ljus och varm af tända lampor och mjuka mattor trots den mörka höstkvällen, som råkall och dyster svepte sig utanför.

Ty nu var hösten på allvar kommen.

En lång stund hade de suttit tysta, Ruth, som under dessa få dagar förunderligt stärkts till krafter och friskt utseende, satt beqvämt tillbakalutad i den lilla chäslongens mjuka hörn, öfver hvilken den ståtliga dracenans fingerdelade blad kastade fantastiska skuggor upp efter väggarne och taket. Karl vid bordet bläddrade fram och åter i ett album.

Så om en stund började han tala för att säga något, om hvardagligheter, om hvad som föll honom in, om allt annat än just om det han nu *ville* tala . . . Men *detta* — det var icke lätt att säga det!

Ruth svarade honom förströdt, enstafvigt. Äfven hon kände, att alla dessa ord endast kommo för att trampa upp vägen för ett annat. Och vid denna tanke, som ej ett ögonblick släppte henne, genombäfvades hon af ljuf fruktan som af en vällustig rysning.

Men så dog till sist äfven denna tvungna konversation bort i ett ögonblicks paus, under hvilken de båda hörde hvarandras andedrägt genom tystnadens spänning: .

»Ruth», säger så plötsligt Karl och reser sig upp, »du förstår, att jag i qväll vill, *måste* säga dig något, som du för öfrigt redan vet. Jag hoppas allt, men jag *kan* icke resa utan visshet. Säg mig blott ett: får jag komma igen till våren och finner jag dig då här åter?»

— — — — »Ja», ljud det der borta ifrån efter ett ögonblicks tystnad, sakta som en hviskning.

»För att aldrig skiljas», frågar han.

»*För att aldrig skiljas . . .*»

Men när han störtar fram och vill öfverhölja hennes ansigte med kyssar, sträcker hon sin hand emot honom och vänder med tårglänssande ögon sitt leende lilla hufvud undan.

»Ej ännu, älskade», säger hon.

Och Karl Vrede böjer sig ned och kysser i kärlekens vördnad hennes späda fingrar.

(*Slut på senare boken.*)

iakttagelser, och rymmer dessutom en sådan fond af lyrisk stämningspoesi, att man vore orättvis, om man ej deri ville erkänna ett värdefullt tillägg till vår unga litteratur.

Fyris.

»Man måste i sanning beundra den lätta och eleganta stilen, den skarpa blicken för skiftande natur och själsstämningar och de delvis originella motiven».

Upsalaposten.

»Det hvilar en fin poetisk doft öfver det hela, som bildar en angenäm motsats till den råa och simpla ton, som eljes plägar utmärka vissa den realistiska skolans förkämpar».

Upsala.

»Ni bör själf läsa den fängslande berättelsen, som väl kan ha sina öfverdrifter, men är poetiskt hållen och har de allra dråpligaste detaljer».

Göteborgsposten.

»Bland det unga ledet måste förf. anses tillhöra de vackrare förhoppningarna .

Göteborgs Nyheter.

Vera är en själfullt skriven bok, hvars största betydelse ligger deri, att här för första gången inom den svenska romanen de teorier följdriktigt och fullständigt tillämpats, från hvilka en stor del af de franske romanförfattarne nu utgå. Vera är en bok för literära finmakare».

Göteborgs Handelstidning.

»Vidt vil den kunne bringe det, hvis friske og unge Aand saa inderlig mægter att meddela sig i en ren kunst».

Herman Bang i Politiken.

»Nordling er en begyndende svensk Forfatter, der har vakt ikke ringe Opmærksomhed i sit Fædreland, og Vera viser, att dette er fortjent. Det er et betydeligt og mangesidigt Talent».

Aftenposten.

På *P. G. Bjurströms* förlag har förut utkommit:

BARONESSAN.

Öfversatt från franskan.

Pris 2: 50.

Denna bok står i sedlig halt öfver de flesta franska romaner och utmärker sig genom elegant stil och spännande skildringar. (Westgöt. Korresp.)

KONTRASTER.

Kåserier och Humoresker af **MOX.**

Svenskt orginal.

Pris 2 kr.

En godmodig lifsuppfattning och ett godt hjertelag framlysa öfverallt och göra, vid sidan af förf. okonstlade och man skulle kunna säga hemtrefliga sätt att berätta, hans små skildringar till en verkligt angenäm lektyr. (Dagens Nyheter.)

VILL NI BEHAGA?

eller konsten att länge bevara sin helse samt ett friskt och behagligt utseende.

Elegant utstyrd 1 krona.

Vi försäkra: att den unga dam som till punkt och pricka sköter panna, hals, näsa, mun etc. så som förf. föreskrifver, den behöfver bestämdt icke vänta länge på att få skicka ut förlofningskort.

(Falu läns tidning.)

Boken ger goda råd, som det torde vara nyttigt för lite hvar att hörsamma. (Göteborgs-Posten.)

Tredje upplagan af

PETIT VOCABULAIRE FRANCAIS.

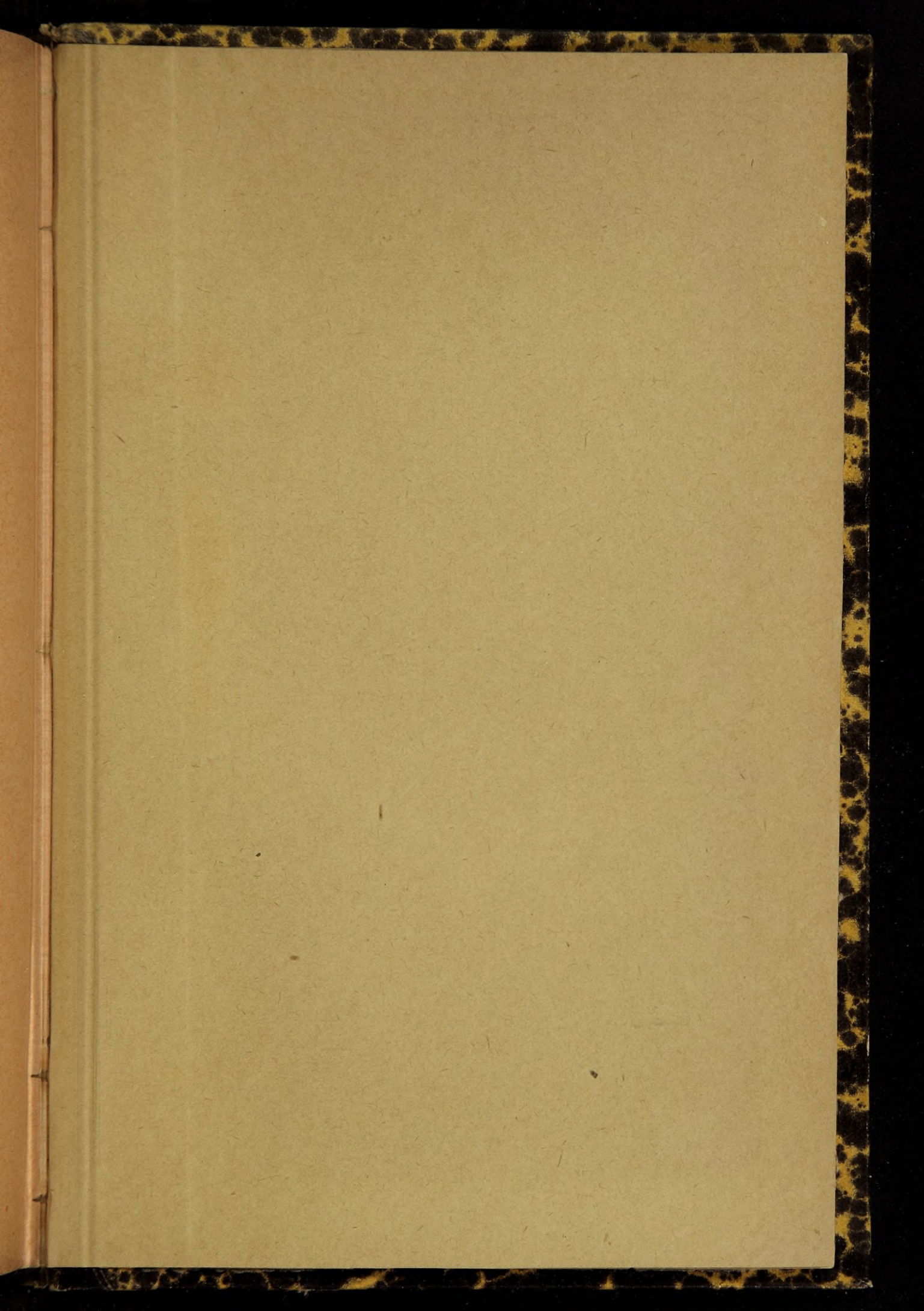
Hjelpreda i franska språket.

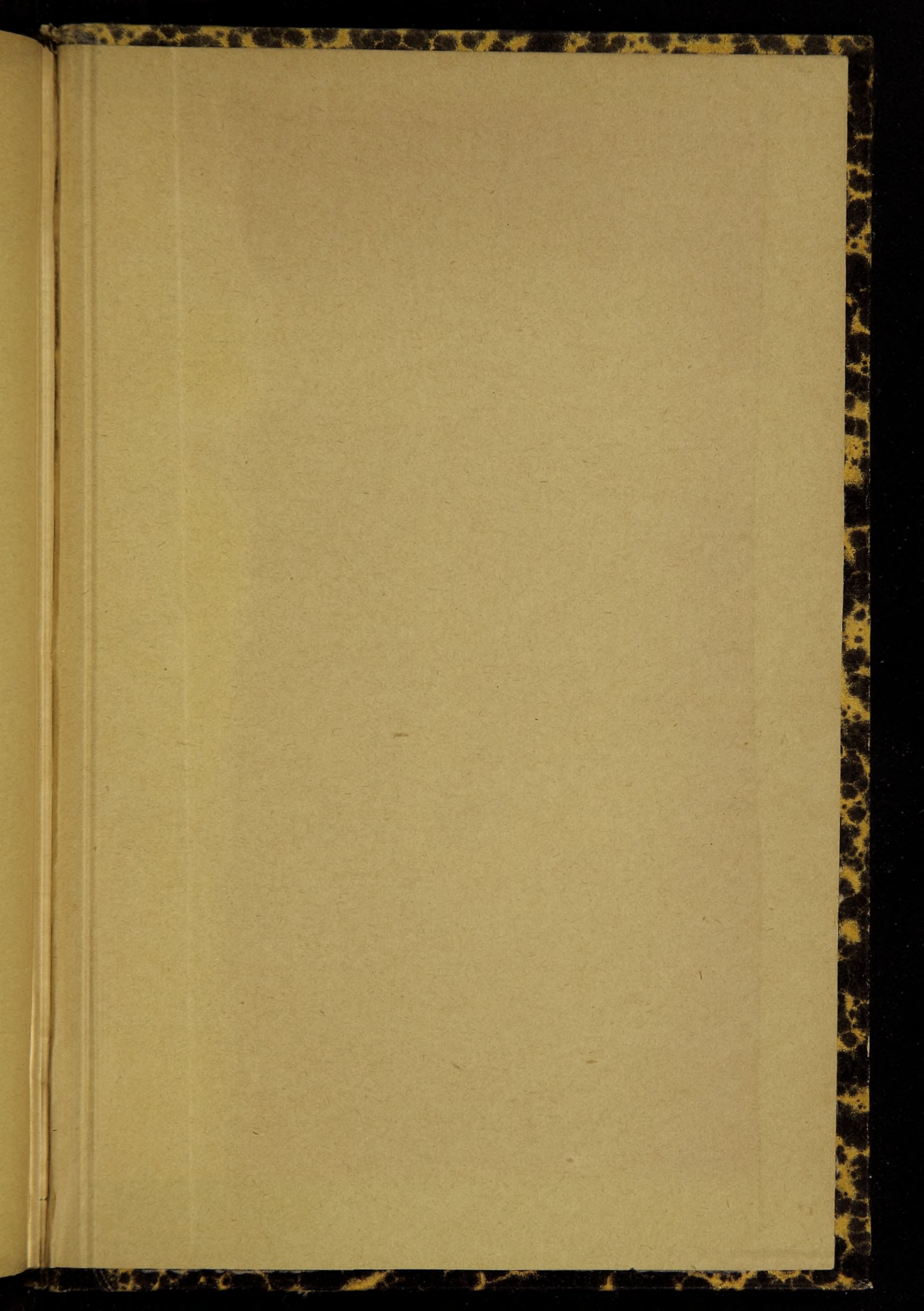
Öfversatt af **C. Löfving.**

Häft. 50 öre, bunden 75 öre.

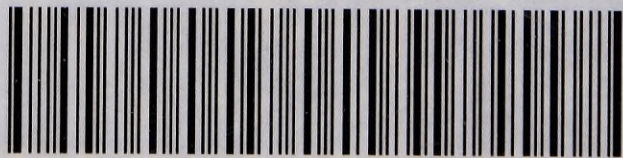
Denna lilla bok har blifvit särdeles omtyckt i skolorna äfvensom i hemmen för sjelfstudium, hvilket bäst bevisas af att den redan gått ut i 3 upplagor.

Pris: 2 Kr.

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND

15000

400875289